

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ühiskonnateaduste instituut
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni õppekava

Laura Kalam

**Spordiajakirjaniku töö Eesti Päevalehe,
Postimehe ja Õhtulehe sporditoimetuste näitel**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Signe Ivask (MA)

Tartu 2015

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Töö teoreetilised lähtekohad.....	6
1.1 Eesti spordiajakirjanduse ajalugu	6
1.2 Spordiajakirjanik	9
1.2.1 Spordiajakirjaniku kuvand ja reaalsus	9
1.2.3 Naised spordiajakirjanduses	12
1.3 Spordiajakirjanik ja läbipõlemine.....	13
1.3.1 Motivatsioon ja töönarkomaania	13
1.3.2 Läbipõlemise eeldused ja sümptomid	14
1.3.3 Spordiajakirjaniku läbipõlemine.....	16
2. Uurimisküsimused	18
3. Uurimismeetod ja valim	19
3.1 Uurimismeetod	19
3.2 Valim	21
4. Tulemused	23
4.1 Vajalikud omadused	23
4.2 Spordiajakirjaniku tööruutin.....	24
4.2.1 Mõjutused eraelus.....	25
4.2.2 Töö vabadel päevadel	26
4.3 Eesti spordiajakirjaniku seos kurnatusega.....	27
4.3.1 Spordiajakirjanduse rasked perioodid	27
4.3.2 Emotsionaalne kurnatus.....	29
4.5 Spordiajakirjanduse plussid ja miinused	29
4.5.1 Spordiajakirjandusest loobumine	31
4.6 Naised spordiajakirjanduses	32
4.7 Eesti spordiajakirjanduse hetkeseis	33
5. Diskussioon ja järeldus	35
5.1 Järeldused	35
5.2 Vastused uurimisküsimustele	37
5.3 Diskussioon	41
Kokkuvõte	44
Summary.....	46

Kasutatud kirjandus	48
LISA 1: Päevik	52
Jaan Martinson, Postimees	52
Aet Süvari, Eesti Päevaleht	53
Peep Pahv, Postimees	57
Kadi Parts, Postimees	59
Merili Luuk, Õhtuleht.....	61
Ats Kuldkepp, Õhtuleht.....	66
Ville Arike, Õhtuleht	70
Madis Kalvet, Postimees	72
LISA 2: Intervjuud	75
Jaan Martinson, Postimees	75
Aet Süvari, Eesti Päevaleht	84
Peep Pahv, Postimees	96
Kadi Parts, Postimees	104
Merili Luuk, Õhtuleht.....	113
Ats Kuldkepp, Õhtuleht.....	124
Viller Arike, Õhtuleht.....	132
Madis Kalvet, Postimees	138

Sissejuhatus

Minu bakalaureusetöö eesmärk on uurida Eesti spordiajakirjaniku igapäevast tööd. Annan ülevaate Eesti päevalehtede spordiajakirjanike tööharjumustest ja spetsiifikast. Selgitan välja spordiajakirjaniku töö suurimad eelised ja miinused teiste elukutsete ja toimetuste kolleegide ees. Spordiajakirjaniku igapäevase töö eripäradest lähtuvalt, uurin spordiajakirjanduse ja stressi omavahelist seost. Jõuan selguseni, kas Eesti päevalehtede spordiajakirjanikud on oma töö tõttu stressis ja mis on selle põhjuseks. Annan ülevaate, millised perioodid on spordiajakirjanduses pingelisemad ja millest see tuleneb. Bakalaureusetöös uurin naisspordiajakirjanike praegust olukorda Eestis, tunnen huvi, kas naised peavad spordimaailmas ajakirjanikuna ennast rohkem tõestama ja vaeva nägema kui nende meessoost kolleegid. Uurin naisspordiajakirjanike vähesuse tagamaid Eesti spordiajakirjanduse maastikul.

Bakalaureusetöö teemavaliku üks suurimaid põhjuseid on minu suur huvi spordiajakirjanduse vastu. Olen huvitatud spordist ja tööst spordiajakirjanikuna, seepärast langetasin otsuse just selle teema kasuks. Uurimistöö raames tegin süvaintervjuud kaheksa Eesti päevalehes töötava spordiajakirjanikuga ja lasin neil seitsme päeva jooksul täita uurimispäevikut. Valim koosneb kolmest nooremast ja väiksema kogemusega spordiajakirjanikust ning viiest vanemast ja suurema tööstaažiga reporterist. Eesmärk oli saada mitmekülgsede indikaatoritega osalejaid valimisse, et kuulda, mida erinevad grupid arvavad.

Töö teoreetilises osas põhinen ajakirjanike läbipõlemist uurinud Kansase Ülikooli professor Scott Reinardy'le. Läbipõlemist on uurinud Michael P. Leiter ja Christina Maslach. Kasutan neid oma peamiste allikatena, rääkimaks läbipõlemise eeldustest ja tagajärgedest. Spordiajakirjaniku igapäevasest tööst ja neile loodud kuvandist annan ülevaate Rob Steen'i ja Phil Andrews'i raamatute põhjal. Rääkides naisspordiajakirjanike kogemustest ja peamistest takistustest, kasutan Tom Hedrick'i raamatut "*The Art of Sportscasting: How to Build a Successful Career*".

Süvaintervjuude ja uurimispäevikute analüüs annab spordiajakirjandusest huvitatud lugejale ettekujutuse, mida spordiajakirjanikud igapäevaselt teevad. Valimis osalenud ajakirjanike

ütluste põhjal selgitan välja, millised eeldused peavad ühel inimesel olema, et temast saaks hea spordiajakirjanik. Annan oma bakalaureusetööga ülevaate neile inimestele, kes tahavad saada spordiajakirjanikuks, aga ei ole sellega varem kokku puutunud. Soovin, et minu uurimistöö valmistaks ette spordiajakirjaniku tööst huvitatud inimesi spordiajakirjanduse maastikule sisenemiseks.

1. Töö teoreetilised lähtekohad

Tööteoreetilises osas tutvustan lühidalt Eesti spordiajakirjanduse ajalugu, andes ülevaate eelmise sajandi Eestis spordiajakirjaniku tööst. Peamiselt tuginen Lembit Koik'i järjejutule "Eesti spordiajakirjandus enne meie aega". Kasutan ka legendaarsete Eesti spordiajakirjanike nagu Oskar Lõvi ja Toomas Uba elulooraamatuid. Eesti spordiajakirjanduse ajaloo peatükiga annan ülevaate, millest spordiajakirjandus Eestis alguse sai ja kuhu see on arenenud. Spordiajakirjanduse ajalugu annab veel ka ülevaate mees- ja naisreporterite osakaalust läbi aegade. Tutvustan tänapäeval töötavat spordiajakirjanikku ja võrdlen reaalsust ehk spordiajakirjaniku tegelikku tööd talle loodud kuvandiga. Naisspordiajakirjanike tööst ja takistustest annan ülevaate Tom Hedrick'i raamatu põhjal. Spordiajakirjaniku seosest läbipõlemisega ja selle ametiga kaasnevast stressist puudub eestikeelne kirjandus, sellest lähtuvalt olen töös tuginenud Kansase Ülikooli professori Scott Reinardy uurimistöödele.

1.1 Eesti spordiajakirjanduse ajalugu

Eelmise sajandialguse päevalehed spordist eriti ei huvitunud. Aeg-ajalt anti ülevaade Georg Lurichi ja teiste raskejõustiku suursaavutustest. Esimeseks eestikeelseks spordiväljaandeks võib pidada 1914. aastal Peterburis ilmunud Jõu-Ilm. Päevalehtedelt kõva kriitikat saanud ajakirja väljaandmine katkes pärast neljanda numbri ilmumist. Eesti spordiringkond sai omale ametliku häälekandja aga kuus aastat hiljem, vahetult pärast Vabadussõda. 1920. aastal loodi Spordileht (1920-1940) ja toimetuse etteotsa valiti Eesti esimene elukutseline spordiajakirjanik Ado Anderkopp (Koik, 1998a).

1927. aastal asus värskelt asutatud Raadio-Ringhäälingu ridadesse Felix Moor. Moor sobis raadiosse ideaalselt, sest valdas võõrkeeli, omas teatrikogemust ja suurepärast hääldust. Temast sai Eesti esimene reporter, deklameerija, kuuldemängude lavastaja, spordikommentaator, lastesaadete tegija ja kirjandussaadete kokkupanija (Lään, 2001: 8). "Eesti Ringhäälingu spordisaadete alguseks peetakse 1930. aasta suve, mil Felix Moor kutsus appi kirjanik Aleksander Antsoni ja suurte võimlemispidude korraldajana kuulsust kogunud

Ernst Idla. Kolmekesi edastati Kadrioru staadionilt kergejõustiku maavõistlus (Lindström, 2003: 5).”

Spordiajakirjanik Lembit Koik (1998b) rõhutas Postimehe järjejutus “Eesti spordiajakirjandus enne meie aega” Oskar Lõvi tähtsust Eesti spordiajakirjanduses. Ainsa eestlasena Rahvusvahelise Spordiajakirjanike Assotsiatsiooni valitud Lõvi asus 1924. aastal tööle Spordilehes abitoimetajana ja hiljem toimetuse juhina. Lisaks sellele oli Lõvi 1932. aastal loodud Tallinna Spordipressi Klubi esimees. TSK andis välja Telegrammi, Spordi Magasini ja Olümpialehte. Klubi tegevus rauges aga 1936. aastal, kui Lõvi hakkas aktiivsemalt tegutsema nii parlamendis kui ka rahvusringhäälingus (Koik, 1998c).

Eesti Riikliku Ringhäälingu raadio spordireporterina, võis Oskar Lõvi esimest reportaazi kuulda 1935. aastal, Kadrioru staadionil toimunud jalgpallimatšist. Raadioreporterina oli tal eesmärgiks jõuda aga 1936. aastal toimunud Berliini olümpiale. Eesti esimese raadiokommentaatorina olümpiamängudel, edastas ta rahvale põnevaid sündmusi otse võistlusväljalt (Lõvi-Kalnin, 2007: 120).

1936. aasta sügisel Läti-Eesti jalgpalli maavõistlust kommenteerinud Lõvi kutsus endale appi Uudislehe sporditoimetaja Heino Mikkini. Mängu ajal ütles Lõvi otse-eetrisse: “Edasi jätkab reportaazi Heino Mikkin.” Sellest ajast alates kõlas tema hääl raadios veel aastakümneid. Sõja järel kutsuti ta aga Noorte Häälede (Mikkin, 1979).

1940. aasta pöördel järgnenud sündmused keerasid Eesti spordiajakirjanduse peapeale. Oskar Lõvi suri Siberis, osa kirjutajaid värvati Punaarmeele või Saksa mundrisse. Mõned lahkusid läände ja jätsid kodumaaga hüvasti. 1944. aastal kehtestati taas nõukogude võim. Venemaalt naasnud ja kodumaal sõja üle elanud spordiajakirjanikud hakkasid taas tööga pihta. Suureks üllatuseks loodi samal aastal ka ajakiri Kehakultuur, kus käsitleti spordipoliitikat ja poliitikat spordis (Koik, 1998e).

Televisiooni sporditoimetuse ajalugu algas aga koos Heino Mikkiniga. 1928. aastal ajalehtedele kaastõid saatnud Mikkin sai spordiajakirjanikuna kuulsaks 1934. aastal, “Uudislehe juures”. Kaks aastat hiljem alustas ta tööd spordireporterina raadios ning

“Olümpialehe” tegevtoimetajana. 1956. aastal televisiooni suundunud Mikkin alustas seal koheselt süsteemsete spordiudiste ja spordiprobleemide vahendamisega (Lindström, 2003). “Tänapäeva mõistes enneolematult kitsastes tingimustes suutis Heino Mikkin olümpiaideed ja selle kangelased teleekraanile tuua, anda spordile sootuks uue tähenduse (Lindström, 2003: 7).”

1965. aastal asus raadio noorte- ja lastesaadete korrespondendina tööle Toomas Uba. 1972. aastast raadio televisiooni vastu vahetanud Uba, valiti aasta hiljem sporditoimetuse juhiks. Koheselt käivitas Uba nädala spordiprobleeme käsitleva saatesarja “Spordiprisma”, mis oli järjepanu eetris üle 20 aasta (Press ja Lindström, 2010: 11-12). “Spordiprisma” lõpetas oma ekraanielu 1993. aasta oktoobris, olles eetris kokku 1069 korda. Sellest ajast alates eraldusid spordiudised “Aktuaalsest kaamerast” iseseisvaks lühisaateks (Šein, 2002: 375). “Toomas Uba juhtimisel toodi ETV ekraanile rahvusvahelised suurvõistlused, esimeseks pääsukeseks Rootsis toimunud suusatamise MM Falunis aastal 1974 (Press ja Lindström, 2010: 12).”

Alates 1971. aastast jookseb ETV ekraanil koolinoorte spordivõistlus “TV 10 Olümpiastarti”. Tegemist on maailma telespordis unikaalse ettevõtmisega, mis on oma tegevusaastatega kujunenud Eesti spordi üheks suuremaks innustajaks ja talendiotsijaks. Saatesarja reporteritena on kaasa teinud mitme põlvkonna sporditoimetajad (Toomas Uba, Raul Rebane, Marko Kaljuveer, Anu Säärits, Ivar Jurtšenko jne) (Šein, 2005: 77). 1994. aastal kutsus Toomas Uba ETV ridadesse aga Anu Sääritsa, kes tõi eetrisse Lillehammeri olümpiamängude õhtuseid kokkuvõtteid tegema. Sellest ajast alates on ta ERR’i sporditoimetuse liige (Pullerits, 2014).

1998. aastal pävis Toomas Uba Valdo Pandi nimelise telepreemia. Televisioonis töötas ta aga oma elu lõpuni. Raskesti haigena tegi ta oma viimased reportaažid 2000. aasta Sydney olümpiamängudelt (Šein, 2002: 382-389). Aasta varem, 1999. aastal, saab ETV õigused toota rahvusvahelist telepilti Otepää MK etapist. Esialgselt tehti seda soome kolleegide abiga, kuid alates 2003. aastast koosneb ülekande meeskond eestlastest (Šein, 2005: 366). Praegu on Eesti Televisiooni sporditoimetuses üheksa toimetajat/saatejuhti, kellest kaks on naised. ERR’i raadio sporditoimetusse kuulub aga kolm toimetajat - Joosep Susi, Juhan Kilumets ja Taavi Libe (ERR, 2015). Viasat Sport Balticul on 21 kommentaatorit, kes kõik on meessoost

(Viasat, 2015). Eesti Päevalehe, Postimehe ja Õhtulehe sporditoimetustes on kokku 16 spordiajakirjanikku - 13 meest ja kolm naist (EPL, 2015; Postimees, 2015; Õhtuleht, 2015). Delfi sporditoimetuses on viis meesspordiajakirjanikku (Delfi, 2015).

1.2 Spordiajakirjanik

1.2.1 Spordiajakirjaniku kuvand ja reaalsus

Spordiajakirjandus võib tunduda maailma parim tööna: palju reisimist, parimad istekohad suurtel spordiüritustel, suhtlemine maailmakuulsate atleetidega, kõik on tasuta ja makstakse veel pealegi (Andrews, 2005: 1). Spordiajakirjanduse prestiižset mainet rõhutab ka kunagine spordiajakirjanik ja praegune ajakirjanduse professor Scott Reinardy. Spordiajakirjanikuks olemist peetakse unistuste tööks nii ajakirjandusmaastikul kui ka väljaspool seda. Tihti käib selle ametiga kaasas ka kuulsus (Reinardy, 2006: 401).

Siiski on reaalsus veidi teistsugune. Spordiajakirjandus on väga raske ja nõudlik amet. Suure osa oma vabast ajast veedavad spordiajakirjanikud tehes taustauuringuid ja valmistudes ette järgmisteks võistlusteks. Töötunnid ulatuvad hilisesse õhtusse ning tihti ollakse ametis just nädalavahetustel (Andrews, 2005: 1). Isegi vabadel päevadel peab spordiajakirjanik arvestama, et tal võib igal hetkel telefon heliseda. Sellisel juhul minnakse tööle, sest ei taheta jääda suurtest sündmustest kõrvale (Toney, 2013: 2). Spordiajakirjanike suurimaks probleemiks on jaotada aega töö ja pere vahel. Reinardy (2008) sõnul tunnevad osad spordiajakirjanikud lausa süüd, et nad on oma töö perest ettepoole asetanud. James Toney (2013: 1) sõnul külastavad spordiajakirjanikud küll ihaldatud linnasid, aga neil ei ole aega vaatamisväärsustega tutvuda. Selle asemel suundutakse hilistel tundidel pressiruumidest otse hotelli.

Spordiajakirjanikul võivad olla fännid, aga kindlasti on tal kriitikuid. Digitaalne ajastu võimaldab kriitikutel erinevaid teid pidi meenutada kui erapoolik, asjatundmatu või laisk üks spordiajakirjanik olla võib. Seega tuleb spordiajakirjanikul tihti vaielda inimestega, kes kohe

üldse temaga nõustuda ei taha (Toney 2013: 1). See toob kaasa sageli kas lühikeseajalise või pikemaajalise pingeseisundi ja stressi. Ühtlasi võib see ka pidevalt korduda.

Hennoste (2008: 189) sõnul on ülimalt oluline, et spordiajakirjanik hangiks infot enne, vahetult võistluse ajal ja pärast võistlust. Reporterid on enamasti oma ala fännid ja psühholoogiliselt väga lähedal neile, kellest nad kirjutavad. See annab sügavad teadmised, mis muudab tihti raskeks kirjutada lugeja tasemel. Phil Andrews (2005: 3) on aga arvamusel, et suuremate spordialade fännid on oma lemmikalast niivõrd teadlikud, et spordiajakirjanik peab palju vaeva nägema, et nendega samale tasemele jõuda. Selleks ongi oluline, et populaarsematel aladel oleksid spetsialiseerunud spordiajakirjanikud, kes pühenduvad ainult ühe ala uudiste kirjutamisega. Spordiajakirjandusest raamatuid kirjutanud ja ise spordiajakirjanikuna töötanud Rob Steen'i (2008: 17) sõnul peab spordiajakirjanik ajaga kaasas käimiseks vaatama võistlustulemusi ja skooore vähemalt iga tunni aja tagant. Seda tööd on aga oluliselt lihtsustanud Interneti ja tehnoloogi areng.

Spordiajakirjanik peab teenima täielik usaldus erinevate allikate hulgas. Allikate võrgustik peab olema nii sportlaste, treenerite kui ka klubide/alaliitude administraatorite hulgas (Andrews, 2005: 1-2). Allikate võrgustiku loomine ei olene aga ainult spordiajakirjaniku usalduse loomisest ja vajadusest. Goldlust'i (1987: 73, Boyle 2006:45 kaudu) sõnul valivad nutikamad meeskondade omanikud, treenerid ja sportlased välja mõned reporterid, kellega luuakse lähedasem sõprussuhe. Koostöö eesmärgiks on pakkuda spordiajakirjanikule "siseinformatsiooni", mis tegelikult pakub klubile või sportlasele tasuta reklaami. O'Hehir'i (1996: 40, Boyle 2006: 61 kaudu) sõnul peavad aga spordiajakirjanikud ja -kommentaatorid jääma neutraalseks ka siis, kui tal on side teatud riigi suhtes või omab sportlasega tugevat sõprussuhet. Boyle'i (2006: 12) sõnul veedab spordiajakirjanik, võrreldes uudisajakirjanikuga, oluliselt vähem aega kontoris. Spordiajakirjanik liigub väga palju ringi, tehes tööd võistluse ajal staadionil, külastab erinevaid pressikonverentse ja püüab intervjuusid väljaspool töökohta.

1.2.2 Taustauuringu tegemine ja eeltöö

Rob Steen'i (2008: 83) sõnul sõltub mängu reportaaži kvaliteet spordiajakirjaniku eeltööst. Mida rohkem teeb ajakirjanik taustauuringut, seda suurem võimalus on tal võistlus panna üldisesse konteksti. Järgnevalt on Steen toonud välja kolm peamist punkti, mida tuleks taustauuringut tehes järgida:

1. Meeskonnamängu puhul tuleb uurida vastaste ühist ajalugu ehk varasemaid kohtumisi. Ajalooline side ja võitude/kaotuste statistika lisab loole intensiivsust ja uudisväärtuslikkust.
2. Mõttele nagu fänn ja kirjuta sellest, millest ala fanaatikud lugeda tahaksid. Käi sportlaste ja meeskondade trennides kohal ja uuri taustinformatsiooni, mida teistel väljaannetel pole.
3. Numbrid on spordi vundamendiks ja alustalaks. Läbi numbrite saab lugejatele lihtsalt ja kiirelt selgitada kogu võistluse olemust.

(Steen, 2008: 83-84)

USA spordidreporter Bob Costase sõnul on oluline, et spordiajakirjanik teaks, kust ja kuidas ta taustteadmisi saab. Lisaks sellele, peab ta neid oskama ka õigel hetkel kasutada. Siiski tuleb eeltööd tehes arvestada, et kogu leitud informatsiooni ei lähe vaja ja tihti kasutatakse sellest ainult väikest osa (Hedrick 2000: 30). Pesapalli kommentaator Jim Nantz'i arvates ei ole liigset ettevalmistust olemas. Selleks, et fakte teada ja nendes mitte eksida, tuleb neid korduvalt läbi töötada. Selleks, et oma taustteadmisi ja kogutud materjali täiendada, tuleb pidevalt suhelda treenerite ja mängijatega (Hedrick 2000: 33).

Aina enam peavad lisaks televisioonis töötavatele reporteritele tegema videointervjuusid ka lehes töötavad spordiajakirjanikud. Roy Firestone sõnu on kõige olulisem, et spordiajakirjanik kuulaks, mida talle räägitakse ja jälgiks talle antavaid vastuseid (Hedrick 2000: 162). Intervjuud tehes peab vältima ebaoriginaalseid ja "kuidas tunne on?" stiilis küsimusi, põhjuseks tuimad ja lühikesed vastused (Hedrick 2000: 162).

1.2.3 Naised spordiajakirjanduses

Goleman'i (2001: 17-18) sõnul kalduvad nii meestel kui ka naistel olema soo-omased tugevad ja nõrgad küljed. Naised on üldjuhul teadlikumad oma emotsioonidest, näitavad rohkem empaatiat ja on interpersonaalses plaanis suuremate kogemustega. Mehed on aga enesekindlamad ja optimistlikumad. Lisaks sellele tulevad mehed stressiga paremini toime ja kohanevad kiiremini.

Mitmeid aastakümneid oli spordiajakirjandus ja spordiülekanded meeste pärusmaa. Sportlased olid meessoost, pealtvaatajateks olid peamiselt mehed, kes võistluse üle hiljem baaris arutlesid. Lisaks kõlas televisiooni ülekannetes ainult meessoost reporterite hääled. 1970ndatel see aga muutus ja spordiajakirjanduses hakkasid figureerima ka naisspordiajakirjanikud (Hedrick, 2000: 187).

Hardin'i ja Shain'i (2005a: 23) sõnul on naisspordiajakirjanikud oma tööga rahul. Siiski tuli nende läbi viidud uuringust välja, et suurem osa neist on pidanud tundma diskrimineerimist. See ei ole aga põhjuseks, miks naised spordiajakirjaniku tööst loobuksid. Scott Reinardy (2009: 53) poolt läbi viidud uuringust selgus, et naisajakirjanikud ei saa organisatsioonilt samaväärset tuge kui nende meessoost kolleegid. Läbipõlemise, sellest tuleneva väsimuse ja töökvaliteedi languse puhul ei saa naised toimetuselt otsitud abi ja toetust.

Endine Miss Ameerika ja spordireporter Phyllis George'i sõnul pannakse naisspordiajakirjaniku puhul esmalt rõhku välimusele ja alles siis tema teadmistele. Robin Robertsi arvates on naisspordiajakirjanike puhul oluliselt suurem rõhk välimusel, kui nende meessoost kolleegidel. Kui meesspordiajakirjanik on kiilanev ja ülekaalus, siis ei pöörata sellele suurt tähelepanu, aga kui naine pole piisavalt kaunis, siis teda ilmselt tööle ei võeta (Hedrick 2000: 190-191).

Hardin ja Shain (2005b: 811) leidsid, et peamisteks põhjusteks, miks naised töölt lahkuksid on kohustused pere ees ja nende pidev alahindamine ajakirjaniku töös. Paljud naised tõdesid, et nende karjäär on seadnud ohtu suhted perekonna ja lähedastega (Hardin ja Shain, 2005b). Õhku jääb aga küsimus, kas naised on valmis raseduse ja laste pärast jätma oma karjääri pooleli? Linda Cohn jätkas aga spordiajakirjaniku tööd ka rasedana. Cohn'i arvates ei ole

rasedus põhjuseks, miks peaks lõpetama tegevust alal, mida ta armastab. Siiski tõdeb ta, et enda jagamine töö ja eraelu vahel on suureks väljakutseks. Nii tuleb oma lastega veeta kõik võimalikud vabad hetked ja teha need väga meeldejäävaks ja toredaks (Hedrick 2000: 193).

Naisspordiajakirjanike suureks takistuseks on saavutada kolleegide ja lugejate seas tõsiseltvõetavus ja usutavus. Tihti alahindavad meeskolleegid naisajakirjanike teadmisi, eeldades neilt vähem taustteadmisi spordi ajaloost ja atleetidest (Miller ja Miller, 1995). Kõige enam on naisspordiajakirjanikud häiritud enda pidevast tõestamisest ja austuse teenimisest nii kolleegide kui ka fännide poolt (Hardin ja Shain, 2006: 329). Karen Kornacki arvates võetakse meeste tehtud apse leebemalt kui naiste omi. Kui meessoost reporteri keel läheb sõlme, siis võetakse seda naljana. Naisspordiajakirjaniku eksimisel tehakse sellest kohe järeldused, et ta ei tea spordist midagi (Hedrick 2000: 194).

1.3 Spordiajakirjanik ja läbipõlemine

1.3.1 Motivatsioon ja töönarkomaania

Inimesed, kes armastavad oma tööd, tunnevad ennast hästi. Suurema palga eest ebameeldivate ülesannete täitmine ei ole piisavaks motivaatoriks. Kui tööd tehakse ainult tasu pärast, siis on töötaja tüdinud ja see võib temas kergemini stressi tekitada. Kui tööülesanne on meeldiv, siis töötaja saab selle täitmisest rõõmu ja rahulolu. Isegi siis kui mõne teise töökoha tasu on kõrgem, on palju meeldivam teha tööd, mille vastu tuntakse ise huvi (Goleman 2001: 126). Harbert L. Petri (1990: 3) sõnul kasutatakse mõistet motivatsioon, et kirjeldada jõudu, mida kasutatakse teatud käitumise algatamiseks. Mida intensiivsem on käitumine, seda kõrgemaks motivatsioonitaset hinnatakse. Psühholoog ja TTÜ professor Milvi Tepp'i sõnul on motivatsioon väga erinevate isiksuslike protsesside kogum, mis annab inimese tegevusele energia ja suuna. Erinevate töökeskkonna tegurite kaudu saab kujundada inimese töömotivatsiooni ehk tahet pingutada ja panustada parema tulemuse nimel (Malmberg, 2005: 14).

Motivatsioon on oluline, sest see innustab inimesi tegema asju, mis tundub võimatu või ebareaalne (Scheers ja Botha, 2014: 106). Koolitaja Mats Soomre sõnul on inimesed motiveeritud siis, kui ta teeb endale meeldivat tööd endale meeldivate inimestega endale meeldivatele inimestele (Malmberg, 2005: 15). Killinger'i (1994: 9) sõnul tunnevad kõvad töötajad oma tööst rõõmu ja teevad seda suure innuga. Sellise suhtumise ja kirega võivad nad saavutada tähelepanuväärseid tulemusi. Siiski on motiveeritud töötajale töökoht vaid üks osa elust, nii suudetakse säilitada tasakaal hobide, pere ja sõprade vahel. Louise van Scheers'i ja Johan Botha (2014: 106) sõnul mõjutab tööga rahulolu inimese tervist. Inimesed, kes on oma tööga rahulolematud, haigestuvad kergemini, kui oma tööd armastavad kolleegid. Malmberg (2005: 111) sõnul on üks suurimaid müüte see, et palk on inimese peamine liikumapanev jõud. Mida suurem on sissetulek võrreldes miinimumpalgaga, seda vähem motiveerib palgatõus inimest rohkem pingutama ja paremini töötama.

Töönarkomaanid otsivad aga oma töökohast heakskiitu ja soovivad olla edukad. Sellest tulenevalt satub ta kontrollist ja võimust sõltuvusse, mille tagajärjeks võib olla emotsionaalne mandumine. "Kui sa annad oma parima, aga sellest ei piisa, mõjub see enesehinnangule ja töötahtele, kokkuvõttes panevad liiga suured eesmärgid sind kehvemini tööle (Malmberg 2005: 33)." Töönarkomaania muudab inimese enesekeskseks, neelates alla inimese pereelu (Killinger, 1994: 9-10). Töönarkomaanid töötavad kauem ja on altimad läbi põlema kui nende kolleegid (Van Beek, Taris ja Schaufeli, 2011: 476).

1.3.2 Läbipõlemise eeldused ja sümptomid

Mart Jürisoo (2004: 48) leiab raamatus "Burnout - läbipõlemine", et sellele protsessile võib eelneeda viis iseloomustavat reaktsiooni:

Füüsiline väsimus - Kehaline väsimus ja uneprobleemid, inimene ärkab kergesti, raske on end korralikult välja magada. Ilmnevad lihaspinged ning nõrgenenud vastupanuvõime haigustele.

Intellektuaalne väsimus - Kontsentratsiooniraskused ja unustamine, toimingute ja tööülesannete edasilükkamine. Inimene ei jaksa lugeda, kirjutada ega mõelda.

Emotsionaalne väsimus - Inimene süüdistab ennast ja tunnistab, et tema töövõime on langenud. Inimene muutub ülitundlikuks ja tema enesehinnang muutub. Sageli tekib paanika, emotsionaalne tühjus, küünilisus või tundetud.

Sotsiaalne väsimus - Läbipõlenu ei jaksa rõõmustada, isoleerub, ei tegele enam millegagi. Valdav on üksindustunne, inimene vaataks nagu ennast ise kõrvalt.

Hingeline väsimus - Elutahe väheneb, elu eesmärk ja mõtte kaavad, ei suudeta enam tekitada uut energiat. Teadvuses kerkivad alternatiividena esile surnukuur või hullumaja.

Läbipõlemine tabab tavaliselt nooremaid inimesi, sest läbipõlemine võib olla pöördvõrdeline professionaalse kogemusega. Seega väheneb kriisi risk kogemuse suurenemisega. Lisaks sellele on suurem oht läbi põleda inimestel, kellel on kõrge haridustase. See võib seotud olla suurte ootuste ja suurema vastutusega (Jürisoo, 2004). Maslach'i ja Leiter'i (2007: 25) uuringutes ilmub, et läbipõlemine pole mitte inimeste, vaid sotsiaalse keskkonna probleem, milles töötatakse. "Kui töökeskkond ei tunnusta tööinimlikke külgi, tõuseb läbipõlemise risk ning selle kulukus (Maslach ja Leiter, 2007: 25)." Ka Casserley ja Meggison'i (2009:24) arvates suurendavad organisatsiooni ebarealistlikud ootused ja liigsed nõudmised läbipõlemise ohtu.

Goleman'i (2001: 327) sõnul on läbipõlemise märkideks langus efektiivsuses ja võimetus isegi rutiinseid ülesandeid lahendada. Sümptomiteks võivad olla ka väsimus, tugev peavalu, seedehäired, kaalu kõikumine, unehäired, liigne alkoholi tarbimine jne (Casserley ja Meggison, 2009: 25-26). Läbipõlev inimene on emotsionaalselt negatiivselt meelestatud ja see võib viia koguni depressioonini. Negatiivne suhtumine mõjutab aga nii tööalaseid kui ka koduseid suhteid. Sellest tulenevalt on läbipõleva inimesega raske kontakti saada, ilma et ta ägestuks (Potter, 2005: 14-16).

1.3.3 Spordiajakirjaniku läbipõlemine

Wilmar Schaufel'i ja Dirk Enzmann'i (1998: 8) sõnul on läbipõlemine pikaajaline tööstress, mille tagajärjel kannatavad töösuhted. Ka Casserley ja Megginson'i (2009: 24) on leidnud, et läbipõlemine mõjutab eelkõige tööalaseid tulemusi, mitte koduseid suhteid. Spordiajakirjaniku kurnatust ja läbipõlemist sügavamalt uurinud Reinardy (2006: 398) arvates on stressi ja läbipõlemise peamisteks põhjusteks pikad tööpäevad nii nädalavahetustel kui ka pühadel, õised tähtajad ja eemalolek perest. Sellest lähtuvalt on Reinardy (2006: 400) sõnul spordiajakirjanikul kõige suurem risk laskuda stressi või koguni läbipõleda.

Reinardy (2006: 407) läbi viidud uuringust selgus, et neil spordiajakirjanikel, kelle tööstaaž on alla 15 aasta, on depersonalisatsioon oluliselt kõrgem, kui ajakirjanikel, kes on töötanud üle 16 aasta. Analüüsis selgub, et nooremad ja vähem kogenud spordiajakirjanikud on emotsionaalselt rohkem kurnatud ja enam ebaisikustatud, kui nende vanemad ja kogenenumad kolleegid (Reinardy, 2006: 407). Kaks aastat hiljem tehtud uuringus leiab Reinardy (2008), et läbipõlemise peamiseks põhjuseks ei ole madal tööstaaž, vaid hoopis vähene organisatsiooni tugi ja rahulolu oma töösuhtes. Vaatamata sellele, et tehakse ületunde, saadakse avalikku kriitikat ja oma eraelu pannakse proovile, spordiajakirjanikud armastavad oma tööd. Spordiajakirjanikud naudivad oma tööd nii palju, et nad on nõus selle nimel ohverdama oma eraelu (Reinardy 2008).

Läbipõlenud inimene maksab selle eest kõrget hinda. Läbipõlemise tagajärjel võivad tekkida psühhosomaatilised vaevused, mis halvendavad füüsilist ja vaimset tervist. Läbipõlenu isoleerib ennast elukaaslasest, mille tagajärjel tekivad probleemid kodustega. Lisaks sellele tekivad tavaliselt ka majandusraskused (Jürisoo, 2004). "Läbipõlemine võib viia hingelise kurnatuseni, mis avaldub ärevuse, depressiooni ja unehäiretena. Stressiga toimetulekuks hakkavad mõned inimesed tarbima rohkem alkoholi või psühhoaktiivseid aineid (Maslach ja Leiter, 2007:25)." Pole ka haruldane, kui inimesena tarbib palju kohvi, hakkab suitsetama, tarbib unerohke ja rahusteid. Sõltuvuse tekkimine raskendab aga ravi ja mõjutab hilisemat tervist (Potter, 2005: 19-20).

Lisaks psühhosomaatilistele probleemidele on läbipõlemise tagajärjeks pühendumise vähenemine oma organisatsiooni suhtes. Tihti jookseb läbipõlenud inimese karjäär rööbastelt maha ning selle tagajärjel lahkutakse töölt (Casserley ja Megginson, 2009: 41-42). Läbipõlenud inimesel puudub energi ja entusiasm. Tekib raskusi, sest uutele projektidele pühendumine tundub raske ja selles puudub põnevus (Potter, 2005: 20).

Töönarkomaaniast on võimalik paraneda, kui probleemist endale teadvustatakse. Sõltuvusest paranemine nõuab tugevat dissipliini (Killinger 1994: 165). Siiski pole ainult enesearendamine kriisi seljatamiseks piisav. Probleemiks on ebakõla tööja inimese vahel ning otsitav lahendus peab töö ja inimese ühendama (Maslach ja Leiter, 2007: 73-74). “Ka kõige motiveeritum ja innustunud töötaja jookseb omadega ummikusse, kui ta ei oska vahepeal aega maha võtta, end tööasjadest välja lülitada ja puhata. /.../ Oma võimekuse säilitamiseks tuleb tähelepanu pöörata enda taastamisele (Malmberg, 2005: 46).” Töö stressi on kergem ennetada, kui sellest raskest seisust väljuda. Kui inimesel on soov olla hea töövõimega, peaks ta rõhku pöörama oma tervisele ja lõõgastumisharjumustele (Malmberg, 2005: 47-48).

2. Uurimisküsimused

Minu bakalaureusetöö uurimisülesanne on välja selgitada, milline on Eesti spordiajakirjanike töö. Eesmärk on praktiliste näidete ja ekspertide arvamuse põhjal selgitada välja spordiajakirjanduse eripärad ja kõige raskemad nüansid. Uurin, miks spordiajakirjanikud seda tööd teevad ja mis neid selle töö juures köidab. Uurin oma töös ka Eesti naisspordiajakirjanike olukorda kirjutavas meedias, lähtudes nii nais- kui ka meesspordiajakirjanike arvamustest. Lähtuvalt bakalaureusetöö peamistest eesmärkidest, olen analüüsiks püstitanud järgnevad uurimisküsimused:

1. Milline on Eesti spordiajakirjaniku igapäevane töö?
 - a) Milline on spordiajakirjaniku igapäevase töö seos stressiga?
 - b) Kuidas spordiajakirjaniku töö mõjutab nende eraelu?
2. Mis on Eesti spordiajakirjanduse töö plussid ja miinused?
 - a) Milline on naisspordiajakirjanike olukord spordiajakirjanike hulgas?

Bakalaureusetöö peamiseks teemaks on esimene uurimisküsimus. Kaks järgnevat annavad spordiajakirjanduse tööruutini rääkides lisaväärtuse, ning aitavad pakkuda sügavamalt ülevaadet Eesti päevalehtedes töötavate spordiajakirjanike igapäevasest tööst.

3. Uurimismeetod ja valim

3.1 Uurimismeetod

Andmaks vastuse peamisele uurimisküsimusele ehk selgitamaks välja Eesti spordiajakirjaniku tööruutiini, kasutasin kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Kalmuse, Masso ja Linno (2015) sõnul on kvalitatiivne analüüs täpne ja võimaldab tähelepanu pöörata ka harva esinevatele või unikaalsetele nähtustele. Siiski on kvalitatiivse analüüsi puhul keeruline läbi töötada suuri valimeid, mis omakorda tingib vähese üldistatavuse (Kalmus jt, 2015).

Esmalt lasin uurimistöös osalenud spordiajakirjanikel täita nädala aja jooksul uurimispäevikut. Uurimispäevik sarnaneb isiklikule päeviku pidamisele, kus inimene salvestab oma isiklike mõtteid (Virkus, 2010). Päeviku täitjad said ise valida, millal nad oma nädalat alustavad. Päevikumeetodi kasutamisel keskendusin sellele, mida spordiajakirjanikud seitsme päeva jooksul tegid. Uuris nende igapäevast töömahtu, tööpäeva algust ja lõppu. Otsustasin nädala aja kasuks, sest väiksema perioodi puhul ei saaks piisavat ülevaadet igapäevasest tööst ja kogutud informatsiooni puhul ei oleks võimalik teha pädevaid järeldusi. Seitsme päeva jooksul esineb spordiajakirjanikul aga nii kiiremaid kui ka rahulikumaid tööpäevi, andes suurema ülevaate. Pikema perioodi puhul oleks tekkinud raskusi valimi koostamisel, sest päeviku täitmine on spordiajakirjanikule siiski lisakohustuseks.

Päevikus palusin osalejatel kirjeldada ka emotsioone, mis tekkis neil allikatega suheldes ja erinevatest teemadest kirjutades. Siiski on selle puhul takistuseks valimis osalenud spordiajakirjanike avatus. Mõnel juhul kirjeldatakse oma isiklike mõtteid ja tundeid rohkem, teisel juhul ollakse napisõnalised ja ajakirjanikus tekkinud emotsioon läheb kaotsi. Lisaks ei saa päeviku puhul küsida lisaküsimusi nagu seda saab teha intervjuu puhul. Andsin ajakirjanikele vabad käed ja lasin neil ülesandele lähtuda loovalt. Mahtu ja päeviku vormi ma neile ette ei andnud. Sellest tulenevalt sain erinevas vormis ja mahus sissekandeid. Uurimispäeviku puhul on võimalik kätte saada spordiajakirjaniku vahetu emotsioon tööpäevast ja sellega seotud tegemistest. Hiljem intervjuud tehes ei ole kirjeldus enam niivõrd detailirohke. Päeviku täitmisel andsin ajakirjanikele kolm peamist märksõna, millest kinni haarata (Lisa 1).

Teise meetodina kasutasin standardiseerimata intervjuud ehk süvaintervjuud. Lepik jt (2014) sõnul kasutatakse süvaintervjuus varem koostatud intervjuukava, aga vestluse käigus võib küsimuste järjekorda muuta ja vajadusel küsida ka lisaküsimusi. Avatud küsimustega vestluste eesmärgiks oli saada vahetut informatsiooni Eesti spordiajakirjaniku igapäevaelu kohta. Uurisin ekspertidelt spordiajakirjanduse hetkeseisu ja prognoose. Intervjuud viisin läbi üksikhaaval ehk tegin individuaalintervjuusid. “Individuaalintervjuusid viiakse läbi ühe intervjuueeritavaga, kellel on võimalik privaatset, omas tempos käsitletavaid teemasid arutada (Lepik jt, 2014).” See on minu jaoks oluline, et kuulda nende ausaid mõtisklusi ja analüüsi.

Intervjuud viisin läbi spordiajakirjanikule meelepärases kohas ehk toimetuses või mõnes lemmikkohvikus, kus nad ise allikatega kohtuvad. Intervjuu pikkus oli keskmiselt 45 minutit. Valisin uurimistöö üheks meetodiks süvaintervjuu, et saada informatsiooni spordiajakirjaniku kogemuste kohta ja küsida täpsustavaid küsimusi päevikusissekannete kohta. Intervjuu alguses tegin soojendust ja rääkisin valimis osalenud spordiajakirjanikele oma bakalaureusetööst ja lasin neil sellel teemal tekkinud küsimusi esitada. Sellele järgnes sissejuhatus spordiajakirjaniku taustaga tutvumise näol.

Semistruktureeritud intervjuu käigus jaotasin vestluse nelja erineva teema kaupa:

- intervjuueeritava taustaga tutvumine
- spordiajakirjaniku tööruut
- veebimeedia
- spordiajakirjanduses spetsialiseerumine.

Tegin küsimustega intervjuukava, ning esitasin need kõigile töös osalenud spordiajakirjanikele. Küsimuste sõnastus ja teemaarendus jäi siiski vabaks, sest lähtusin intervjuu käigust ja vastustest. Huvitavate ja lahtiste vastuste puhul küsisin allikalt lisaküsimusi, mis ei kuulunud minu intervjuukavasse. Intervjuude transkriptsioonid leiab Lisa 2 alt.

3.2 Valim

Valimi moodustavad kaheksa Eesti spordiajakirjanikku, kes töötavad igapäevaselt Õhtulehes, Postimehes ja Eesti Päevalehes. Praegu töötab kolmes päevalehes kokku 16 spordiajakirjanikku, kellest kümme on suurema tööstaaziga kui seitse aastat ja kuus väiksema kogemusega ajakirjanikku. Oma valimi moodustasin viiest kogenud reporterist ja kolmest alles spordiajakirjandusega alustanud noorest. Valikul lähtusin ajakirjaniku tööstaazist ja vanusest. Kuna spordiajakirjanduses töötab peagu rohkem kogenud ja vanemaid ajakirjanikke, siis otsustasin, et nende osakaal valimis peab olema suurem kui noorte oma. Spordiajakirjanike taust on võetud intervjuudest.

Jaan Martinson (54) - Töötanud Ilmarise tehase spordimetoodikuna (1981-83), peale seda oli ametis Tallinna 16. keskkooli kehalisekasvatuse õpetajana. Pikalt töötanud ka pesapallitreenerina, 1993. aastal juhendas Eesti noorte käsipallikoondise EM pronksile. Spordilehele, Sädemele ja Sporditähele kaastöid teinud Martinson liitus 1992. aastal Eesti Päevalehe toimetusega. Vahepeal tegi aasta Golfi ajakirja, ning seejärel liitus 17 aastaks Õhtulehe toimetusega. Viimased kaks aastat töötanud Postimehes, kus ta oli ka siis, kui käesolev uuring läbi viidi. 2015. aastal vahetas töökohta ja asus Eesti Päevalehe sporditoimetuse koosseisu.

Aet Süvari (37) - 1999-2004 töötas Eesti Ekspressi toimetuse liikmena. 2005. aastal proovis kätt Šotimaa nädalalehes Fife Free Press reporterina. Spordiajakirjanduses töötanud alates 2006. aastast, kui liitus Eesti Päevalehe sporditoimetusega. Aastatel 2005-2008 tegi koostööd ETV'ga olles jalgpallisaate "Lisaaeg" saatejuht ja toimetaja. Käesoleva uuringu ajal Eesti Päevalehes töötanud Süvari liitus 2015. aasta jaanuaris ERR'i sporditoimetusega, kus ta töötab saatejuht/toimetajana.

Peep Pahv (44) - Alustas tööd ajakirjanikuna 1993. aastal, kui liitus Eesti Elu toimetusega. Nädalalehes töötas kolm aastat, ning seal puutus ta esmakordselt kokku ka spordiajakirjandusega. Eesti Elust liikus Pahv edasi Spordi Elu ajakirja toimetusse. Aastal 1998. asus tööle aga Õhtulehe sporditoimetuses. Alates 2006. aastast töötab Postimehe sporditoimetuse juhina.

Kadi Parts (26) - Alates 2012. aastast spordiajakirjandusega tegelev Parts alustas oma karjääri Õhtulehe sporditoimetuse suverporterina. Hiljem kutsuti ta sinna ka poole kohaga tööle. 2013. aasta maist suundus ta aga Postimehe sporditoimetusse.

Merili Luuk (22) - Esimest korda puutus Luuk kokku spordiajakirjandusega 2010. aastal, kui hakkas ERR'i raadio sporditoimetusele kaastöid tegema. Samal aastal määrati ta ka saadete toimetajaks. Alates 2013. aastast töötab Õhtulehe sporditoimetuses.

Ats Kuldkepp (23) - Spordiajakirjandusega alustas ERR spordiportaalis praktikal olles. Sealt jäi talle spordiajakirjandusest hea mulje ja 2012. aastal läks ta kolmeks kuuks Õhtulehe sporditoimetusse suverporteriks. 2013. aastast liitus ametlikult Õhtulehe sporditoimetusega. 2015. aastast töötab Postimehe sporditoimetuses.

Ville Arike (45) - TTÜ majandusteaduskonna kolmanda kursuse tudengina otsustas 90ndate alguses liituda Päevalehe majandustoimetusega. Spordihuvist lähtuvalt pakkus ennast ka laienevasse sporditoimetusse. 1993 - 2006 Päevalehe ja hiljem liidetud Eesti Päevalehe sporditoimetuse liige. Alates 2006. aastast töötab Õhtulehe sporditoimetuse koosseisus.

Madis Kalvet (30) - Tallinna Ülikoolis rekreatsiooni õppinud Kalvet sai aru, et üritusi ta korraldada ei taha, aga spordivallas töötamine talle meeldiks. Esmalt ERR'i spordiportaali katsetanud Kalvet sealt vastust ei saanud. Juhuslikult ka Postimehe sporditoimetusse kandideerinud Kalvet töötab seal alates 2008. aastast.

4. Tulemused

4.1 Vajalikud omadused

Selleks, et üldse spordiajakirjanikuks saada, peavad uuringus osalenud ajakirjanike sõnul olema nii mõnedki eeldused ja iseloomujooned, mida kõigil pole. Lisaks sellele nõuab spordimaailmas läbilöömine palju kannatust ja enesetõestamist. Toon välja intervjuudes kõige enam mainitud omadused ja iseloomujooned:

Huvi spordi vastu - Ilma selleta ei ole võimalik head spordiajakirjandust teha. Spordiajakirjanik peab pühenduma spordis toimuvale ja pidevalt seal maailmas sees olema. Reporterit peab sport huvitama, mitte tundma seda vaadates kohustust.

Hea suhtleja - Selle abil tuleb luua endale hea informatsiooni ja allikate võrgustik. Lisaks sellele on suhtlus hädavajalik "tagatubadest" informatsiooni kogumiseks. Karta ei tohi ka valusatel teemadel vestelda ja allikatele pidevalt peale käia.

Uudishimu - Reporterit peab ennast huvitama, mida ta teeb. Oluline on tahtmine teada saada, kuidas asjad tegelikult on ja mis peitub tulemuse taga. Uudishimuta jäävad nii mõnedki küsimused esitamata ja sellest ei sünni head lugu.

Pidev kontakt allikatega - Heade lugude saamiseks peab sportlaste ja treeneritega läbi saama nagu "oma inimestega". Siiski ei tohi suhteid viia liiga familiaarsele tasandile, sest see võib hiljem kahjustada loo kvaliteeti. Näiteks ei taheta enda sõbrast kritiseerivat artiklit avaldada ja sellest tulenevalt ilustatakse tegelikkust.

Põhjalikud teadmised - Loo kirjutamiseks peavad spordiajakirjanikul olema põhjalikud teadmised antud spordialast ja seeläbi terminitest. Teada tuleb spordiala ajalugu, sealseid legende ja treenereid. Oluline on oskus luua ajaloo ja tänapäeva vahel seos ja vaadata tulemust suuremas pildis, kui ainult praeguses hetkes. Selleks, et töö oleks korralik, tuleb teada ka treeningmeetodeid, ning sportlase füsioloogilist ja anatoomilist poolt.

Kiire reageerimine - Võistluse ajal peavad alati silmad ja kõrvad lahti olema. Ei saa loota mängujärgsetele intervjuudele. Kui publiku hulgas elab kaasa endine sportlane või treener, siis tuleb ka neilt kommentaari küsida ja lugu värikamaks muuta.

Lisaks toon välja omadused, mida intervjuudes mainiti küll vähem, aga on sellele vaatamata märkimistväärt:

Lugemus - Selle all ei mõelda ainult spordiajakirjandust, vaid kirjandust üleüldiselt. Nii ilu- kui ka ajakirjanduse pidev lugemine arendab ja parandab keelekasutust. Lisaks sellele aitab see ajakirjanikul leida oma kirjutamise stiili.

Egoism - Sportlastel on peale võistlust pressitsoonis meediaga suhtlemiseks limiteeritud aeg. Selleks, et kümnete ajakirjanike hulgas sportlasega jutule saada, peab olema väga egoistlik ja ennast peale suruma.

Korrektne eesti keel - Peale loo valmimist loevad artiklit üle küll mitmed keeleteoimetajad, aga korralikus eesti keeles peaks oskama kirjutada iga ajakirjanik. Tihti tekib ka olukordi, kus keeleteoimetaja lugu toimetada ei saa, sest õhtused spordiüritused lõppevad liiga hilja. Sellisel juhul läheb spordiajakirjaniku poolt kirjutatud tekst otse trükki.

Mitmekülgsus - Tänapäeval peab lehes töötav spordiajakirjanik paberlehe artiklile lisaks kirjutama nupukesi ka veebilehele. Võistlusel kohal olles peab ta arvestama ka videointervjuudega. Lisaks sellele ei ole harvad juhud, kui komanderingusse saadetud ajakirjanik peab täitma nii fotograafi, operaatori, monteeri ja reporteri rolli.

4.2 Spordiajakirjaniku tööruut

Esmalt uurisin Eesti päevalehtedes töötavate spordiajakirjanike igapäevast tööruutiini. Intervjuudest ja päevikutest tuli välja, et spordiajakirjanikul ei ole kindlaid töötunde. Kuna enamus spordiüritusi toimub õhtuti, siis jõutakse tihti koju alles hilisõhtul, sest intervjuusid ja artiklid tehakse peale võistluse lõppu. Ebatavalised pole ka 14-tunnised tööpäevad ja vähene

ööuni. Spordiajakirjanik peab arvestama, et enamus spordiüritusi toimub just nädalavahetustel. Kõigi võistluste katmiseks peab tööl olema aga rohkem reportereid. Sellest tingituna on spordiajakirjanikul enamus nädalavahetusi töö tõttu kinni. Vabad päevad kompenseeritakse tavaliselt nädala sees.

“Spordiajakirjanik on spordiajakirjanik 24 tundi ja seitse päeva nädalas. Sa ei saa kunagi kella vaadata, et mul on tööaeg.”(Martinson)

Spordiajakirjanik peab arvestama, et ta ei ole oma aja peremees, ning ei saa oodata, et nädalavahetused oleks vabad. Tihti võivad võistlused venida ja minna lisaajale, mis tingib ületunde. Selleks, et plaan teha, peab lähtuma spordivõistlustest ja pressikonverentsidest. Sellele vaatamata peab toimetusse minekuks olema valmis ka vabadel päevadel ja õhtutel, sest alati võib tulla ootamatuid uudiseid, mille kajastamiseks on vaja lisajõude.

4.2.1 Mõjutused eraelus

Valimis osalenud spordiajakirjanikud väitsid, et nende töö on paljuski mõjutanud nende eraelu. Kõige enam toodi mõjutajana välja töörohkeid nädalavahetusi, mis ei jäta pere jaoks aega. Ühest intervjuust koorus välja ka tööga kaasnenud sõprussuhete rikkumisi, sest kokkulepitud kohtumine jääb ületundide või töö eelistamise tõttu ära.

Sageli eelistatakse oma tööd sõprade ja perega koosolemisele, sest töö kvaliteet ei tohi lähedaste pärast kannatada. Lisaks mainis üks uuringus osalenud reporter, et sellist tööd oleks väga raske teha naistel, kellel on väikesed lapsed. Eelkõige ollakse spordiajakirjanik ja alles siis perekonnainimene. Uuringus osalenud ajakirjanike lähedased on sellega juba harjunud ja arvestavad sellega, et spordireporterid saavad kodustele üritustele tihti hiljem.

“Perele jääb aega vähe! Aga selles suhtes, et ma elan oma naisega koos aastast 1991. Ta on järelkult leppinud sellega.”(Pahv)

Kaks ajakirjanikku arvasid, et spordiajakirjandus nende eraelu suures plaanis ei mõjuta. Kõik on hea planeerimise küsimus. Kui algusaastatel oli planeerimine keerulisem ja vaba aega

vähem, siis kogemusega on tulnud ka planeerimisoskus. Hea planeerimise taga on ka koostöövalmis kolleegid, kellega annab tööpäevi vahetada ja vajadusel mõnda võistlust kajastada. Tänu sellele ei ole ka eraelu tööpärast ohus. Ühele noorele ajakirjanikule tundus enne tööle asumist, et spordiajakirjanikul ei ole pereelu. Töö sees olles sai ta aga aru, et spordiajakirjanik on täiesti tavaline inimene ja see ei mõjuta kuidagi kaaslaste või sõprade leidmist.

4.2.2 Töö vabadel päevadel

Spordiajakirjanik peab sündmuste ja tulemustega kursis olema kogu aeg. Sellest tulenevalt tehakse tööd ka kodus. Tihti minnakse vabadel päevadel võistlusi vaatama või jälgitakse sündmusi kodus. Seda tehakse nii oma lõbuks kui ka spordis toimuvaga kursis olemiseks. Spordiajakirjanik jälgib spordis toimuvat ja oma toimetuse tööd kogu aeg. Üks spordiajakirjanik ütles, et on lahutud ka poole teatrietenduse pealt, sest on tulnud tähtsat informatsiooni, millest lugu kirjutada.

Ühe allika sõnul tuleb viimased tulemused veel enne magamaminekut üle vaadata. Kui veebis töötaval reporteril jääb midagi märkamata, siis täiendatakse veebi ja aidatakse kolleege ka vabadel päevadel. Ühel intervjueeritaval on tavaks vabadel päevadel veebi nupukesti teha, sest just siis on tal aega nendega korralikult tegeleda.

Töö ja komandeeringuga seonduvateks asjaajamisteks on aega peamiselt oma vabadest päevadest. Seega tehakse viisataotlusi, broneeringuid ja taustauuringuid just töövälisel ajal. Komandeeringute planeerimisel kulub aega ka kohalike allikate otsimisega ja nendega varakul Eestis olles kontakteerumine.

“Töölt vaba päev, aga veedan sellest hoolimata mitu tundi Katari kontakte välja ajades, meile vahetades, kirju kirjutades ja asju ajades.”(Süvari päeviku sissekanne)

Ainult ühe spordiajakirjaniku intervjuust tuli välja, et vabal päeval peab spordist eemal olema. Selleks tuleb mobiiltelefon välja lülitada. Lisaks sellele peab olema arvutist eemal ja pühenduma ainult oma pereliikmetele ja puhkamisele.

4.3 Eesti spordiajakirjaniku seos kurnatusega

Spordiajakirjandusega kaasnenud kurnatust palusin uuringus osalenud ajakirjanikel hinnata kümnepallisüsteemis, kus kümme tähistab väga kõrget stressitaset. Kogenud ajakirjanikud, kelle tööstaaž on 7-21 aastat ja kelle vanus jääb 30-54 aasta vahele, hindasid tööga kaasnevat stressi madalaks. Nende arvates jääb igapäevatööga kaasnev kurnatus 0-3 palli vahele. Aastatepikkuse kogemusega on spordiajakirjandus stressivaba ja nauditav amet. Peamine põhjus, miks stressitaset nullist kõrgemaks hinnati, oli nädalavahetustel töötamine ja hilised töötunnid. Vaatamata madalale stressitasemele igapäevases elus, hindasid kogenud spordiajakirjanikud suurvõistlusi ja turniire ülimalt kurnavaks ja stressirohkeks. Sellistel juhtudel paigutati kurnatus skaala kõrgemasse otsa.

“Kunagi oli rohkem, aga õpidki aega paremini planeerima. Ma pigem jääks sinna kahe juurde, kui ainult puhtalt tööd võtta.”(Kalvet)

Oluliselt kõrgemalt hindasid kurnatust noored spordiajakirjanikud, kelle vanus jääb 22-26 aasta vahele. Nende sõnul on spordiajakirjandusega kaasnev kurnatus skaala kõrgemas otsas ehk 5-8 palli vahel. Intervjuudest tuli välja, et nooremad tunnevad väsimust ja kurnatust oluliselt sagedamini kui nende vanemad kolleegid. Kogenumad spordiajakirjanikud on samuti nõus, et nende noorematel kolleegidel on kurnatus suurem, sest neil puudub veel piisav kogemus ja karastatus.

4.3.1 Spordiajakirjanduse rasked perioodid

Vaatamata kogenud spordiajakirjanike madalale kurnatusele igapäevases elus, hindavad nad suurvõistlusi kõige raskemaks ja stressirohkemaks perioodiks. Kõik ajakirjanikud tõid intervjuus välja, et olümpiamängud on kõige raskem ja stressirohkem periood. Olümpiamängud kestavad keskmiselt kolm nädalat ja üldiselt sellel ajal vabu päevi ei ole. Nii mõnedki ajakirjanikud ütlesid, et pikad tööpäevad on kurnavad ja öötunde jääb napiks. Spordiajakirjanik peab olema valmis töötama täisvõimsusel vaid neljatunnise unega.

Asjaolusid raskendab olukord, kus olümpiakülade vahemaad on väga pikad. Seega võtab ühest spordikompleksist teise staadioni juurde sõitmine väga palju aega.

Olümpiamängude stressirohkusega nõustuvad ka ajakirjanikud, kes viibivad samal ajal Eestis. Vahet ei ole, kas olla olümpiamängudel komanderingus või Tallinnas toimetuses, sest töömaht on sama. Eestis töötavad ajakirjanikud teevad hommikust õhtuni *live* ülekandeid ja peavad kajastama ka kõige väiksemaid ja ebapopulaarsemaid alasid. Komanderingus olevad ajakirjanikud keskenduvad pigem eestlastele ja populaarsematele ja suurtematele aladele.

“Ma kirjutasin oma blogisse, et see on aeg, mida ma ei taha meenutada. Ma olin närviline, ma karjusin ja ma kukkusin isegi toimetuses kokku sellest närvipingest.”(Luuk)

Siiski on olümpiamängud spordiajakirjanikule üheks suurimaks motivaatoriks. Seda oodatakse pikisilmi ja nähakse vaeva, et seda kohapeal näha. Spordiajakirjanikule on olümpiamängudel loodud ideaalsed tingimused võistluse vaatamiseks ja selle kajastamiseks. Olümpiamängudel avaneb reporteril võimalus olla spordi tähtsaima sündmuse keskpunktis. Lisaks sellele on seal alati millest kirjutada. Ajakirjanik ei pea muretsema, et teemadest jääb puudu ja ei teki muret spordikülgede katmisega. Olümpiamängud on küll kurnavad, aga sündmus ise kaalub kõik magamata ööd ja kurnatuse üle.

“Ilma spordiajakirjanduseta paljud inimesed või paljud spordiajakirjanikud, kes on olümpiamänge kajastanud, ilmselt poleks olümpiamängudele vahetult sattunud.”(Arike)

Hoopis hullemaks perioodiks peetakse hapukurgihooaega ehk perioodi, kus võistluste suvehooaeg on lõppenud ja talvine pole veel alanud ja vastupidi. Lisaks sellele veel aeg, kus erinevad liigad ja võistlussarjad on puhkusel ja võistlusi ei toimu. Arvestades Eesti sportlaste tagasihoidlikke tulemusi väidavad spordiajakirjanikud, et hapukurgihooaega tuleb Eesti spordiajakirjanduses aina tihedamini ette.

Sellisel juhul tuleb keskenduda maailma spordile ja sealsetele tippudele. Lisaks keskendutakse eestlastele, kelle saavutused ei ole küll silmapaistvad, aga Eesti spordi tipp hetkel leheruumi ei mahtunud. Ühest intervjuust ilmnas, et hapukurgihooajal tuntakse ennast kasutuna. Selline tunne tekitab ajakirjanikus omakorda palju stressi ja emotsionaalset kurnatust.

4.3.2 Emotsionaalne kurnatus

Emotsionaalse kurnatuse ja stressi peamiseks põhjusteks on spordiajakirjanike sõnul komanderinguteks ja suurvõistlusteks ettevalmistumine. Viisade taotlemine, broneeringute tegemine ja Eestist allikate ja kontaktide otsimine on kurnav. Lisaks tekitab tuska allikate alt hüppamine ja erinevad viivitused. Emotsionaalselt halvasti mõjuvad ka lehes ilmunud trüki- ja nimevead. Üheks vigade tegemise põhjuseks võib olla paljude asjadega korraga tegelemine. Sellest tulenevalt ei ole spordiajakirjanikul aega korralikult ühte tegevusse süveneda.

“Kirjutan tagumisele küljele Nädala Kommentaari (2700 tähemärki) ja Nädala Tegija (1000 tähemärki) rubriigid. Samal ajal tuleb suhelda allikatega Kataris, kellega toimub tihe meilivahetus. Lisaks tuleb samal ajal suhelda toimetajate ja kujundajatega järgmise päeva külgede teemal ja jälgida ühe silmaga vormelivõistlust. Tänu sellele ei saa korralikult süveneda kommentaari kirjutamisse. (Selle tulemusena sünnib hooletusviga, mida märkan kahjuks alles järgmisel päeval ajalehes –Ben Johnsoni asemel olen kirjutanud Michael Johnson! Olen väga nõrдинud ja pahane, elan selliseid asju alati väga üle.)”(Süvari päeviku sissekanne)

Tihti tekitab spordiajakirjanikus halba emotsiooni ka vähene panus lehe valmimisse. Terve tööpäev käed rüpes istumine ja nupukeste kirjutamine ei rahulda spordiajakirjanikku piisavalt. Emotsionaalse kurnatuse vältimiseks on vaja tunda ennast kasulikuna. Selleks on vaja kirjutada lisaks nupukestele ka sisukaid ja analüütilisi lugusid. Hapukurgihooajal on aga raske tugevaid teemasid leida.

“Neil hapukurgihooaegadel tuleb ette sellist isiklikku pettumust ja see hakkab nagu rusuma.”(Kuldkepp)

4.5 Spordiajakirjanduse plussid ja miinused

Uuringus osalenud spordiajakirjanikud peavad oma tööpeamiseks miinuseks tööaja ettemääramatust. Ühest päevikust tuli välja, et ettemääramatuse tõttu on eemale jäädud ka tööga seotud pressikonverentsist, sest loo kirjutamisega läks oodatust kauem ja tühja küljega

lehte trükki saata ei saa. Tööettemääramatuse tõttu ei saa kontserdipileteid ette osta ja üritusi planeerida, sest kunagi ei tea, mis sellel päeval juhtuda võib - nii et sel on suur mõju inimese eraelule ja stressimaandamisele.

Miinusena toodi välja ka kellaajast kellaajani tööpuudumist. Siiski tõdeti, et see võib olla ka pluss, sest toimetuses tuleb olla täpselt nii palju, kui on vaja. Kui lugu on valmis, siis ei pea kaheksa tundi toimetuses istuma. Negatiivse küljena tõid suurema tööstaažiga spordiajakirjanikud välja ka veebiajakirjandusega kaasnenud kohustused ja sellest tulenevat töömahu suurenemist. Ühe valimis osalenud spordiajakirjaiku sõnul on ta töölepingus kirjas, et ta ei pea veebivahetusi tegema. Nooremad spordireporterid peavad seda loomulikuks ja iseenesest mõistetavaks, et lisaks leheloole on vaja teha ka videointervjuud ja veebilehele väikseid nupukesti.

Spordiajakirjanikuks olemise suurimaks plussiks ütlesid valimis osalenud ajakirjanikud: nagu ühest suust: "Tasuta võistlused ja spordi sees olemine." Spordiajakirjandus on amet, kus spordihuviline saab siduda oma suurima hobi tööga ja see teeb tööl käimise ka nauditavaks. Tegemist on inimestega, kes läheksid võistlustele ka siis, kui nad ei oleks spordireporterid. Seega on tasuta võistlused ja selle eest veel palga teenimine suureks plussiks. Võistlustel istutakse staadioni parimatel kohtadel ja peale võistlust saadakse atleetidega vahetult suhelda.

Suurt naudingut pakub spordiajakirjanikule ka originaalse informatsiooni avaldamine konkurentide ees. Lisaks sellele tuli ühest intervjuust välja, et hea tunne on omada taustteadmisi, mida tavalised inimesed kunagi teada ei saa, sest kõigest lehes ei kirjutata. Spordiajakirjaniku ja sportlase vahelist sidet peetakse tugevamaks ja intiimsemaks kui teiste valdkondade ajakirjanike ja allikate vahel. Suur usaldus ja mõistmine mõlema poole vahel on samuti suureks motivaatoriks. Peale selle annavad sportlaste saavutused ja head tulemused spordiajakirjanikule positiivset emotsiooni ja energiat.

"Enamasti tead ikka rohkem kui kirja saab pandud. Just see taustteadmine on mul enda jaoks huvitav."(Kalvet)

Tööpositiivseks küljeks on ka madal stressitase ja head suhted allikatega. Spordiajakirjanduses on teiste uudiste valdkondadega võrreldes oluliselt vähem konfliktseid

teemasid, millest kirjutada. Kõige suuremad ja konfliktsemad teemad on seotud dopingu tarvitamise ja alaliitude rahastamisega. Sellistel teemadel artikleid tuleb aga harva kirjutada.

4.5.1 Spordiajakirjandusest loobumine

Vaatamata pikkadele tööpäevadele ja kinnistele nädalavahetustele, ei mõtle valimis osalenud spordiajakirjanikud ametist loobumisele. Spordiajakirjanikuks olemise plussid kaaluvad üle kõik eelnevalt mainitud miinused. Loobumisest ei mõelda eelkõige just seetõttu, et see seob spordiajakirjaniku töö tema hobiga.

Tööst loobumise asemel nähakse aga võimalust liikuda erinevatesse väljaannete sporditoimetuste vahel. Tänu sellele hoitakse teatud pinget ja seatakse endale uusi ja vaheldusrikkaid väljakutseid. Uurimistöö kirjutamise ajal on kolm minu valimis osalenud ajakirjanikku toimetust vahetanud. Aet Süvari lahkus Eesti Päevalehest ja leidis uue väljakutse televisioonis, liitudes ERR'i sporditoimetusega. Jaan Martinson läks Postimehest Eesti Päevalehte ja Ats Kuldkepp lahkus Õhtulehest, liitudes Postimehe sporditoimetusega.

“Kui ma teeksin mingit muud tööd, sama palju tunde, peaksin ettekandja olema, siis hädaldaks palju rohkem ja oleksin palju rohkem kurnatud.”(Parts)

Spordiajakirjanikud on aru saanud, et just see on see töö, mida nad tõeliselt teha tahavad. Ühe allika sõnul on tal tulnud pakkumisi ka teistest spordiga seotud valdkondadest, kuid ta on kõigist keeldunud. Peamiseks põhjuseks on laiskus uut ametit õppida ja teadmatus, kui heaks ta selles ametis kokkuvõttes areneb. Selleks, et jõuda teises ametis sama kõrgele, kui spordiajakirjaniku töös, läheb palju aastaid.

Uurimustöös osalenud kaheksast spordiajakirjanikust on loobumismõtted tekkinud vaid ühel reporteril. Selle peamiseks põhjuseks on olnud suur kriis, mida oma elult tegelikult tahta ja kuidas edasi minna. Ametile on pannud küsimärgi ka ajakirjandusega kaasnenud pettumused ja läbikukkumised. Suureks motivatsiooni vähendajaks on olnud tülid allikatega ja teadmine, et alati leidub keegi, kellega oma tööpärast tülis ollakse. Stressirohketes olukordades on loobumises mõte tekkinud ka emotsionaalsete otsuste ajal.

4.6 Naised spordiajakirjanduses

Rääkides naisspordiajakirjaniku enesekehtestamisest ja tõestamisest toimetuses ja spordimaailmas, jagunesid valimis osalenud ajakirjanikud kahte leeri. Esimeste arvates ei ole mingit vahet, mis soost spordiajakirjanik on, sest kõiki võetakse staadionil võrdsetena. Palliplatsil ja võistlustel ei tunta soopõhis suhtumist. Spordiajakirjanike sõnul peavad tõestama ennast kõik noored ja uustulnukad, kes alles spordiajakirjanduses tööle on hakanud. Alguses on kõik allikad kinnisemad ja see ei sõltu kuidagi ajakirjaniku soost. Lisaks sellele ei nähta, et naistel oleks suurem oht läbi põleda, sest nad on püüdlidud ja töökad.

Uurimistöös osalenud meeskolleegid peavad oma toimetuses olevadi naisi väga usinateks ja peavad vajalikuks, et toimetuses oleks esindatud mõlemad sugupooled. Üks uurimustöös osalenud spordiajakirjanik sõnas, et naisajakirjaniku üle tehakse vahel toimetuses küll nalja, aga see on kõigest sõbralik tögamine. Valimis osalenud sporditoimetuse juhi sõnul ei ole sugu töölevõtmisel määrav, tähtis on inimese motiveeritus ja oskused. Siiski tõdes ajakirjanik, et naised kandideerivad sporditoimetusse vähem kui mehed.

Paaril korral tuli intervjuus välja, et sportlased ei võta naisspordiajakirjanike nii tõsiselt, kui seda tehakse meeste puhul. Naised peavad olema väga tugevad, et maskuliinses seltskonnas üldse läbi lüüa. Allikatele tuleb tõestada, et teatakse spordist ja terminoloogiast sama palju, kui seda teavad nende meeskolleegid. Ühest intervjuust koorus, et toimetuses on tihti näha, kuidas naistel on aeg-ajalt lisapinge peal. Lisaks sellele tunnistas üks ajakirjanikärakasutamist ka toimetuses olevate kolleegide poolt. Tema sõnul on tunda, kuidas meeskolleegid talle ülesandeid jagavad, sest ta on ju naine ja ta kindlasti viitsib. Harva tuleb ette ka juhuseid, kui fännid ja pealtvaatajad viskavad naisspordiajakirjaniku ameti üle nalja.

“Vahel küsitakse küll nagu kummalisi küsimusi stiilis: “Kuidas siis nüüd jalgpall, et kas sa ei tahakski kodus sukka kududa?”(Süvari)

Läbipõlemisest rääkides tõdesid naisajakirjanikud, et toetavad kolleegid on need, kes alati mõõnast välja aitavad.

4.7 Eesti spordiajakirjanduse hetkeseis

Suurema tööstaažiga spordiajakirjanike sõnul on Eesti spordiajakirjanduse üheks murepunktiks noorte spordiajakirjanike puudujäägid. Kõige enam paistab see silma atleetide ja spordialade mitte tundmisega. Selle tulemusena ei osata kirjutada analüütilisi lugusid ja jäädakse pigem pinnapealseteks. Puudulikele teadmistele ja kitsale silmaringile lisaks ei käida ka võistlustel kohal. Seega jääb lugu kuivaks ja skooripõhiseks. Seda, mis toimub staadionil või pallisaalis, toimetuses istudes kirjeldada ei osata. Lihtsamaks peetakse toimetuses kirjutamist ja võistluse või mängu lõppedes treeneritele helistamist.

Vanemad spordiajakirjanikud töid noorte nõrga küljena välja veel keele ja grammatika. Seda esineb kõige enam veebilehel ja kiiruga tehtud nupukestes. Lehes ilmub vigu vähe, sest enne ilmumist käib see keeleteoimetaja juurest läbi. Siiski ilmub vigu ka paberväljaannetes, sest tihti lõppevad mängud nii hilja, et lugu saadetakse otse trükki. Sellisel juhul ei ole keeleteoimetajat, kes lugu kontrolliks ja vead parandaks.

Veebiajakirjanduse miinuseks pidasid uurimistöös osalenud spordiajakirjanikud pidevat sensatsiooni otsimist. Liigne klikijaht viib uudise fookuse spordist eemale, jättes spordile üldiselt musta pleki. Liiga palju keskendutakse sportlase eraelule ja sotsiaalmeedia postitustele. Sellest tulenevalt jääb atleedi tulemus tagaplaanile. Üks uuringus osalenud spordiajakirjanik sõnas, et veebis olevad “kollase” maiguga uudised ja pikad analüüsivad reportaažid samal veebilehel kõrvuti on lugejale eksitavad. Selle lahendamiseks tuleks leida võimalus, kuidas hoida “kollane” uudis lahus kvaliteetsest ajakirjandusest. Seda siis kasvõi tasulise lehega, kuhu klikkide kogumiseks kirjutatud nupukesed ei jõua.

Veebiajakirjanduse plussiks on aga operatiivsust ja kiire reageerimisvõimalus. Tänapäeval kannavad paljud paberlehe veebilehed üle mängude ja võistluste *live*’i pilti. Selle puudumisel tehakse kirjalikke otseülekandeid. Tänu sellele ei pea ootama mängujärgset lühikokkuvõtet, vaid saab mängus toimuva põhiinformatsiooni paari sekundilise viivitusega. Lisaks sellele lisatakse mängu lõppedes koheselt ka videointervjuud. Ootamatu informatsiooni tekkimisel on veeb ideaalne koht, kuhu saab esmased kommentaarid ja informatsiooni üles panna, ilma et peaks ootama järgmise päeva lehte.

Ühe ajakirjaniku sõnul on Eesti spordiajakirjanduses käimas põlvkondade vahetus. Paljud staažikamad spordiajakirjanikud on liikunud tulusamate ja mugavamate ametite peale, jättes maha liiga suured augud, mida täita. Staažikate ajakirjanike asemele tulevad aga noored ja rohelised ajakirjanikud, kes on ülikooli alles lõpetanud või lõpetamas. Neile osutub varasema reporteri ülesannete täitmine esialgu aga liiga suureks ampsuks. Peab olema kannatlik, enne kui noored spordiajakirjanikud saavad samale tasemele, kui nende vanemad kolleegid.

Lisaks sellele tuli paarist intervjuust välja, et ajakirjandus üldiselt ja ka spordiajakirjandus on siirdefaasis. See tähendab, et otsitakse veebiajakirjanduse ja paberlehe vahelist keskteed. Üks uuringus osalenud ajakirjanik väljendas hirmu, et paberlehes kaovad spordiküljed sootuks, ning kolitakse täielikult *online* 'i. Mure tekitajaks on paberlehes spordikülgede vähenemine ja veebi aina suurem domineerimine.

5. Diskussioon ja järeldus

5.1 Järeldused

Bakalaureusetöö eesmärk oli uurida Eesti spordiajakirjanike igapäevast tööruutiini ja sellega kaasnevat koormust. Selleks intervjuueerisin kaheksat Eesti päevalehes töötavat spordiajakirjanikku. Uurimistöösse valisin viis spordireporterit, kelle tööstaaž ületas seitse aastat. Lisaks nendele intervjuueerisin ka kolme noort reporterit, kes on alles ülikooli lõpetanud ja spordiajakirjandusse sukeldunud.

Valimisse kuulunud ajakirjanikud pidid lisaks süvaintervjuule täitma ka nädala aja jooksul päevikut, kuhu märgiti oma töömaht ja tööpäevaga kaasnenud emotsioonid. Järgnevalt toon välja intervjuudest ja päevikutest saadud järeldused, mis osutusid minu uurimuse seisukohalt kõige olulisemateks. Kokkuvõtvad punktid iseloomustavad kõige paremini seda, milleks peab üks Eesti spordiajakirjanik valmis olema ja milline on tema igapäevaelu.

1. Stress väheneb tööstaažiga

Tööpeamine eesmärk oli uurida spordiajakirjanduse seost kurnatusega. Intervjuudest lähtudes võib öelda, et suure kogemusega ajakirjanike arvates on spordiajakirjandus igati nauditav ja stressivaba amet. Kurnatus ja stress kaasneb üldjuhul suurvõistluste ja hapukurgihooajaga. Siiski tuleb lisada, et nooremad ajakirjanikud tunnevad suuremat väsimust ja kurnatus. Nende sõnul kaasneb väiksema tööstaažiga spordiajakirjanikel rohkem emotsionaalseid kriise ja stressi kui vanematel kolleegidel. Tööstaaži suurenedes väsimus aga langeb ja tööst tuntakse aina rohkem naudingut.

2. Spordiajakirjandus on hobi ühendamine tööga

Töös osalenud ajakirjanikud ütlevad et selle ameti suurimaks plussiks on oma hobi sidumine tööga. See on peamine põhjus, mis teeb selle ameti neile nauditavaks. Spordiajakirjandus võimaldab neil olla spordi sees ja luua vahetu kontakst sportlaste ja treeneritega. USA pesapalli kommentaator Jim Nantz on öelnud, et armastus spordiajakirjanduse vastu on teinud

selle töö väga meeldivaks ja lõbusaks (Hedrick 2000: 33). Plussiks on ka taustainformatsiooni omamine, mida lehes ei avaldata ja teatakse ainult kinnises ringis. Nende sõnul võib öelda, et tasuta võistlustel käimise eest saadakse palka. Lisaks sellele on võimalus käia komanderingus ja nautida suurvõistlusi kõige paremate kohtade pealt. Wendy Allthorp'i (2011: 6) sõnul saavad inimesed, kes teevad tööd, mis on ühtlasi ka nende hobi, oma ülesannetega paremini hakkama ja see ei tekita neis nii palju stressi.

3. Kõik peavad ennast tõestama

Olenemata soost peavad kõik spordiajakirjanikud ennast esimestel aastatel tõestama. Uurimistöös osalenud ajakirjanikud väidavad, et esimestel aastatel tuleb näha palju vaeva, et saada usaldus sportlaste ja treenerite hulgas. Lisaks tuleb oma teadmiste ja oskustega muljet avaldada ka toimetuses. Christine Harvey (2014) sõnul tuleb uues töökohas esmalt luua hea kontakt kolleegidega ja edukalt täita seatud eesmärgid. Eesti sporditoimetustes ei tunta, et naisspordiajakirjanikud peaksid ennast meestest rohkem tõestama. Eelkõige võivad naisspordiajakirjanikku umbusklikult suhtuda kaasaelajad ja fännid. Diskrimineerivad juhtumid, kus naiselt eeldatakse toimetuses rohkem agarust, on pigem erandiks.

4. Kõige stressirohkemaks perioodiks on komandering ja hapukurgihooaeg

Komandering ise ja sellele eelnev ja järgnev periood on spordiajakirjanikele kõige kurnavamaks perioodiks. Komanderinguga kaasnevad asjaajamised ja taustteadmiste otsimine on küllaltki stressirohke. Suurvõistlusel olles peab aga kogu aeg tegema suuri lugusid ja tootma väikeseid nuppe. Olümpiamängud kestavad keskmiselt kolm nädalat ja selle aja jooksul ei ole spordiajakirjanikul ühtegi vaba päeva. Siiski on suurvõistlus spordiajakirjanikule suureks motivatsiooniks. Kõik näevad palju vaeva, et sõita kohale olümpiamänge kajastama. Lisaks sellele ei ole suurvõistlustel probleemi, millest kirjutada. Suurvõistlusel on palju alasid ja teemasid, millest kirjutada.

Spordiajakirjanike stressi ja emotionaalse kurnatuse põhjuseks on ka hapukurgihooajad. Sellel perioodil tuntakse tihti kasutatut tunnet. Diana Larisa Tampu (2015: 44) sõnul töötavad inimesed efektiivsemalt, kui nad tunnevad, et on organisatsioonile vajalikud ja neist on kasu.

Killingeri (1994: 9) arvates on töömeie heaolu jaoks hädavajalik ja kui inimene ei saa mingil põhjusel töötada, siis tabab isiksust sügav emotsionaalne korratus ja häiritus. Hapukurgihooajal napib teemasid, millest kirjutada ja sellest tulenevalt võib ka panus lehe valmimisse jääda väikeseks. Just minimaalne panuse andmine võibki ajakirjanikes tekitada emotsionaalset kurnatust.

5. Eesti spordiajakirjandus olevik ja tulevik

Lisaks tőörutiinile ja igapäevasele elule, rääkisid spordiajakirjanikud Eesti spordiajakirjanduse hetkeseisust. Nende sõnul on päevalehtedes käimas põlvkondade vahetus, kus järsult on toimetustesse ilmunud palju noori ajakirjanikke. Lisaks sellele võetakse pregu ette palju toimetuste vahelist liikumist ehk liigutakse ühe lehe sporditoimetusest teise. Paberleht ja veebiväljaanded on jätkuvalt teelahkmel, mida postitada koheselt veebi ja mida jätta paberlehte. Aina rohkem ennustatakse veebiajakirjanduse laienemist. See tähendab rohkem otseülekandeid ja mängujärgsete videointervjuude postitamist.

5.2 Vastused uurimisküsimustele

1. Milline on Eesti spordiajakirjaniku igapäevane töö?

Eestis töötav spordiajakirjanik peab arvestama, et tal ei ole kindlaid töötunde. Toimetuses või võistluspaigas tuleb olla artikli valmimiseni. Tööpäeva alguse puhul peab silmas pidama seda, et spordivõistlused toimuvad pigem õhtuti, sellest tulenevalt lõpeb tööpäev ka hiljem kui teistel ajakirjanikel. Kui artikkel valmib kiiresti, ei pea spordiajakirjanik ülejäänud päeva toimetuses istuma, et kaheksat töötundi täis saada, vaid võib minna koju. Arvestada tuleb sellega, et nädalavahetustel on kõige rohkem spordiüritusi ja tänu sellele on tööl rohkem spordiajakirjanikke kui nädala sees. Enamus nädalavahetusi on töö tõttu kinni ja vabad päevad kompenseeritakse nädala sees. Siiski ei kehti selline tempo veebivahetustes töötavate spordiajakirjanike puhul, kellel on kindel vahetuse algus ja lõpp. Lisaks sellele peavad veebivahetuse töötavad ajakirjanikud igas tunnis tootma teatud arv uudislugusid ja nupukesti.

Eesti spordiajakirjaniku igapäevase töö hulka kuulub lisaks artiklite kirjutamisele ka videointervjuude tegemine. Hilja lõppevate võistluste puhul tuleb lisaks artiklile pühenduda ka videotele. Sellisel hetkel loeb aga iga minut ja videote tegemine võib mingil määral mõjutada ka lehte mineva loo kvaliteeti. Siiski ei näe nooremad spordiajakirjanikud videointervjuude tegemist kui lisakohustust. Erinevalt vanematest kolleegidest, võtavad nooremad spordiajakirjanikud videointervjuude tegemist töö loomuliku osana.

Komandeeringus peab aga arvestama olukorraga, kus spordiajakirjanikul pole kaasas lisajõude. Sellisel juhul peab spordiajakirjanik olema lisaks reporterile ka operaatori, monteerija ja fotograafi rollis. Komandeeringuteks tehtavad plaanid ja taustauuringud tehakse üldjuhul aga oma vabade päevade arvelt. Vabadel päevadel töötamine mõjutab aga spordiajakirjaniku eraelu ja stressitaset.

a) Milline on spordiajakirjaniku igapäevase töö seos stressiga?

Valimis osalenud Eesti päevalehtede spordiajakirjanikud, kes on vanemad ja kogenumad, hindavad oma igapäevase töö seost stressiga minimaalseks. Siiski tunnevad nooremad ja väiksema kogemusega spordiajakirjanikud suuremat stressi ja väsimust. Nooremate spordiajakirjanike kurnatust märkavad ka vanemad kolleegid, kelle sõnul väheneb stress tööstaažiga. Mida kogenum on spordiajakirjanik, seda kiiremini valmivad artiklid ja automaatsem on tegutsemine. Lisaks sellele on allikate võrgustik juba suurem ja originaalset informatsiooni ja sisukamaid vastuseid on lihtsam saada. Siiski peavad nii vanemad kui ka nooremad spordiajakirjanikud oma tööd nauditavaks ja ei vahetaks seda ühegi teise töö vastu.

Siiski tunnistavad ka kogunud spordiajakirjanikud, et suurvõistlused on stressirohked ja väsitavad. Nädalaid puhkepäevadeta tööd ja minimaalne ööuni loob palju pingeid ja stressi. Olümpiamängude ajal ei ole vahet, kas ajakirjanik töötab Eestis või on komandeeringus, sest tööd on mõlemal pool palju. Lisaks suurvõistlustele on pingeliseks perioodiks ka hapukurgihooajad, kus toimetuses napib teemasid, millest kirjutada. Minimaalne panus lehe valmimisse mõjub spordiajakirjanikule emotsionaalselt kurnavalt.

b) Kuidas spordiajakirjaniku töö mõjutab nende eraelu?

Spordiajakirjanikud, kellel on pere ja lapsed, tunnistasid, et töö kõrvalt jääb perele vähe aega. Seda enam, et nädalavahetused on kinni, ei ole võimalik perega aega veeta. Nädala sees on teised pereliikmed aga tööl või koolis. Ühe valimis osalenud spordiajakirjaniku sõnul ei saaks väikeste laste ema spordiajakirjaniku tööd tehagi. Lisaks sellele on pikaajaliste plaanide tegemine raske, sest kunagi ei tea, mis sellel päeval juhtuda võib. Ühest süvaintervjuudest tuli välja, et on lahkutud ka teatrist, sest poole etenduse pealt on tulnud tähtis informatsioon, millest on vaja lehte kirjutada. Nooremad spordiajakirjanikud, kellel veel lapsi pole, eelistavad tihti tööd oma sõpadele. See seab aga ohtu sõprussuhted, sest töö tõttu kokkulepitud üritustele hilinetakse või sinna lausa ei ilmutagi. Siiski ollakse arvamusel, et hea plaanimisoskuse korral on mõjutused eraelule väiksemad. Lisaks heale planeerimisoskusele on vaja ka mõistvaid kolleege, kes vajadusel tööpäevi vahetaksid või asendaksid.

2. Mis on Eesti spordiajakirjaniku töö plussid ja miinused?

Eesti spordiajakirjaniku töö suurimaks plussiks on vahetu kontakt sportlastega. Olles valdkonna suur fänn, siis on võistlusjärgne vestlus sportlaste ja treeneritega suureks boonuseks teiste kaasaelajate ees. Lisaks ollakse teadlikud ka siseinformatsioonist, mis lehes kunagi ei ilmu. Eesti on väike ja sportlaste ja spordiajakirjanike ring on suhteliselt kitsas. Sellest tulenevalt on sportlased ajakirjanikele suurem osa ajast kättesaadavad. Ühest intervjuust tuli välja, et pidev kontakt ja suhtlus on muutnud allika heaks sõbraks. Sellises olukorras on aga raske vajadusel temast kriitilisi lugusid kirjutada.

Spordiajakirjanikuks olemise plussina toodi veel välja hobi ühendamine tööga. Valimis osalenud ajakirjanikud mainisid, et võistlusi käiksid nad vaataks ka juhul kui nad seda tööd ei teeks. Spordiajakirjanikul on aga võimalus käia võistlustel tasuta. Lisaks ei pea muretsema istekohtade pärast, sest pressiala on üldjuhul soodsa asukohaga ja seal on rohkem ruumi kui tribüünil istudes. Suureks motivaatoriks on ka väliskomandeeringud ja suurvõistlused. Sellega kaasnev stress ja kurnatus pole aga piisavaks põhjuseks, miks sinna minekust loobuda. Olümpiamängudele või maailmameistrivõistlustele minekuks nähakse palju vaeva ja ollakse õnnelikud, et saadakse olla osa sellest suurest spordipeost.

Suurima miinusena mainisid spordiajakirjanikud aga töö ettemääramatust. Tööle minnes ei teata kunagi, mis kellast koju naastakse. See teeb aga plaanide tegemise keerukaks. Sellistel juhtudel peab lootma mõistvatele kolleegidele, kes on nõus tööpäevi vahetama. Vanemate spordiajakirjanike sõnul on spordiajakirjanduse miinuseks ka veebiajakirjandusega kaasnenud lisakohustused, mis mõjutavad leheloo kvaliteeti. Nooremad spordiajakirjanikud võtavad veebiajakirjandust töö loomuliku osana ja on altimad läbipõlema. Vanemad kolleegid taunivad veebimeediaga kaasnenud kohustusi ja töötavad stressivabamalt. Spordiajakirjaniku töö miinusena mainisid uurimistöös osalenud ajakirjanikud veel pikki tööpäevi nädalavahetustel. Vabad päevad kompenseeritakse küll nädala sees, aga siis on teistel pereliikmetel tegemist. Spordivõistlused toimuvad tihti nädalavahetustel ja sellest tulenevalt on toimetusest rohkem reportereid kui nädala sees. Spordiajakirjanikul on oma töö spetsiifikast tulenevalt vähe aega sõprade ja pere jaoks. Tänu sellele kannatab ajakirjaniku sotsiaalelu.

a) Milline on naisspordiajakirjanike olukord spordiajakirjanike hulgas?

Naisspordiajakirjanikud ja nende meessoost kolleegid ei näe, et naise peaksid rohkem vaeva nägema, et maskuliinses maailmas läbi lüüa. Siiski tuli süvaintervjuudest välja nii mõnigi juhtum, kus naiselt eeldatakse suuremat töökust ja agarust. Lisaks sellele esineb spordifännide seas spordiajakirjaniku soost tulenevaid eelarvamusi ning tema ameti üle visatakse ka nalja. Naised tõdesid, et nalja visatakse ka toimetuses, aga see on pigem sõbralik tögamine ja seda ei võeta tõsiselt.

Siiski on läbi Eesti spordiajakirjanduse ajaloo spordiajakirjaniku tööd teinud vähe naisi. Valimis osalenud meesspordiajakirjanikud tõdesid, et igas sporditoimetuses peaksid naisspordiajakirjanikud olema esindatud. Nenda arvates on nende naiskolleegid ülimalt töökad ja oskavad läheneda asjadele teisest vaatenurgast kui mehed. Ometi on hetkel kolmes päevalehes töö 16 spordiajakirjanikku, kellest vaid kolm on naised. Kahest intervjuust tuli välja, et naine siiski peab nägema rohkem vaeva, et neid spordiajakirjanduses võetaks tõsiselt. Siiski ollakse ühisel arvamusel, et spordiajakirjanikuks hakates peavad tõestama ennast kõik, olenemata soost.

5.3 Diskussioon

Minu bakalaureusetöö tulemusena ilmnes, et vanemad ja suurema kogemusega Eesti spordiajakirjanikud hindavad oma stressitaset minimaalseks. Nooremad ja alles spordiajakirjanduses alustanud spordiajakirjanikud tunnevad vanematest kolleegidest oluliselt suuremat stressi ja kurnatust. Reinardy (2006) poolt läbiviidud uuringus ilmneb, et nooremad ja vähem kogenud spordiajakirjanikud kannatavad suurema emotsionaalse kurnatuse all ja on stressile vastuvõtlikumad. Alles spordiajakirjaniku tööd alustanud noorte ajakirjanike kõrgem stressitase on ka igati mõistetav, sest soovitakse ülemusele ja kolleegidele ennast tõestada ja heast küljest näidata. Vähem kogenenud spordiajakirjanikel kulub ka artiklite kirjutamiseks ja teiste tööalaste ülesannete täitmiseks kauem aega. Uues töökohas ei osata oma võimeid objektiivselt hinnata ja sellest tulenevat võivad noored spordiajakirjanikud enda õlule võtta ülesandeid, mis käivad neile tegelikul üle jõu. Sellest tulenevalt on nende stress ja kurnatus suurem, aga see väheneb tööstaaži suurenedes. Nooremad ajakirjanikud on rohkem väsinud ja peavad tööd kurnavaks, aga ometi on nad altimad minema kaasa veebiga kaasnevate ülesannetega, nagu näiteks videointervjuud. Nooremad spordiajakirjanikud peavad seda tööloomulikuks osaks. Madalama stressitasemega vanemad kolleegid peavad veebiajakirjandust ja sellega kaasnevaid videointervjuusid aga lisakoormuseks ja neid ülesandeid parema meelega ei tehta. Vanemate kolleegide jaoks on oluline keskenduda ainult ühele ülesandele ehk leheloole ja seda teha võimalikult hästi. Mida vähem on segavaid lisaülesandeid ja mida fokuseeritumalt saab oma loole keskenduda, seda stressivaesem on töö ja kvaliteetsem artikkel. Vanematel spordiajakirjanikel on rohkem julgust ja sõnaõigust toimetuse tööd mõjutada. Sellest tulenevalt ei suruta neile veebiajakirjandusega kaasnevaid ülesandeid niivõrd peale. Süvaintervjuust tuli välja, et ühel juhtival spordiajakirjanikul ei ole lepinguliselt kohustus veebimeediaga tegeleda. Veebinupukesi teeb ta aeg-ajalt oma lõbuks ja igavuse peletamiseks. Nooremad ajakirjanikud, kes on alles eneseotsinguil, võtavad kõik pakutavad ülesanded kahe käega vastu ja sellest tulenevalt on nende stressitase ka kõrgem. Vanemad spordiajakirjanikud näevad, et nooremate kolleegide kurnatus tuleneb nende kogenematusest. Neil läheb artiklite kirjutamisega rohkem aega ja kinnise allika puhul ei osata vähese informatsiooniga midagi peale hakata. Artiklite sulest välja imemine tekitab nooremates spordiajakirjanikes kurnatust. Vähem kogenud spordiajakirjanikud peavad ise oma stressi ja kurnatuse põhjuseks pigem hiliseid töötunde. Peale tööd minnakse kohe koju magama ja

hommikul minnakse taas tööle. Vähene sotsiaalelu ja vaba aeg tekitab nooremates spordiajakirjanikes stressi, sest neil ei jää aega enesega tegelemiseks.

Hilisemas Reinardy (2009) uuringus ilmnis, et naisajakirjanikud kannatavad rohkem emotsionaalse kurnatuse all kui nende meessoost kolleegid. Lisaks sellele on naiste tööefektiivsuse näitajad madalamad. Minu läbiviidud uuringus ilmnis, et naisspordiajakirjanikud on töökad ja püüdlikud. Nende meessoost kolleegide sõnul ei olene tööefektiivsus spordiajakirjaniku soost, oluline on spordiajakirjaniku enese huvi ja tahe seda tööd teha. Lisaks peavad mehed oluliseks, et nende toimetuses oleks naisspordiajakirjanikud esindatud, sest mõningatel juhtudel pakuvad nad teistsuguseid lahendusi ja ideid. Minu töö kirjutamise ajal kuulus Eesti päevalehtede sporditoimetuste koosseisu neli naist ja kaksteist meest. Hetkel töötab Eesti kolmes päevalehes kokku vaid kolm naisspordiajakirjanikku kolmeteistkümne mehe kõrval. Ühe valimis osalenud sporditoimetuse juhi sõnul ei ole sugu töölevõtmisel määrav. Oluline on inimese teadmised ja motivatsioon seda tööd teha. Siiski tões ta, et naiste huvi selle töö vastu on oluliselt väiksem kui meeste oma. Bakalaureusetöö teoreetiliste lähtekohtade peatükis andsin ülevaate Eesti spordiajakirjanduse ajaloost, mis annab ülevaate selle arengust ja soolisest jaotumisest. Naisspordiajakirjanikud on Eesti spordiajakirjandusse tulnud viimase 20 aasta jooksul. Läbi ajaloo on spordiajakirjandus olnud pigem meeste pärusmaa ja inimesed on harjunud meesspordiajakirjanike kommentaaride ja arvamustega. See võib olla ka põhjuseks, miks naised seda tööd oma esimeseks valikuks ei pea. Naisajakirjanikel võib olla hirm, et lugejad ei võta neid tõsiselt ja sportlaste seas on võrreldes meeskolleegidega ennast raskem tõestada.

Spordiajakirjanikud naudivad oma tööd ja on selle tegemise nimel nõus ohverdama ka oma eraelu (Reinardy 2008). Põhjuseks on spordiajakirjanike suur armastus spordi vastu. Nad on ala täielikud fännid ja vaataksid spordivõistlusi ka juhul kui nad ei oleks spordiajakirjanikud. Lisaks vaadatakse võistlusi televisioonist või staadionil oma vabal päeval. Nii mõneski süvaintervjuus tuli välja, et eraelu ei tohi mõjutada töö kvaliteeti. Hea loo nimel ollakse toimetuses isegi siis kui samal ajal on sõprade või lähedastega kokkulepitud kohtumine. Ühest intervjuust ilmnis, et töö on pannud kõikumema suhted sõpradega, sest tihti eelistatakse just oma tööd. Armastus oma töö vastu muudab keeruliseks ka pereinimese elu, sest raske on leida tasakaal tööaegade ja pere vahel. Ühe spordiajakirjaniku sõnul ei ole võimalik väikeste

laste kõrvalt seda tööd teha. Intervjuudest tuli välja, et ajakirjanike pered on juba arvestanud ja harjunud spordiajakirjaniku tööst tuleneva spetsiifikaga.

Minu bakalaureusetöö ei anna täielikku ülevaadet Eesti spordiajakirjaniku tööst ja sellega kaasnevast stressist, sest uurimistöös osalenud spordiajakirjanikud täitsid oma päevikuid novembrist märtsini. Seega jääb minu töös puutumata välishooaeg ja sellega kaasnev võistlusgraafik. Suvisest kiirest perioodist, suurvõistlustest ja hapukurgihooajast sain informatsiooni intervjuudest, aga uurimispäevikutes see ei kajastu. Järgmiste uurimissuundadena võiks lähemalt vaadata Eesti spordiajakirjaniku tööd suurvõistlusel või suvehooajal. Minu bakalaureusetöö keskendus Eesti päevalehtedes töötavate spordiajakirjanikele, aga uurida saaks ka televisioonis, raadios, maakonnalehtedes või veebiväljaannetes töötavatele spordiajakirjanike igapäevast tööd. Sealne töötempo ja -spetsiifika erineb päevalehtedes töötavate ajakirjanike omast. Huvitav oleks uurida nende toimetuste igapäevast tööd ja võrrelda stressifaktoreid.

Kokkuvõte

Minu bakalaureusetöö eesmärk oli uurida Eesti päevalehtedes töötavate spordiajakirjanike igapäevast tööd. Valimisse kuulusid spordiajakirjanikud nii Eesti Päevalehe, Postimehe kui ka Õhtulehe sporditoimetustest. Hetkel töötab nendes toimetustes kokku 16 spordiajakirjanikku, kellest kaheksa kuulus minu valimisse. Otsustasin uurimismeetoditena kasutada semistruktureeritud süvaintervjuud ja uurimispäevikut. Süvaintervjuudeks oli mul ettevalmistatud intervjuukava. Vastavalt allika vastustele, muutsin küsimuse sõnastust ja vajadusel küsisin ka lisaküsimusi, mis ei kuulunud minu intervjuukavasse. Uurimispäevikuid lasin spordiajakirjanikel täita seitse päeva. Nädala jooksul pidid nad sinna märkima oma töömahtu ja päevaga kaasnenud emotsioone. Päevikutest ja intervjuudest tuli välja, et vaatamata pikkadele tööpäevadele ja hilistele töötundidele on Eesti spordiajakirjanikud oma tööga rahul.

Nooremate spordiajakirjanike kurnatus ja stress on küll suurem, kuid see läheb kogemuse ja tööstaaži suurenedes väiksemaks. Siiski tunnistasid kõik valimis osalenud ajakirjanikud, et suurvõistlused on ülimalt stressirohked ja kurnavad. Spordiajakirjandus on ainus amet, milles uurimistöös osalenud ajakirjanikud näevad töö ja hobi ühendamist. Tänu sellele ei mõelda ka loobumisele. Vaheldusena nähakse ennast töötamas teistes sporditoimetustes, aga mitte üheski teises töövaldkonnas. Spordiajakirjanikud naudivad oma tööd ja teevad seda pühendunult. Spordiajakirjaniku töö suurimaks plussiks on vahetu kontakt sportlaste ja treeneritega. Lisaks teatakse siseinformatsiooni, mida lugeja kunagi teada ei saa. Miinuseks peavad valimis osalenud spordiajakirjanikud aga töö aja määramatust. Sellest tulenevalt kannatavad aga suhted perekonna ja sõpradega. Tihti ei leita töö kõrvalt aega lähedastega kohtumiseks, sest eelistatakse töö kooralikult lõpetada.

Eesti naisspordiajakirjanikud ei tunne, et tööil neid soopõhiselt diskrimineeritaks. Siiski esineb erandeid, kus naisspordiajakirjanikult eeldatakse naiselikumat töövaldkonda või suuremat töökust ja seda pigem spordifännidelt, mitte meeskolleegidelt. Messpordiajakirjanikud tunnustavad, et igas toimetuses võiks siiski naisspordiajakirjanikud esindatud olla. Nende s

õnol on naisajakirjanikud väga töökad ja oskavad mõnes olukorras asju vaadata hoopis teise nurga alt. Ajalugu aga näitab, et spordiajakirjandus on olnud pigem meeste pärusmaa ja naisspordiajakirjanikke on Eesti ajakirjandusmaastikul pigem vähe.

Edasised uuringud võiksid päevalehtede spordiajakirjanike asemel uurida ka maakonaalehtedes ja veebiväljaannetes töötavate spordiajakirjanike igapäevast tööd. Minu bakalaureusetöö andis ülevaate spordiajakirjaniku igapäevasest tööst, aga huvitav oleks uurida ka Eesti spordiajakirjaniku tööd suurvõistluse ajal.

Summary

The work of sports journalists in Estonian dailies

Subject of my bachelor thesis is daily work of sports journalists' of Estonian daily newspapers. My selection included sports journalists working in Eesti Päevaleht, Postimees and Õhtuleht sports editorial boards. There are 16 sports journalists working in these editorial boards at the moment and 8 of those 16 I included to my research. As my research methods I decided to use semi-structured in-depth interview and research journal. I prepared interview plan for in-depth interviews and according to the answers of my source I changed wording of the questions and asked additional questions if necessary. Research journals were filled in seven day period. Journalists had to record their amount of work and associating emotions.

Summary of the interviews and research journals was that despite the long and late hours, Estonian sports journalists are generally satisfied with their work. Exhaustion and stress levels of younger journalists are higher but it will be reduced as experience and length of employment will grow. Still, it was acknowledged by everybody that championships, Olympic Games etc. are stressful and exhausting. Sports journalism is the only profession in which participating journalists could see such work and hobby integration. Thanks to this anyone hardly gives up their job. Only possible change would be other sports editorial board in another media channel. Sports journalists are dedicated and they enjoy their profession. The biggest advantage of sports journalism is direct contact with athletes and trainers plus access to inside information what is not available to ordinary readers. The biggest drawback is uncertainty of working time. As a consequence family life and relationships suffer. It's hard to find time to meet loved-ones because dead-lines are more important.

Estonian female sports journalists don't feel gender discriminated against at work. However there are exceptions where female sports journalists are expected greater diligence or to perform more feminine tasks by sports fans and not by male colleagues. Male journalists admit there should be female sports journalists represented in every sports editorial board. Female editors are hardworking, highly skilled and they can see things from different angle.

However, history shows that sports journalism is male dominated and female sports journalists are rather exception.

Further studies could additionally research daily life of sports journalists of online media and local newspapers. My bachelor thesis outlined sports journalists' daily work but it would be interesting to explore journalists' life during major sports event.

Kasutatud kirjandus

- Allthorp, W. (2011). *Make Money from Your Hobby: Share Your Passion and Make Money*. Kasutatud 22.05.2015
<https://books.google.ee/books?id=wiR8AgAAQBAJ&pg=PA5&dq=hobby+job&hl=et&sa=X&ei=2CJeVcaiI4uwsAGUm4CADA&ved=0CGkQ6AEwCTgK#v=onepage&q=hobby%20job&f=false>.
- Andrews, P. (2005). *Sports Journalism. A Practical Introduction*. London etc: SAGE Publications.
- Boyle, R. (2006). *Sports Journalism: Context and Issues*. London etc: SAGE Publication.
- Casserley, T. ja Megginson, D. (2009). *Learning from Burnout: Developing Sustainable Leaders and Avoid Career derailment*. Oxford: Elsevier Ltd.
- Delfi kodulehekülg (2015). AS Delfi toimetus. Kasutatud 25.06.2015
<http://www.delfi.ee/misc/contact.php>.
- Eesti Päevalehe kodulehekülg (2015). Kontakt. Kasutatud 25.06.2015
<http://epl.delfi.ee/kontakt/#o16>.
- Eesti Rahvusringhäälingu kodulehekülg (2015). Kõik kontaktid. Kasutatud 25.06.2015
<http://info.err.ee/1/kontaktid/koik>.
- Florea, I. (2010). Sports press in the current context of sports media explosion. Towards an interdisciplinary approach of sports journalism. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Ephemeride* 55(2): 33-47.
- Goleman, D. (2001). *Töö emotsionaalse intelligentsusega. Emotsionaalse intelligentsuse kasutamine*. Kirjastus Väike Vanker.
- Hardin, M ja Shain, S. (2006). "Feeling Much Smaller Than You Know You Are": The Fragmented Professional Identity of Female Sports Journalists. *Critical Studies in Media Communication*, 23(4): 332-338.
- Hardin, M. ja Shain, S. (2005a). Female Sports Journalists: Are We There Yet? 'No'. *Newspaper Research Journal*, 26(4): 22-35.

- Hardin, M. ja Shain, S. (2005b). Strengthen Numbers? The Experiences and Attitudes of Women in Sports Media Careers. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(4): 804-819.
- Harvey, C. (2014). *Start Your New Job Successfully in a Week: Teach Yourself*. London: Hodder & Stoughton.
- Hedrick, T. (2000). *The Art of Sportcasting. How to Build a Successful Career*. Maryland: Dimond Communication.
- Herbert, P. L. (1991). *Motivation. theory, Research, and Applications*. California: Wadsworth Publishing Company.
- Jürisoo, M. (2004). *Burnout - läbipõlemine*. Tartu: Fontese Kirjastus
- Kalmus, V., Masso, A. ja Linno, M. (2015). Kvalitatiivne sisuanalüüs. Kasutatud 25.06.2015 <https://sisu.ut.ee/samm/kvalitatiivne-sisuanalyys>.
- Killinger, B. (1994). *Töönarkomaanid*. Tallinn: Kirjastus "Huma".
- Koik, L. (1998a). *Postimees*. Spordiajakirjandus enne meie aega. 6.jaanuar, Kasutatud 14.12.2014. <http://www.postimees.ee/2531777/spordiajakirjandus-enne-meie-aega>.
- Koik, L. (1998b). *Postimees*. Eesti spordiajakirjandus enne meie aega (2.). 15.jaanuar, 14.12.2014. <http://www.postimees.ee/2532699/eesti-sportiajakirjandus-enne-meie-aega-2>.
- Koik, L. (1998c). *Postimees*. Spordiajakirjandus enne meie aega (4), TSK - Tallinna Spordipressi Klubi. 21.jaanuar, Kasutatud 14.12.2014. <http://www.postimees.ee/2533311/spordiajakirjandus-enne-meie-aega-4-tsk-tallinna-sportipressi-klubi>.
- Koik, L. (1998d). *Postimees*. Spordiajakirjandus enne meie aega (4), Lõvi-aeg spordiajakirjanduses. 26.jaanuar, Kasutatud 14.12.2014. <http://www.postimees.ee/2533819/spordiajakirjandus-enne-meie-aega-4-lovi-aeg-sportiajakirjanduses>.
- Koik, L. (1998e). *Postimees*. Spordiajakirjandus enne meie aega (5). 2.vebruar, Kasutatud 14.12.2014. <http://www.postimees.ee/2534543/eesti-sportiajakirjandus-enne-meie-aega-5>.
- Lepik, K., Harro-Loit, H., Kello, K., Linno, M., Selg, M. ja Strömpl, J. (2014). Intervjuu. Kasutatud 25.06.2015. <https://sisu.ut.ee/samm/intervjuu>.

- Lindström, V. (2003). Toomas. Täpsemalt Heino Mikkinist Toomas Ubani. Tallinn: OÜ Vali Press.
- Lõvi-Kalnin, M. (2007). Oskar Lõvi. Spordiajakirjanik. Tartu: Tartu Ülikool.
- Lään, V. ja Loit, U. (2001). *Raadio näitab pilti*. Tallinn-Tartu-Türi: Eesti Ringhäälingute Liit.
- Mikkin, H. (1979). *Lauri Lembit*. Kirjutamata memuaare. Eesti Raadio, 24. juuni, URL (kasutatud detsember 2014) <http://arhiiv.err.ee/guid/14809>.
- Miller, P. Ja Miller, R. (1995). The Invisible Woman: Female Sports Journalists in the Workplace. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 72(4):883-889.
- Petri, H. L. (1990). *Motivation. Theory, Research, and Applications*. California: Wadsworth Publishing Company.
- Postimehe kodulehekülg (2015). Postimehe töötajad. Kasutatud 25.06.2015 <http://www.postimees.ee/kontakt/tootajad>.
- Potter, B. (2005). *Overcoming Job Burnout: How to Renew Enthusiasm for Work*. Oakland: Ronin Publishing.
- Press, G. ja Lindström, V. (2010). *Uba. Toomas Uba*. Tallinn: Menu.
- Pullerits, P. (2014). *Postimees*. Anu Säärits 20 aastat maiuspalu nautimas. Kasutatud 25.06.2015 <http://naine24.postimees.ee/2689958/anu-saarits-20-aastat-maiuspalu-nautimas>.
- Reinardy, S. (2006). It's game time: the Maslach burnout investors measure burnout of sportsjournalists. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 83(2): 397-412.
- Reinardy, S. (2008). Survey Measures Burnout In Newspaper Sports Editors. *Newspaper Research Journal*. 29(2): 40-54.
- Reinardy, S. (2009). Female Journalists More Likely To Leave Newspapers. *Newspaper Research Journal*. 30(3): 42-57.
- Schaufeli, W. ja Enzmann, D. (1998). *The Burnout Companion To Study And Practice: A Critical Analysis*. London: Taylor & Francis Ltd.
- Steen, R. (2008). *Sports Journalism. A Multimedia Primer*. New York: Routledge.
- Šein, H. (2002). *Eesti telemaastik 1991-2001. Uurimused. Diskussioon. Teabekogud*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Šein, H. (2005). *Suur teleraamat. 50 aastat televisiooni Eestis 1955-2005*. Tallinn: TEA kirjastus.

- Tampu, D. L. (2015). Impact of human motivation in human motivation on employees. *Internal Auditing & Risk Management*, 1(37): 43-53.
- Toney, J. (2013). *Sports Journalism: The Inside Track*. New York: Bloomsbury Publishing.
- Van Beek, I., Tarus, W. T. ja Schaufeli, B. W. (2011). Workaholic and Work Engaged Employees: Dead Ringers or Worlds Apart? *Journal of Occupational Health Psychology*, 16(4): 468-482.
- Van Scheers, L. ja Botha, J. (2014). Analysing relationship between employee job satisfaction and motivation. *Journal of Business and Retail Management Research*, 9(1):98-109.
- Viasati kodulehekül (2015). Kommentaatorid. Kasutatud 25.06.2015
<https://www.viasat.ee/sport/kommentaatorid> .
- Virkus, S. (2010). Infokäitumise, info hankimise ja otsingu ning infopädevuse uurimise meetodid. Kasutatud 25.06.2015
<http://www.tlu.ee/~sirvir/Infootsingu%20teooria/Infokaitumise,%20info%20hankimise%20ja%20%20otsingu%20ning%20infopadevuse%20uurimise%20meetodid/pevikud.html>.
- Õhtulehe kodulehekül (2015). Õhtulehe töötajad. Kasutatud 25.06.2015
<http://www.ohtuleht.ee/abi/kontakt>.

LISA 1: Päevik

Jaan Martinson, Postimees

Neljapäev, 13. november

Kuni pärastlõunani, aga mitte kogu aeg, vaid jupiti –Spordikongressi jälgimine interneti kaudu.

Lugu reedesse lehte: «Jaan Kirsipuu lahkub Astanast»- 3000 tähemärki (TM)

Päev, kus oli juturääkimist –alates telefoniintervjuust Kirsipuuga kuni pikkade aruteludeni kolleegide ja spordirahvaga spordikongressi teemal –oli rohkem kui kirjutamist. Kirsipuu lugu oli tavapärase ja informatiivne, konveieritöö, mitte looming.

Reede, 14. november

Päev algas Kalevi spordihallist, kus toimus vehklemise MK-etapp. Tunnike jutuajamist vehklejate ja treenerite ja teistega info hankimiseks ja niisama suhtlemiseks.

Kommentaari: «Ajalooline spordikongress kui tühi tuul väljal»- 4500 TM. Sai välja öelda, mida asjast arvata –kogud pool päeva mõtteid ja purskad poole tunniga välja.

Pärastlõuna kulus suusatajatega suhtlemisele, kes tegid Olosel hooaja avastardi. Sündis informatiivne lugu: «Peeter Kümmel: pole tähtis, mitmes karjamaal oled»- 2500 TM.

Lisaks paar lühinappu kuni 1000 TM onlaini.

Laupäev, 15. november

Kuni vehklemisturniiril –võistlus + suhtlemine + intervjuud.

Pärastlõuna ühike telefonisuhtlus suusatajatega, õhtul Eesti –San Marino jalgpallikohtumise jälgimine. Kuna lehte pühapäeval ei ilmu, siis jäi kirjatööära.

Pühapäev, 16. november

Hommikul taas vehklemisturniir, kus sai kinnitust info, et Nikolai Novosjolov on tõesti koostöötreener Igor Tšikinjoviga lõpetanud. Sai kogutud infot ja arvamusi ning sündis lugu: «Novosjolovi ja treeneri suhted sassis»- 4500 TM

Ajakirjaniku pidupäev, kui ta suudab hankida infot, mida teistel ei ole ning sellest vormistada eksklusiivse uudisloo.

Õhtul 20.00 –23.00: Ameerika jalgpalli jälgimine ja onlainülekande tegemine kohtumisest Cincinnati Bengals (seal mängib Margus Hunt) –New Orleans Saints.

Esmaspäev, 17. november

Kuni ennelõunani uudiste kogumine Margus Hundi vigastuse kohta ning ettevalmistus intervjuuks Kaia Kanepiga. Pärastlõunal intervjuu ja loo «Kanepi vanusest, tervisest, koerast ja jõuluvanast» kokkukirjutamine –5500 TM. Tavapärase intervjuu, kus mitu ajakirjanikku küsivad põletavat infot. Ei midagi erilist ega põnevat.

Õhtupoolikul kulus tunnike otsimaks teemasid igapäevasele Kuku raadio saatesse «Mehed ei nuta».

Teisipäev, 18. november

Hommikul 11-12 saade «Mehed ei nuta»

Kuna järgmise päeva leht oli täis, viimistlesin lugusid Grete Treieri tervisest ja Peetri ekstreemspordikeskusest, mida on tasapisi kirjutatud.

Kolmapäev, 19. november

Hommikul sai Treieri lugu: «Südamelõikus Itaalias tegi Treieri tervise korda» (2500 tm) viimse lihvi. Lisaks sai kirjutatud kiire kommentaar «Kaks aastat Rioni: lõhnab optimistlikult» (2000 TM) mille jaoks kogusin vabadel hetkedel infot.

Pärastlõunal tennisisti konverents, mis vormistati väikseks looks: «Kontaveidi ja Zopi siht: võimalikult ruttu saia sekka»- 2000 TM.

Õhtul kell 19. oli võimalus vaadata pargisõitja Kelly Sildaru treeningut, millest vormub lugu järgmisel nädalal. Tavaline päev a la: newday, *same shit*.

Aet Süvari, Eesti Päevaleht

Teisipäev, 18. november

Lahkumine kodust kell 11.00, käik jalgpalliliitu õhtuse mängu akrediteeringukaartide ja parkimislubade järele. Tööle jõudmine kell 12.00.

Tööl kl 12-13 nädala teemade arutelu koosolek. Pärast seda ettevalmistused eelseisvaks nädalaks – suhtlemine allikatega. Saatsin meili küsimustega USA-s elavale sportlasele, ujuja

Ralf Tribuntsovile. Vaatasin läbi nädlavahetusel toimunud ujumisvõistluse Kalev Openi protokollid. Ettevalmistus õhtuseks mänguks Jordaaniaga – tutvumine algkoosseisuga jne. Järgmise päeva lehte koostasid ülariba – uudisteriba lehe ülemises ääres.

Kell 17 lahkusin koju, et riietuda õhtuseks mänguks ümber ja süüa õhtust. Kell 19 sõitsin kodust staadionile A. Le Coq Arenale, kus mäng algas kell 20.10.

Kl 20.10-22.10 Eesti-Jordania kohtumise jälgimine staadionil. Kuna mängu lõpp nii hiline, siis artiklit lehte teha ei jõua.

Pärast mängu töö mixed zone'is – pallurite ja peatreeneri intervjuerimine, ülesanded ära jaotatud kolleegide vahel. Minu ülesandeks peamiselt inglisekeelne intervjuu peatreener Magnus Pehrssoniga. Suhtlus Pehrssoniga on rahulik ja meeldiv nagu alati – tal on ikka aega ajakirjanikke ära kuulata ja nende küsimustele põhjalikult vastata. Probleeme tekitab aga muidugi see, et ajakirjanikke on tema ümber palju ja seega on keeruline löögile pääseda. Lisaks on väga külm ja selja taga juba kaks tundi külmetamist tribüünil, seega on raske külmetavate kätega märkmeid teha.

Kodus kell 23.30, siis Pehrssoni intervjuu tõlkimine ja artikliks vormistamine Delfi uudisteportaali jaoks. Lugu (mahus 3000 tähemärki) üleval kl 23.53.

Tööpäeva lõpp kl 23.55.

Kolmapäev, 19. november

Tööle jõudmine kell 12.00.

Suhtlus allikaga – telefonikõne ujumiskoondise peatreenerile Riho Aljandile. Räägime peatselt Kataris algavast lühiraja MM-ist, kuhu Eesti ujumiskoondis on minemas. Suhtlus Aljandiga on alati meeldiv, sest ta on hea rääkija ja me oleme aastate jooksul saavutanud väga usaldusliku suhte.

Vastused eelmisel päeval saadetud küsimustele on saabunud ka Ralf Tribuntsovilt. Kirjutan artikli teemal ujumiskoondis enne MM-i – 5000 tähemärki.

Kell 16.20 lahkun toimetusest, et minna jalgpalliteemalise PÖFF-i filmi Next Goal Wins esilinastusele Artise kinos. Pärast filmi on mul kokku lepitud intervjuu filmi inglasest režissööri Mike Brettiga, kes peaks natuke rääkima filmi tagamaadest. Film kestab 16.45-18.30, sellele järgneb küsimuste ja vastuste sessioon publikuga, mis kestab umbes pool tundi. Kahjuks selgub selle järel, et Brett peab kiirustama järgmise filmi esilinastusele ja seetõttu

palub ta intervjuu lükata järgmisele päevale. Kuna niikuinii polnud plaanis intervjuud avaldada järgmise päeva lehes, pole see mulle probleem. Lepime kokku uue kohtumise.

Neljapäev, 20. november

Hommikul kell 11.00 kohtun intervjuuks Briti režissööri Mike Brettiga, kellega eileõhtune intervjuu tänasesse hommikusse edasi lükkus. Meie vestlus kestab umbes tund aega. Brettiga – nagu ikka brittidega – on meeldiv ja lihtne suhelda, ta räägib ka ise avatult, siiralt ja huvitavalt, ilma et peaks teda oluliselt küsimustega suunama.

Kell 12 jõuan toimetusse ja asun tööle. Kirjutan artikli valmis (5000 tähemärki), otsin ja valin pildimaterjali.

Samal päeval selgub, et on võimalus sõita järgmisel nädalal ujumiskoondisega Katari, kus toimub lühirajaujumise MM. Hakkan kiiresti pabereid ajama ja võimalikke lisakontakte otsima, kellega Kataris veel kohtuda ja kellega intervjuusid teha. Kõik see võtab päevast tubli kolm tundi, saadan välja paarkümmend e-maili erinevatesse organisatsioonidesse, meedia- ja pressiesindajatele, ajakirjanikele, tuttavatele välisajakirjanikele ja jalgpalliinimestele, arhitektidele, kes võiksid piirkonnas kedagi teada-tunda. Koostan akrediteeringu- ja viisataotluse paberid, teen passikoopiad ja edastan need ujumisliitu.

Tööpäeva lõpp kell 19.00.

Reede, 21. november

Töölt vaba päev, aga veedan sellest hoolimata mitu tundi Katari kontakte välja ajades, meile vahetades, kirju kirjutades ja asju ajades.

Laupäev, 22. november

Vaba päev.

Pühapäev, 23. november

Jõudsin tööle kell 13.00. Kuna sporditoimetuse juhil on vaba päev, tuleb planeerida järgmise päeva leht, mõelda välja teemad ja teemade paigutus lehes. Meil on esmaspäevases lehes neli tühja, reklaamivaba külge. Keskmisele topeltküljele on planeeritud välisautori Toomas Vabamäe artikkel vormel-1 viimasest etapist ja hooaja kokkuvõte. Seda lugu tuleb toimetada, täiendada, loole tuleb kirjutada liid, lisada tulemused ja valida fotod.

Lepime kolleeg Andrus Nilgiga kokku, et tema teeb ühe lehekülje suurema loo, minu peale jääb teiste külgede täitmine.

Kõigepealt toimetan Priit Simsoni rahvasporditeemalise artikli ära, see on tagumise külje suur lugu, ka sinna juurde on vaja otsida pilt, kirjutada liid, väljavõte.

Kirjutan tagumisele küljele Nädala Kommentaari (2700 tähemärki) ja Nädala Tegija (1000 tähemärki) rubriigid. Samal ajal tuleb suhelda allikatega Kataris, kellega toimub tihe meilivahetus. Lisaks tuleb samal ajal suhelda toimetajate ja kujundajatega järgmise päeva külgede teemal ja jälgida ühe silmaga vormelivõistlust. Tänu sellele ei saa korralikult süveneda kommentaari kirjutamisse. (Selle tulemusena sünnib hooletusviga, mida märkan kahjuks alles järgmisel päeval ajalehes – Ben Johnsoni asemel olen kirjutanud Michael Johnson! Olen väga nõrdinud ja pahane, elan selliseid asju alati väga üle.)

Toimetan vormeliloo ära, teen sinna juurde kõik vajalikud kastid.

Seejärel hakkam tööle spordikülgede ülemises osas asetsevate uudisribadega. Kokku tuleb koostada 13-15 lühiuudist.

Päeva lõpetuseks kirjutan lühema artikli (1600 tähemärki) pühapäeva õhtul toimunud jalgpallihooaja lõpetamisest, parimate jalgpallurite autasustamisest lõpugalal. Plaan oli galale kohale minna, aga tööpäev ei võimaldanud laua tagant lahkumist.

Lõpetan tööpäeva kell 20.30, annan materjalid toimetajatele üle ja lahkun.

Esmaspäev, 24. november

Jõuan tööle kell 12.00, kohe toimub sporditoimetuse nädala koosolek, kus paneme tinglikult paika nädala lugude plaanid ja mahud ning räägime käsil olevatest teemadest ja ideedest, mida sooviksime kirjutada.

Koosolek vältab umbes poolteist tundi.

Pärast seda toimetan ära oma eelmisel nädalal kirjutatud ujumisloo, mis lõpuks mahub lehte. Lisaks sellele ajan pool päeva telefoni teel taga jalgpallur Tarmo Kinki, kellega tahaks rääkida tema karjääri jätkumise teemadel ja võimalikust uuest koduklubist. Tulutult – Tarmo Kinki telefon on välja lülitatud. Proovin suhelda Santose jalgpalliklubiga Tartus, et uurida nende plaane eesseisvaks hooajaks. Samuti tulutult – Santosest ei saa kätte ei presidenti ega tegevjuhti, kes ei vasta telefonidele.

Koostan lühiuudised ja lehekülje ülariba.

Suhtlen veel allikatega Kataris. Olen nüüdseks saatnud laiali juba kaks tosinat emaili erinevatele võimalikele allikatele, kuid konkreetseid intervjuusid on kokku õnnestunud

leppida vaid mõni üksik. Endiselt pole selge, kas õnnestub saada viisa. Korraldajad ajavad kiirkorras asja, kuid viisa suhtes valitseb vaikus. See tekitab stressi, sest palju tööd ja vaeva on nähtud, kuid see kõik võib osutuda asjatuks.

Lahkun töölt kell 19.00.

Peep Pahv, Postimees

Esmaspäev, 24. november

Saabusin tööle 9.00. Tunnike kulus ajalehtede lugemisele.

10.15-11.00 toimetuse koosolek, kus osalevad lehe kõikide toimetuste juhid. Seejärel tegin mõned telefonikõned

11.40 –13.00 kohtusin videoülekannetega seoses teenusepakkujatega ja arutasin erinevaid detaile. Pärast seda käisin lõunal ja tegin valmis lehe plaani.

14.00 –16.00 helistasin erinevatele allikatele, et uurida lugude jaoks informatsiooni. Selle tulemusena tegin lehte umbes 2400 tm pikkuse nupu Kalev/Cramo korvpallimeeskonnast.

Seejärel valmistusin poolteist tundi järgmise päeva intervjuuks Ott Tänakuga (lugesin vanu materjale ja tema viimaseid intervjuusid välismeedias). Tööpäev lõppes umbes 17.30

Teisipäev, 25. november

Saabusin tööle 9.00 ja taas tunnike ajalehtede lugemiseks.

10.15-10.40 toimetuse koosolekul. Lahkusin enne selle lõppu, et jõuda kella 11ks Kuku raadiosse.

11.00-12.00 Saade Kuku raadios. Pärast arutasin kolleegidega päevakajaliste teemade üle.

12.30 kohtusin Ott Tänakuga. Intervjuu kestis umbes poolteist tundi.

14.15 käisin lõunal ning pärast seda hakkasin Tänaku intervjuud lindist maha võtma. Pisut enne nelja joonistasin järgmise päeva lehe plaani ja poole viiest lahkusin toimetusest.

18.30 –20.00 vaatasin TTÜja Rocki korvpalli ning kirjutasin sellest lehte umbes 2000 tm suuruse nupu.

Kolmapäev, 26. november

Saabusin tööle 9.00 ja nagu ikka kulus tunnike lehtedega tutvumiseks.

10.15 –11.00 toimetuse koosolek

11.00 –13.00 tegelesin Tänaku looga.

13.30ks läksin lapsega arsti juurde, kus kulus pisut üle tunni.

15.00 paiku joonistasin valmis järgmise päeva lehe plaani. Põhilooks oli Tänaku intervjuu, mis minu hinnangul õnnestus hästi (sai hiljem ka nädala parima loo preemia). Kuna teksti oli kokku üle 12 000 tm, siis otsustasin ühe teema jätta veel teiseks looks, mida saab hiljem avaldada.

Kella 17.30ks oli lugu küljele toimetatud.

Neljapäev, 27. november

Saabusin tööle 9.00 ja taas tunnike lehtedega tutvumiseks.

10.15 –11.00 toimetuse koosolek. Seejärel helistasin tunni jooksul erinevatele allikatele ja uurisin, erinevate teemade kohta taustainfot.

12.00 –14.00 suurem koosolek vastutava väljaandja juures, teemaks video otsetülekanded. Seejärel koostas järgmise päeva lehe plaani ja tegelesin erinevate inimestega suhtlemisega.

17.00 –19.00 tegelesin kolleegide artiklite küljele toimetamisega.

Reede, 28. november

Saabusin tööle 9.00 ja ikka tunnike lugemiseks.

10.15 –11.00 toimetuse koosolek.

11.00 –12.00 honoraride määramine ja muu sellega kaasnev paberi määrimine.

12.00 –14.00 Kohtumine ühe olulise allikaga, mis andis palju infot tulevaste lugude tarbeks.

Pärast seda koostas lehe plaani. Veel tunnike kulus allikatega suhtlemiseks, mille tulemusena sündis umbes 2000 tm teksti korvpallist, mida kolleeg täiendas õhtul õhtuse mänguga.

See tööpäev jäi lühikeseks, lahkusin umbes 16.00

Laupäev, 29. november

Vaba päev

Pühapäev, 30. november

Saabusin tööle 13.00. Tunnike kulus eelmise päeva spordisündmustega tutvumiseks ja lehe plaani koostamiseks. Seejärel tegelesin paar tundi isiklike asjadega.

Kell 16.30 jõudsin Saku suurhalli Kalevi Ühisliiga mängule. Tagasi toimetuses 19.20. Kirjutasin umbes 2800 tm pikkuse loo Kalevi mängust ja toimetasin selle küljele.

20.30 –21.00 suhtlesin laskesuusatajatega ja kirjutasin ka nende tegemistest umbes 2200 tm pikkuse loo.

Kell 21.30 olid kõik artiklid küljele toimetatud ja võisin lahkuda.

Kadi Parts, Postimees

Esmaspäev 8. detsember

Esmaspäev oli mul graafiku järgi vaba päev, sest Postimehe sporditoimetuse reeglite järgi on igal töötajal nädalas kaks vaba päeva. Samas ei tähenda vaba päev seda, et ma üldse spordiuudiseid ei jälgiks või ülekandeid ei vaataks, aga kindlasti teen seda palju väiksemas mahus kui tööpäevadel.

Teisipäev, 9. detsember

Teisipäeval olin õhtuses *online*-valves ehk läksin tööle kl 15ks. Postimehe üldiseks tavaks on, et igas tunnis tuleks üles panna kolm uudist –need tuleks leida kas Eesti portaalidest (Soccernet.ee, basket.ee jms) või tõlkida välismeediast. Lisaks igas tunnis üles pandud uudistele oli mul teisipäeval ka mitu tekstipõhist *live*-ülekannet: esmalt tegin kell 17.45 alanud Tartu Ülikool/Rocki Eurochallenge sarja mängust *live*'i ning seejärel Rakvere Tarva meeskonna kell 19 alanud Balti liiga mängu (osaliselt need mängud kattusid ja see on alati keeruline, sest meie tööks kasutatav programm ei lase korraga kahte ülekannet teha ning seega tuleb endal teha alati lisatööd). Minu jaoks isiklikult tähendab selliste *live*-ülekannete tegemine seda, et proovin alati enne nende algust mõned uudised nii-öelda ette valmis teha – näiteks enne teha rohkem tõlkeuudiseid, mis võtavad rohkem aega, ja jätta *live*'ide ajaks lihtsamad pressiteated, mille ülespanemine võtab palju vähem aega. Nii tegin ka teisipäeval ehk panin mängude otsekajastustega samal ajal üles ka mõned teised uudised. Kui Rakvere Tarva kohtumine lõppes, oleksin pidanud leheloo jaoks helistama Gert Kullamäele, ent õnneks oli Rocki pressiteenistus saatnud juba ise tsitaatidega uudise, sest selleks ajaks oli mul üksinda toimetuses juba väga kiire –kuna Postimees läheb trükki kell 22, oli mul kell 21 vaja lisaks veebiuudiste tegemisele kokku panna lehe jaoks Rocki lugu ning lühiuudiste veerg. Kui

kell 21.30 paiku olin suutnud veebiuudiste tegemise kõrvalt lehe jaoks asjad korda teha, otsisin kiirelt veel paar lihtsamat uudist, mida veebi panna, sest juba kell 21.45 algas tööpäeva viimane otseülekanne ehk Meistrite liiga alagrupivooru viimaste mängude õhtu. Kuna korraga toimus kaheksa mängu, on sellise tekstiülekanne tegemine alati väga keeruline ja tuleb osata hästi kiiresti reageerida, sest keegi lööb kuskil mängus kogu aeg väravaid ning lisaks tuleb samal ajal mõne tähtsama ja huvitavama mängu puhul kommenteerida ka üldist mängupilti ja muid ohtlikke olukordi. Meistrite liiga otseülekanne lõppedes tegin veel veebis oleva faili korda (st korrastasin kõikide mängude skoorid, väravalööjad ja tabeliseisud) ning lõpetasin tööpäeva ligikaudu kell 00:00.

Kolmapäev, 10. detsember

Kolmapäev oli mul lehepäev ehk pidin minema tööle ja lehe jaoks midagi kirjutama. Hommik algas sellega, et kell 9.30 helistas meie sporditoimetuse juht Peep Pahv, kes teatas, et pean minema kell 12 toimuvale OtepääMK-etapi pressikonverentsile. Jõudsin tööle kl 11.00, vaatasin antud teemaga seotud asjad üle ja käisin pressikonverentsil, kus intervjuueerisin Jaak Maed. Seejärel läksin tagasi toimetusse ja hakkasin oma lugu kirjutama. Vahepeal selgus, et kuna üks mu jalgpalliekspertidest kolleeg peab varakult lahkuma, siis antakse mulle ülesandeks ka see, et pean õhtupoole helistama Indoneesiasse läinud Martin Vungile. Tegingi oma loo ära ja olin valmis Vungile helistama, kuid siis selgus, et kuna päeva peale laekusid teated mitme korvpalluri positiivsetest dopinguproovidest, jäetakse Vungi lugu lehest ära ja seega lükkus see edasi. Pärast enda loo küljenduses korrastamist lahkusin toimetusest kell 18.30.

Neljapäev, 11. detsember

Mul oli vaba päev.

Reede, 12. detsember

Tegin *online*'is hommikust valvet ehk minu tööpäev kestis kell 7-15. Alustasin hommikut lehelugude ülespanemisega ning seejärel otsisin tavapäraselt uudiseid paljudest erinevatest välismeedia kanalitest. Kella 11.30 paiku helistas P. Pahv, kes palus uurida BC Kalev/Cramoja FIBA segadust seoses maksmata jäänud palkade ja Kalevile määratud keeluga. Helistasin Kalev/Cramo mäenedžerile Kaarel Sibulale ning panin tema selgituse järgi

veebi vastava uudise. Ülejäänud tööpäev möödus taaskord välismeediast uudiseid otsides ning panin igas tunnis kolm uudist üles.

Laupäev, 13. detsember

Olin tööl õhtuses *online*-vahetuses. Kui tavapäraselt on laupäeva õhtul vahetused üsna kiired, sest toimub palju erinevaid pallimänge ja muid võistluseid, siis 13. detsember oli tavapärasega võrreldes üsna rahulik. Minu kolleeg Mariel oli samal ajal Tartus, kus toimusid võrkpalli karikavõistluste finaaliid ning Eesti võrkpalli juubelipidu, seega sain tunnis vajalikuks kolmeks uudiseks ka tema käest materjali ja seetõttu oli veidike kergem kui tavapäraselt. Lõpetasin vahetuse tavapäraselt kell 23.

Pühapäev, 14. detsember

Kuigi tavapäraselt tehakse meil graafikut nii, et ei peaks järjest olema õhtust ja hommikust valvet, siis seekord asusin pärast õhtul kl 23 töölõpetamist taas tööle hommikul kell 7. Õnneks olin mõned lihtsamad uudised (paar piltuudist ja ühe videouudise) juba õhtul valmis kirjutanud ja seega oli hommikul veidike kergem, sest kui tavapäraselt saame hommikul esimeste uudistena üles panna lehelugusid, siis kuna pühapäeviti lehte ei ilmu, on esimeste uudiste leidmisega veidike keerulisem. Üldises plaanis oli taas rahulik ja tavapärane tööpäev, lõpetasin oma vahetuse kell 15.

Merili Luuk, Õhtuleht

Teisipäev, 18. november

13.00 saabumine toimetusse. Kirjutan toimetuse juhatajale avalduse oma puhkuse katkestamise kohta. Kirjutan itaaliakeelse Kristjan Kanguri asjus Varese Pallacanestro klubile ning saadan meili Urve Tiiduse pressiesindajale. Uurin Kristina Šmigun-Vähi seotust EOK-ga, millal ta on asepresident olnud jne.

14.30 alustan veebiotseülekande eeluudise tegemist, lisan pilte, uurin, mis toimub Eesti-Jordania kohtumise eel.

15.15 teatab Ott Järvela, et ma võiksin minna Kristjan Pordi dopinguloengut kuulama. „MIKS?“ kumab peas küsimus, arvestades, et pean minema veel Eesti-Jordaania mängule õhtul. Ohjah. „Aga vaata, et sa siis laivi teed!“ ütlen talle lõpuks „jah!“. Asun ettevalmistusi tegema – mis loeng, kus, miks? Jätkan jalgpallilaiviga.

15.55 läheb veebi üles eeluudis teiste õhtuste jalgpallimängude kohta.

16.07-39 ringlen Rimi kassajärjekordades.

17.02 panen üles veebiuudise selle kohta, et kergejõustiku MM toimub 2019 Kataris. Täiendan jalkalaivi.

17.40 istun taksosse, et sõita Kopli 55.

18.00-19.45 Kristjan Pordi loeng dopingust. Korraks jään nukkuma, kuid taastun peagi. Veidi ajab närvi Mihkel Mardna targutamise- mul on ju 20 min pärast vaja Lillekülla jõuda, aga loeng ei lõppe ära. Kirjutan AtsileSkype's, et ta mulle takso telliks. Ahjaa, netti ju Audenteses polnud, olin terve selle aja mobiili hotspotiga. Taksot ootan 5 minutit, aga lõpuks ta tuleb.

20.05 jõuan Lilleküla staadionile, helistan tulivihaseks Viljarile, kes teeb veel nalja, et loomulikult mahud sa istuma, see on ju Jordaania-mäng!

20.10 võtan sisse istekoha pressitribüünil, sõrmed ja varbad on juba kanged, aga tuleb asuda otseülekanne tegema

20.10-21.50 Eesti-Jordaania jalgpallikohtumine.

„Mille kuradi pärast peab praegusel hetkel jalgpalli mängima? MUL ON NII KÜLM!“ Aku hakkab enne poolaega tühjaks saama ja pistik ei funktsi. Persse küll, ropendan mõttes, ja olen vihane. Aga mäng on ilus – sõber Henri lööb värava ning Frank saab söödu kirja. Susi annab mulle oma kindad – südamel hakkab soojem ja kohe ka parem – aitäh!

Poolajal saab teed ja pirukat. Järvela paneb villased sokid jalga, mul on need juba jalas, aga ikka on külm. Et teisel poolajal tuleb mu kõrvale Voog, on tore. Natukene lõbusam mängu vaadata.

22.05 Turvamehed ei lase ajakirjanikke MixedZone'i (mis on väike valge telk Flora kontori ja fännide bussi vahel). Lõpuks see siiski õnnestub, näpud on jätkuvalt kanged. Intervjuusdi teeme nii, et Ott filmib iPadiga ja ma kirjutan asju üles. Lõpuks saab räägitud nii EnarJäägeri,

Frank Liivaku, Henri Anieri, Sergei Pareiko kui Magnus Pehrssoniga. Jooksen sõna otseses mõttes järgi ka Jordaania peatreenerile RayWilkinsile ning saan talt paar lauset.

22.35-23.50 Lugude ülespanek veebi, poololematu netiga (Meil on Õhtulehe enda 4G, aga Arenal peaks olema ka normaalne nett, mis Otil ei õnnestu, seega jääb Youtube'i laadimine ka minu ülesandeks.) Lõpuks saab tööpäev läbi

KESTUS: 11h. Olek: rampväsinud

Kolmapäev, 19. november

Toimetuses 11.30. Lahkusin 21.50

11.30 saabun toimetusse ning uurin, kes on fotograaf. Liigume Stanislav Moškoviga autoga kuskile Koplisse.

12.05 Tradehouse stipendiumide kätteandmine, teen videointervjuusid nii Rasmus Mägi kui vehklemistüdrukute – Katrina Lehise, Erika Kirpu, Julia Beljajevaga. Räägin ka lehe tarbeks GritŠadeikoga.

14.00 Saabumine toimetusse – üritan mõelda, mida lehte teha, kas teha, kuidas teha. Lõpuks otsustame, et tuleb mingi 2000 tähemärgine lugu kahele veerule. Ootan, et Stas saaks videod üles laaditud. See ootamine on nagu nõme, tahaks midagi kähku ära teha, aga enne ei saa ju lauseid, kui neid pole.

Meil on ka veebivahetus, mis tähendab seda, et paberitoimetus, kes sel päeval töö (Mina, Ats, Deivil, Ville) peaksid ka veebi asju tegema. Toimetan uudise, kuidas Magnus Carlsen magama jäi, Schumacheri sõbra sõnavõtt (päeva loetuim asi: 11586) ning et Astanas pannakse dopingut. Vahedega kuulan ka videot ning panen oma stipendiumivärgid üles.

18.00. Teen lõpuks valmis päise, mida lehte panna. Siis saab süüa. ☺

18.55. Tuleb jahmatav ning kohati rõõmustav uudis, et JulesBianchi on ellu ärganud. Teen ise selle veebi ning asume Atsiga (olemegi kahekesi jäänud toimetusse) arutama, mida teha.

Vahetame vormid ära: vormel läheb algselt planeeritud stipiloo asemele ning stipiloole jääb väike ruum (max 1000 m, kui on pilt ja QR-kood)

21.00 – 21.50 jooksen küljendustoa ja sporditoimetuse vahet, küljed saavad valmis 21.50.

Tööpäev lõppenud.

KESTUS: 10,5 h OLEK: suht okei, kergendus, et Bianchist ei pidanud suurt lugu tegema

Neljapäev, 20. november

12.00 toimetusse saabumine. Loen meediat ning selgub, et Michael Phelps'i pruut on mees.

Teen sellest tõlkeuudise, mis on ka päeva loetuim: 14 856 klikki.

13.20 Tuleb IAAFist uudist, et Pekingi MMi normid on avalikustatud. Asun seda veebi tegema. Võtan kuidagi sujuvalt üle veebitegemise ning panen veel paar uudist üles. Otsin ka nn omateemasid ning satun peale, et rammumeeste MK lõppes nädalavahetusel ära.

15.00 kõne Lauri Nämile, teen veebi uudise, kuidas võitja Achilleuse kõõluse rebendiga lõpuni tegi. 15.21 on uudis avaldatud ning läheb ka lehte.

Jätkan Šmigun-Vähi teema uurimisega, kuid juhtub see, et keegi mu kõnedele ei vasta.

Proovin mitu korda nii NeinarSeli, Erki Noolt kui Kristjan Porti. Ei.

17.50 soovitab päevatoimetaja DeivilTserp mul leebet lasta. „Nii sa ju need töötunnid tagasi saad teha, see on vähim võimalus!“

18.00 lahkun kontorist.

KESTUS: 6h, OLEK: tunne, et polegi nagu midagi eriti teinud

Reede, 21. november

Vaba päev, mille jooksul saame Ott Järvelalt meili, et uus vend ei saa laupäeval veebi teha.

PFFT, MIS MÕTTES??!!! Üritame siis kõik oma laupäevast vabast päevast paar tundi veebile ohverdada. Kindlalt me midagi ära ei jaga, Ott ütleb, et me võiks proovida asju ette teha. Otsustan, et homme õhtul tšekin olukorra üle ning vaatan, mis toimub. Mus tekib veelgi suurem ebameeldivus uue poisiga vastu. Miks ta varem ei võinud öelda?

Laupäev, 22. november

Üritan öösel meilidesse minna, kuid selgub, et mu parool on ära vahetunud. Pagan, peab tööle minema, sest mu tööarvuti on seal. Kell 16 teen asja ära, vaatan, et päris palju meile on tulnud ning saadan vastuse, et hakkam kl 19 veebi ohjama.

19-21.30 Merili veebivahetus, mille jooksul teen nii tõlkeuudise vormel-1 seisust, Norra suusameistrivõistlustest, Inglismaa jalkast kui teen looks fotograaf Aldo poolt saadetud käsipallivideo. Annan Atsile Rootsi meediast ühe kossutreeneripeksmise loo. Sellest kujuneb samuti päeva hitt.

Pühapäev, 23. november

Hommikul arutame Otiga läbi, et teen jalgpalligalaltvideosid,

15.00 -18.30 Jalgpalligala. Vaheajal püüan kinni lahkuva Karol Metsa ning aasta treeneri Jüri Saare, pärast parima naise, Kethy Õunpuuga. Gala II pool on aga päris igav, seega tšillin ERRi reporteri Alvar Tiisleriga Estonia koridoris. Galat jääb meenutama naljakas seik: Kethy Õunpuu annab oma karika korraks minu kätte ning minu ligi astub TALLINNA TV reporter, küsides: aga mida teie võitsite? Oleks võinud ju nalja teha.. aga ei suutnud.

19.00 jõuan toimetusse, talitan üles nii galerii kui videod.

19.45 tuleb Otile idee, et võiks võrkpallist välja teha. Teen Avo Keelele kõne, kes on eriti heas tujus. Räägin temaga ligi 10 minutit.

20.14 panen üles Avo Keele mõtted ning minut hiljem selgub, et kuigi ma salvestasin ära, pole midagi valmis! KRAHH! VIHA! Ropendan üksjagu ning alustan uuesti. Õnneks kirjutasin Keele teksti endale wordi.

21.06 lahkun toimetusest

KESTUS: 6h, olek: väga rõõmus, va see, et neelatada on valus, miski tõi on kallal.

Esmaspäev, 24. november

Tavapärane nädalakoosolek kell 13, mis kestab nagu ikka ligi poolteist tundi. Kuna olen toimetaja (jah, seda ma ette ei teadnud, kui tore!), siis üritan võimalikult kaua Viljari ja Atsiga poes lustida ning lähen toimetusse tagasi. Üldiselt lahe (loe: mitte midagi tegemise)päev,

kuigi pean lehe valmimiseni kell 23 olema toimetuses ja jooksmata küljendustoa vahet). Silun oma Kõresaare teksti (ligi 1500 tm).

Teisipäev, 25. november

Õnnelikul kombel on vaba päev. Järgmisel päeval hakkab aga kemplemine Kristina Šmigun-Vähi looga pihta ning nii mu nädal ongi läbi.

Tunne: vahepeal on tõus, siis on jälle mõõn. Nagu alati.

Ats Kuldkepp, Öhtuleht

Reede, 2. jaanuar

Jõudsin toimetusse kell 13, lahkusin 22. Et möödunud olid uusaasta pühad ja spordimaailmas midagi erilist ei toimunud, siis täpselt ei teadnudki, mida tööl teha tuleb. Pärast kolleegide DeivilTserbi ja Viljar Voogiga panime paika (kolm inimest meil tol päeval tööl oligi), mida lehte panna. Et mul midagi vägevast välja pakkuda polnud, jäi minu ülesandeks päise ehk ülariba ja kahe suure loo aluse jupikese (joonealune) valmis tegemine.

Mitte Luigi motiveeriv, aga aegamööda hakkasin tegelema laupäeval toimuva Kalev/Cramo - Rakvere Tarva korvpallimängu eelloo tegemisega. Kalev/Cramo olukorra hindamisega tegi klubi pressiteenindus ülesande ülilihtsaks, sest saatis üsna ammendava pressiteate vigaste mängijate olukorrast. Tarva kohta küsisin peatreenerilt Andres Sõbralt, kes mõmises seekord üsna nappide lausetega, aga vähemalt midagi ta rääkis. Kokku tuli mahuks 2400 tähemärki.

Ülariba maht tuli 1700 tähemärki, teine joonealune Mercedese vormel 1 tiimist 1500 märki. Töö hulk polnud eriti suur ja hea tahtmise korral oleks kogu kompoti valmis saanud 2-2,5 tunniga. Seega eriti rahule tööpäevaga ei jäänud, aga taolised lihtsamad päevad kompenseerivad raskemaid.

Laupäev, 3. jaanuar

Põhimõtteliselt vaba päev, aga kuna mu pühapäevaste tööülesannete hulka kuulus Kalev/Cramo ja ja Rakvere Tarva mängu kajastamine, siis läksin Saku suurhalli kohale. Mäng hakkas 17.00, jõudsin kohale 16.30. Lahkusin kell 19.10.

Mängu ajal kirjutasin veebi lühikese reportaaži (1500 märki), pärast rääkisin lühidalt peatreenerite Alar Varraku ja Andres Sõbraga ja panin nende jutud kell 20 koju jõudes 1000 märgiliste kokkuvõtetena kirja. Mäng ise oli oodatust põnevam, sest Tarvas hakkas Cramole üllataval kombel hästi vastu. Enne mängu kartsin küll, et suren igavuse kätte ära sinna.

Pühapäev, 4. jaanuar

Jõudsin toimetusse 14.10 ja lahkusin 22.30. Minu ülesanne oli olla päevatoimetaja ehk vastutada spordikülgede valmimise eest (materjalide küljendusse saatmine, makettide joonistamine, küljendajatega suhtlemine jne).

Lehte tegin veel loo maadluse reeglimuudatustest (3700 märki), laupäevase põhjal kokkuvõtte Cramo – Tarva mängust (1600 märki) ja lühiuudised (1700 märki).

Maadluse loo idee andis mulle sporditoimetuse juhataja Ott Järvela, kes saatis mulle laupäeval lingi reeglimuudatuste kohta. Loo idee oli küsida Heiki Nabilt ja tema treenerilt Henn Põllustelt, kas ja kuidas uued reeglid Nabit mõjutavad. Lõpuks oli lugu lihtne kirjutada, aga Põlluste võttis telefoni vastu alles pärast mitut proovimist ja Nabi oli pärast Saksamaalt võistlemast tulemist nii väsinud, et viitsinud üldse midagi öelda. Kurb, sest muidu on ta alati väga vastutulelik olnud.

Muidu läks lugude kirjutamise ja kogu lehe toimetamisega kiirelt. Viimaste artiklite pealepaneku ajal sain isegi kella 21-22 paiku NBA mängu vaadata. Pühapäeviti juhtub harva, kui spordiküljed nii valutult valmis saab, nii et selle tööpäevaga võib päris rahul olla.

Esmaspäev, 5. jaanuar

Alustasin tööpäevaga kell 11, millal tegin kuni kella 14ni veebi. Seda tegin kodus, toimetusse liikusin kella 14.15ks, mil hakkas iganädalane sporditoimetuse koosolek. Töölt lahkusin Et teised abistasid ka, jäi minu saldoks kolm veebiuudist (500 + 600 + 1200 märki) ja veergude paigutamine.

Lehte läks minult too päev ainult väike päis (750 märki). Küll rääkisin kolmapäevase Pärnu korvpallimeeskonna loo jaoks telefonitsi üle 10 minuti klubi peatreeneri HeikoRannulaga. Ainuüksi eeltöö ja küsimuste väljamõtlemine võttis ligi tunni. Õhtul tegin veel kaks veebiuudist (1200 + 800 märki).

Esmaspäev on tihti selline, kus koosolek (seekord tavalisest pikem, venis üle 2 tunni) ja pisikesed asjaajamised võtavad suurema osa ajast ning reaalseid lugusid polegi eriti aega teha. Aga leht on vaja millegagi täita ja suurte lugude tegijatele langeb topeltkoormus. Seekord polnud see mina. Toimetusest lahkusin kell 23.

Teisipäev, 6. jaanuar

Jõudsin toimetusse kell 13 ja tegin kohe Pärnu korvpallimeeskonna loo jaoks 15minutilise telefoniintervjuu. Siis tegin veebi ühe uudise NBAst (1500 märki) ja hakkasin Pärnu lugu kirjutama. Loo põhiosa sain valmis juba enne juba Pärnu – Pasvalyse Balti liiga mängu algust, koos paari lõiguga kohtumisest tuli mahuks 5400 märki.

Et sõitsime koos fotograafiga kohapeale mängu vaatama, siis tegin pärast lõppu videointervjuu Pärnu peatreeneri HeikoRannulaga (2 min). Tallinnasse jõudsin tagasi kell 23 ja intervjuu panin kodust üles. Päev venis nagu tavaliselt üsna pikaks, aga kuna toimetuses ei pidanud eriti passima, vaid käisin n-ö objektil, siis pole midagi kurta. Kahju vaid sellest, läksin videointervjuule liiga tuimalt peale ja ei mõelnud läbi, mida ja kuidas ma küsida tahan. Sellest ka kokutamine ja kummaline sõnakasutus.

Kolmapäev, 7. jaanuar

Unustasin ära, et olen päevatoimetaja ja läksin toimetusse kell 12. Tavaliselt tulevad päevatoimetajad kella kahe paiku, nii et rõõvisin endalt kogemata mitu unetundi.

Tegin alustuseks ühe NBA uudise veebi (1000 märki). Et pärast seda otseselt mingeid ülesandeid ei olnud, tegelesin kaks tundi hoopis üürikorteri otsimisega. Kella neljast hakkasin uuesti tööülesannetega tegelema. Peale teiste kirjutatud lugude toimetamise ja küljendusse viimise tegin loo suusahüppaja Simon Ammanni ohtlikust kukkumist nelja hüppemäe turnee viimasel etapil (2800 märki), fotouudise Ott Tänaku uuest masinast (400 märki) ja lühiuudised (500 märki).

Kõike oleks võinud teha pisut kiiremini, aga leht sai normaalsel ajal valmis ja see on kõige tähtsam. Toimetusest lahkusin 22.30.

Neljapäev, 8. jaanuar

Tulin toimetusse kell 12. Peamiseks ülesandeks oli teha üsna mahukas (3500-5000 märgiline) lugu 3x3 korvpalli võimalikust olümpiamängudele saamisest ja Eesti korvpalliliidu plaanidest seda arendada. Süvenesin materjali poolteist tundi ja valmistasin telefoniintervjuuks korvpalliliidu peasekretärile KeioKuhile küsimused ette.

Päeva jooksul teda kätte ei saanudki. Ta saatis kella 17 paiku küll sõnumi, et helistab tagasi, kuid seda ei juhtunud, Hiljem ta ka vastu ei võtnud. Õnneks väga hullu sellest polnud, sest lugu polnud reedesesse lehte vaja.

Siis hakkasin veebiuudiseid tootma. Tegin kolm omauudist – Rakvere Tarva probleemidest võõrmängijate registreerimisel (1500 märki) ja Kalev/Cramo peatreeneri Alar Varraku ja TÜ/Rocki ametivenna Gert Kullamäe arvamused enne reedest omavahelist matši (kumbki 1300 märki).

Kell 18-19 käisin potentsiaalset uut korterit vaatamas ja naasin siis toimetusse. Vormistasin Varraku ja Kullamäe jutu ka paberlehe jaoks (2400 märki.) Lisaks tegin kaks veebiuudist (kumbki 1000 märki). Toimetusest lahkusin kell 23.

Ville Arike, Õhtuleht

Esmaspäev, 16. veebruar

Kirjutan paberlehte lood: „Kui suur on Kalev/Cramo võimalus jõuda Ühisliiga play-off'i?“ ja Tartu Bigbank langes neljandaks ja sai raskema vastase“, maht vastavalt 2000 ja 1500 märki. Kella 22.30 paiku saab leht valmis.

11.30 Jõuan toimetusse. Hakkan ette valmistama oma traditsioonilist teisipäevases lehes ilmuvat korvpalli Euroliiga kommentaari –seda päris tühjalt kohalt ei pauguta, tuleb leida mõistlik teema, vaadata veel kord üle eelmise nädala mängude numbriline pool ja asjaosaliste kommentaarid. Lugu tuleb 3000 tm.

Samuti läheb järgmise päeva lehte lugu MMil 10. koha saanud kiirusutaja Saskia Alusaluga. See tuleb 2800 tm.

Vahepeal peame igaesmaspäevase sporditoimetuse koosoleku, kus paneme nädala plaanid paika.

Juba ammu oli kokku lepitud, et kohtun kell 18 noore malelootuse Mai Narva, tema isa Jaan Narva ja vanaema Merike Rõtovaga ning räägime tervest maleperekonnast. Jutud saavad räägitud, kuid see lugu jääb ootele, sest selle nädala lehtedesse lihtsalt ei mahu.

Keset päeva tuleb pressiteade, et õhtul kohtuvad senioride liiga korvpallimängus paljud endised, Kaleviga NSV Liidu meistrivõistlustel mänginud ässad omavahel. Otsustame sellest teha veebi videoloo, mis jääb minu peale. Mäng algab Mustamäel kell 19.30, lõpeb 20.45 paiku, siis veel jutuajamine Rašid Abeljanovi ja Harri Drelliga ning kella 21 paiku võib päeva lõppenuks kuulutada, sest fotoosakond saab video kokku monteerida järgmisel päeval.

Teisipäev, 17. veebruar

Oluliselt konkreetsem ja selgem kui eelmine päev –olen kell 10-18 veebis. Selle aja sisse mahub ka veerandtunnine jutuajamine Martin Mürsepaiga, kelle igakuist blogi hakkame avaldama. Lõpuks läheb online-päeva kaks tööd ka paberlehte: eelmise päeva seniorkorvpallurite lugu (1700 tm) ja osaliselt Mürsepa blogi (täispikkuses tuli 3500 tm). Lisaks toimetan järgmise päeva Tartu Rocki euromängu eel paberlehte väljavõtte mõni nädal

varem Ühisliiga kodulehel ilmunud intervjuust Saraatovi ukrainlasest korvpalluri Kirilo Fessenkoga (2000 tm).

Kolmapäev, 18. veebruar

Tartu Rocki ja Saraatovi Avtodori euromängu päev. Et Rockil on viimane võimalus veel hooaega päästa, läheme sellele tähtsale mängule Tartusse koos Ats Kuldkepiga kahekesi. Tulen enne minekut toimetusest läbi ning liigun kl 13.09 väljuvale rongile. Et parajasti saabub pressiteade, mis teatab, et järgmisel päeval tuleb Erika Salumäe Sportlandi poe avamisele, arutame Skype'i teel neljapäevase töökorralduse üle. Mõtisklen ka järgmise päeva lehenumbriks Kalev/Cramo ja Moskva CSKA mängu eel mineva loo üle. Samuti palutakse mul suusatamise MMi küljele otsida mingi materjal Vene meediast.

Kell 15.10 saabub rong Tartusse. Siirdun hotelli ja teen esmalt ära Vene suusatamise nupu (1900 tm). Seejärel söön lõunat ja hakkam tegema lugu CSKAst. Jõudsin järeldusele, et see on kõige mõistlikum vormistada kommentaarina. Maht tuleb 3000 tm.

Kell saab 18 ja tasapisi saabub aeg siirduda ülikooli spordihoonesse, kus Rock ja Avtodor alustavad kell 19. Mäng nagu mäng ikka, avaldan koos lõpuvilega mängureportaazi. Seejärel kiire videointervjuu Janar Taltsiga ja jutuajamine Gert Dorbekuga ning edasi lähen kuulan ära pressikonverentsi. Jagasime Atsiga tööõhonda, et tema tegi mängu ajal jooksvat live'i, aitab pärast mängu mõne tsitaadiga ning paneb vabamate käte tõttu Taltsiga tehtud kiire videousutluse ise üles. Mina kirjutan ca 40-45 minutiga valmis paberlehe loo (maht 3500 tm), kell 21.55 saab asjad kokku pakkida.

Neljapäev, 19. veebruar

Hakkan Tartust kell 11 tagasi Tallinna sõitma. Saan bussis olles teada, et üle-eelmisel päeval treeningul põlve vigastanud Kalevi mees Scott Machado saab õhtul CSKA vastu mängida ja see uudis läheb kiirelt veebi üles. Tallinna jõuab buss 13.20. Üks oma asjaajamine, ning kell 15-17 on minu veebivalve aeg.

Seejärel väikesed ettevalmistused ja mängule Kalev –CSKA, mis algab 18.30. Seekord olen üksi, teen veebi live'i, pärast mängu pressikonverentsile. Kl 21 paiku tagasi toimetuses.

Helistan Rain Veidemanile ja küsin ühe tulise episoodi kohta veidi lisainfot, siis mõtlen veidi, kuidas ja millest paberlehe lugu teha, et anda midagi juurde sellele, mis kõik niikuinii peagi veebi jõuab. Et kell hingab kuklasse, tuleb paberi lugu esmalt valmis teha (4500 tm). Kella ei vaadanud, valmis ehk 22.20 paiku. Viin küljendajale ja veendun, et juurde kirjutada ega kärpida pole vaja ning lähen seejärel veebi asju panema.

Video peatreener Varrakuga, pildigalerii koos Veidemani kirjeldusega, miks vastane teda jõhkralt lükkas, ning video Arbetiga. Jagan paremaid palasid Facebookis. Keskööks on asjad tehtud.

Reede, laupäev 20. - 21. veebruar

Vabad päevad. Laupäeva õhtul kirjutan küll veebi valmis pühapäevase mängu Asta-Kalev eelnupu ja panen selle hommikul kl 10-ks avalduma –mäng algab Kasahstanis Eesti aja järgi juba kell 11.

Pühapäev, 22. veebruar

Vaatan kodus ära Kalevi mängu. Varsti pärast seda lähen tööle, võtan Alar Varrakult telefonitsi mängukommentaari ja see läheb kohe veebi, lisaks kirjeldan seal nupus liiga keskosa väga tihedat tabeliseisu.

Olen ka päevatoimetaja (paneב kokku paberlehe spordikülgede maketi ja jälgib õhtu jooksul jooksvalt, et seal asjad sujusid, suhtleb küljendajatega). Kirjutan paberlehte lood: „Kui suur on Kalev/Cramo võimalus jõuda Ühisliiga play-off'i?“ ja Tartu Bigbank langes neljandaks ja sai raskema vastase“, maht vastavalt 2000 ja 1500 märki. Kella 22.30 paiku saab leht valmis.

Madis Kalvet, Postimees

Kolmapäev, 11. veebruar

Tööle jõudsin 14.45. Tegemist oli õhtuse online vahetusega. Kokku tegin 21 online nuppu, selle sekka mahtus ka otsekajastus Kalev/Cramo Ühisliiga kohtumisest Samaara Krasnõje Krõljaga. Kalevlased teenisid võõrsil lisaajal 75:65 võidu ning pärast mängu lõppu tegin ka

telefoniintervjuu Alar Varrakuga. Kalev/Cramo võidust tegin paberlehte 2585 tähemärgi pikkuse loo. Lisaks on õhtuse online'i tegija ülesandeks kokku panna ka lehe jaoks uudiste veerg, mis koosnes seekord viiest lühiuudisest ja numbrist. Töölt lahkusin 23.15.

Neljapäev, 12. veebruar

Tööle jõudsin 11.55. Pärast eelmise päevade lehtede üle vaatamist tegin kõne Eesti bobimeeskonna mänedžerile Mauro Serrale, kuna 22. veebruaril ootab Eesti bobimehi ees esimene ametlik võistlus, kui starti asutakse St. Moritzis. Itaallastega suheldes peab ka ise ikka rõõmsameelne olema. Bobimeestest suhtlesin veel Carl-Robert Puhmi, Hardi Lingi ja Indrek Hopfeldtiga, kes kõik asuvad St. Moritzis starti.

Tööga seotud kohustustest tuli leida lennupiletid Zürichisse, mille lähistel (Luzernis) Eesti jalgpallikoondis peab 27. märtsil EM-valikmängu Šveitsiga.

Päeva jooksul pidasin veel meilivahetust Joel Lindperega tema tuleviku osas. Helistasin Põlva Serviti peatreenerile Kalmer Mustingule seoses ees ootava euromänguga. Sellest lehte 3197 tähemärki lugu. Lisaks helistasin ka Kadri Lehtlale, kes tegi Holmenkollenis hooaja parima sõidu (18. koht), sellest lehte 3200 tähemärki. Tööl lahkusin 19.05.

Laupäev, 14. veebruar

Jõudsin tööle 6.55. Tegemist oli hommikuse online vahetusega. Päeva jooksul tegin 22 online nuppu, nende seas oli siis Rootsi ralli otsekajastus ning Kalev/Cramo – Krasnojarski Jenissei kohtumise otsekajastus. Päeva jooksul sai suheldud Nõmme Kalju pressiesindaja Rait Roobiga seoses Tarmo Kruusimäe pressiteatega, et Nõmme Kalju peab hakkama kasutama oma nimes sõna Tallinn. Lisaks tegin veebi jaoks ka telefoniintervjuu Peeter Kummeliga, kes lõpetas Östersundi MK-etapi sprindi 71. kohaga.

Kokkuvõttes oli küllaltki tihe online päev, samas võistlusterohked nädalavahetused kipuvad tihtilugu sellised olema, et parasjagu tuleb jälgida mitut võistlust korraga ja kirjutada seetõttu ka mitmest asjast korraga. Üldises plaanis oli Eesti spordile päris hea päev. Täna sõitis hästi, Kalev/Cramo võitis Ühisliigas, Serviti eurosarjas, Taaramäe tennis Astana särgis esimese võidu, Kalev Ermits tegi karjääri parima MK-stardi, Kadri Lehtla jõudis MK-etapil

punktikohale, Ragnar Klavan ja Henri Anier löid koduklubide eest värava, õhtu lõpetuseks sai Erika Kirpu veel MK-etapil teise koha. Seega oli positiivseid emotsioone pakkuvaid sündmuseid mitmeid. Tööl lahkusin 15.20.

Pühapäev, 15. veebruar

Jõudsin tööle 14.10. Tegin lehte loo Põlva Serviti võidukast euromängust Zaporozje ZTRi üle (2400 tähemärki), lisaks panin kokku 1100 tähemärgi pikkuse lehenupu laskesuusatajate nädalavahetusest (Kalev Ermitsalt karjääri parim võistlus, 20. Koht Holmenkollenis). Veel tegin kaks veebinuppu. Kuna leheruumi võtsin enda alla põhiliselt Ott Tänaku neljas koht Rootsi rallil ja Tartu maraton, siis oli üldises plaanis väga rahulik päev ning sai vaadatud ka veidi tulevale nädalale ette ning teha plaane seoses võimalike tulevaste lugudega. Töölt lahkusin 19.20.

Esmaspäev, 16. veebruar

Jõudsin tööle 12.15. Varasematel päevadel hangitud kommentaaride põhjal panin kokku loo Eesti bobimeeskonnast, lehte 4320 tähemärki. Kuna teisipäeval saab taas alguse Meistrite liiga, siis tegin lehte loo seal sarjas rekordeid jahtivatest treeneritest (4098 tähemärki). Lisaks 3250 tähemärki sai Meistrite liigast kirjutatud ka Postimehe Meistrite liiga päevikusse. Fookuses oli sel korral siis PSG meeskonna tähtmängija Zlatan Ibrahimovic ja tõsiasi, et hulgaliste riikide meistritiitlite kõrval puudub tal Meistrite liiga trofee.

Kuna sel nädalal tehakse Falunis algust suusatamise MMiga, siis tuli ka selle tarbeks veidike eeltööd teha. Panin kokku graafiku materjali neljapäevase lehe jaoks, kus on siis näha eestlaste parimad individuaalkohad suusaMMidelt (1993-2013) ning meie tänavuse talve parimad tulemused MK-sarjadest. Lisaks sai MMi teemadel räägitud Jaak Maega ja tema meenutustest 1993. aasta MMist, kus ta tegi oma suurvõistluste debüüdi. Töölt lahkusin 21.30, oli viimase aja üks tihedamaid päevi, kuid kõik plaanitu sai siiski ära tehtud.

LISA 2: Intervjuud

Intervjuu legend:

RÕHUTAB

Naerab

Kõhkleb

- Lause jääb lõpetamata

...Paus

Jaan Martinson, Postimees

Kuidas teist üldse sai spordiajakirjanik?

Sünnist saadik spordi sees olnud ...Et et seal on kõik kompanendid nagu klappisid kokku: isalt sain spordiarmastuse, kolmeselt-neljaselt hakkasin juba palli mängima, viieselt läksin trenni ...tennist mängima. Siis vanematelt sain lugemisharjumuse, kolmeselt hakkasin juba lugema, kaheksaselt hakkasin Spordilehte tellima. Loen siiaaani umbes 1000 lehekülge nädalas. Eeeee ja põhimõtteliselt kogu aeg no täiesti nii spordi sees olnud.

Ja kui me liidame siia veel megahead kirjandusõpetajad ...Kes, kes kottisid meid ikka põhjalikult ja noh ütleme niimoodi, et see tase oli keskmisest nii meeletult kõrgem. Ühesõnaga, mul pinginaaber esitas Tartu Ülikooli ööö...tähendab õe kirjandi. Õde oli Tartu Ülikooli esimesel kursusel. Ja õde sai tal viie, tema sai kolme. **ET SEE TASE TEGELIKULT OLIGI NII.**

Ja ja kui kõik see kokku klapitada, siis noh ...ei olegi mingit muud varianti, et tulebki spordiajakirjanik. **SA TAHAD KIRJUTADA**, sul on suur lugemus, sa oled hästi põhjalikult spordiga kõik kursis.

Aga enne seda, kui te ajakirjanikuks saite, mis ameteid te pidasite?

No põhimõtteliselt see veel andis omapoolse lisa, et ma töötasin kõigepealt spordimetoodikuna, ajasin Ilmarise tehases spordi asju, kaks ja pool aastat. Siis ma läksin ülikooli õppima eeeePedasse, kehakultuuri. Sai seda tööd tehtud ligi kolm aastat. Siis ma juhendasin pesapalli meeskonda, olin Eesti koondise peatreener, Eesti juunioride koondise peatreener.

Ja ütleme nüüd niimoodi, et **KÕIK NEED**, igaüks aitas mul spordiajakirjaniku tööjaoks ka oma panuse. Ma tunnen küllaltki põhjalikult, no tänu sellele Pedale, spordifüsioloogiat, bioloogiat, anatoomiat, treeningute ülesehitust. Kõiki spordialasid me pidime seal tegema. Kui ma töötasin treeneina ja õpilastega mul see treeningmetoodika on täpselt teada Ma tean mida ... mida treenerid läbi elavad ja kõik muud niisugused asjad.

Ja kolmas asi muidugi ka see, et kui ma suhtlen sportlaste treeneritega ja kui nad näevad, et sa oled nagu mingilmääral nendega võrdne. Sellega, et sa oled ka samuti töötanud treenerina ja tunned seda spordiasja läbi ja lõhki, siis sa saavutad nendega ka märgatavalt parema kontakti.

Mis toimetustes te ajakirjanikuna töötanud olete?

Ma läksin vist 1992. aastal läksin Päevalehte. Siis kui ma treeneri töölt ära tulin, siis ma andsin teada - . Sinnamaani ma tegin kaastöid Spordilehele, Sädemele, Päevalehele ja igale poole, Sporditähele - ajakirjale ja. Tähendab kõik pakkumised võtsin vastu. Ja niipea kui ma andsin teada, et ma tulen treeneri töölt ära ja tahan ajakirjanikuks saada, siis tuli kaks pakkumist: Spordilehelt, Päevalehelt. Päevalehe valisin, pakkumine oli parim. Läksin Päevalehte, vahepeal olin aasta tegin Golfi ajakirja ja siis palgati mind Õhtulehte, kus olin seitseteist aastat. Ja siis nüüd kaks aastat olen olnud Postimehes.

Kui te alustasite spordiajakirjanikuna, siis milline oli teie visioon. Ja kui te tööle asusite, kas see vastas ootustele või oli midagi teisiti?

Põhimõtteliselt meie põlvkond ju ...meie **MUUTSIMISE** selle spordiajakirjanduse tegelikult ümber. Kui sinnamaale, 90ndate alguseni, oli spordiajakirjandus ajakirjaniku keskne. Mängude ülevaated, kõik olid, kuidas seda nüüd öelda, arvamus vormis. Sportlane ei olnud oluline selle juures. Kui tehti mängu ja võistluste ülevaateid, siis sealt ei küsitud ei treenerilt ega sportlaselt midagi. Kõik oli ajakirjaniku enda tekst. Noh vahest harva siis tehti mõni intervjuu, aga see oli täiesti eraldi, see ei käinud nii-öelda hetkeseisukohaga koos.

Ja meie hakkasime siis tegema nii-öelda uut moodi ehk ülemaailmset ajakirjandust, kus on sportlane ja treener asja keskmes. Kõik need mängujärgsed intervjuud eks. Ja kogu see sportlase, treeneri jutt ka sinna sammu mängu ülevaatesse. Pluss laiendasime igat pidi seda spordiajakirjandust.

Teine asi oli maht. Kui sinnamaani oli tõesti lehesabas võib-olla tõesti nii-öelda praeguse lehe mõttes üks poolik külge või üks kuni kaks lehekülge sporti. Siis meie hakkasime tegema spordilehte, kaheks külge, kaks korda nädalas. Hakkasime ka rubriike välja töötama. Kõik need igasugused päised, kuidas see üldse käib, kuidas on mänguülevaated, kuidas on kommentaar ja repliik, intervjuud, *feature*lood.

Meie põlvkond panigi selle tänase spordiajakirjanduse paika. Ise mõtlesime ja lõime ...Vaatasime kuidas väljamaal seda asja tehakse. Üht teist kopeerisime, üht teist mõtlesime ise välja. Tookord oli tööhuvitav. See, mida me arvasime, see ei teostunud. Ma mõtlesin ka, et tulen tribüünile ja kirjutan selle mänguülevaate ja arvan endast õudselt palju ja kõik nii. Tegelikult ajakirjanik jäi sel hetkel hoopis tahaplaanile.

Millised omadused peaksid teie meelest ja kogemuse põhjal olema ühel heal spordiajakirjanikul?

Esiteks kindlasti see, et spordiajakirjanik on spordiajakirjanik 24 tundi ja seitse päeva nädalas. Sa ei saa kunagi kella vaadata, et mul on tööaeg või nii. Ma olen ka naisega kontserdil olles pidanud ära tulema ja ta üksi jätma, sest on olnud tähtsaid uudiseid, mida ma olen pidanud menetlema.

Teine asi on see, sa pead kogu aeg olema asjadega kursis olema - hommikul, lõunal, õhtul. Enne magamaminekut vaatad veel viimased uudised üle. Hingelt pead olema spordiajakirjanik ja täielik spordihuviline ...Lisaks veel hästi hea suhtleja. Kui sa tahad häid lugusid saada, siis pead sportlaste ja treeneritega saama nagu oma inimeseks.

Peaks olema ka lugemus. Ma ei mõtle ainult spordikirjandust, vaid kirjandust üldse. See annab võimaluse oma keelekasutust parandada ja leida oma **KIRJUTAMISE STIIL**. Sellega sa oled asjaga kogu aeg sees ja kursis. Muidugi **TAHTMIST** peab olema palju.

Mille poolest erineb spordiajakirjanik teistest ajakirjanikest?

Spordiajakirjanikul peavad olema küllaltki põhjalikud teadmised sellest spordist. Selleks, et teha seda tööd korralikult, just kõik see füsioloogia, anatoomiline pool, treeningute pool. Sa pead teadma seda spordiajalugu, pead teadma sportlase ajalugu ja pead oskama nende vahel ka seoseid luua.

Lihtsalt tänavalt tulevast inimesest ilmselt ei saa ikka väga head spordiajakirjanikku, kui tal ei ole taustateadmisi. Kuigi tänavalt tulevast inimesest võib saada väga hea Elu24 toimetaja või siis majandusajakirjanik. Seda kõike annab omandada, aga pelgalt ülikooli hariduse pealt heaks spordiajakirjanikuks ei saa.

Lapsest saati peab jälgima ja hästi lai silmaring peab olema. Peaksid teadma kõiki spordialasid. Mitte midagi ei ole teha, homme hakatakse Eestis mängima maahokit. Sa pead sellest juba teadma.

Kuivõrd spordiajakirjaniku tööruutiin mõjutab teie eraelu?

...Mõjutab selle poolest, et sa oled ikkagi eelkõige spordiajakirjanik ja seejärel alles perekonnainimene. Mitte midagi ei ole teha, iga pühapäev on tööpäev ... **JA KÕIGE RASKEM TÖÖPÄEV**. Nii on kogu aeg olnud. Pere juba teab täpselt, et pühapäeval ei ole mingisugust võimalust välja minna või midagi muud teha. Puhkepäevad on kuskil nädala sees.

Teine asi on see, et kui tulevad spordivõistlused. Lähed koju ja viskad ennast diivanile pikali ja hakkad telekast sporti vaatama, siis **SA TEED TÖÖD**. Naine ei saa karjuda kah, et mis jõllitad sellest kastist - **SEE ON TÖÖ**. Isegi kui ma sellest mängust ei kirjuta, siis ikka ma vaatan selle korvpalli või jalgpallimängu ära. Põhimõtteliselt harjub sellega ära.

Kui lihtne või raske selle rutiiniga harjuda oli?

Ta lihtsalt juba on nii, et sa oled selline... Ma teatasin oma abikaasale kah, et ei ole mitte midagi teha: “Sa oled number kolm. Tööja lapsed on number üks ja kaks - jagavad esikohta ja sina oled number kolm ...kui lepid pronksmedaliga.”...Ligi 30 aastat on leppinud.

Kas olete ka spordiajakirjandusest mõelnud loobuda?

On pakkumisi olnud. Noh ma olen ise kõvasti golfi mänginud ja on pakutud golfiõpetaja tööd, golfiklubi juhi tööd, kus palk oleks ikka kordades kõrgem kui spordiajakirjanduses. Ma olen selle peale mõelnud ja ma olen nii laisk inimene, et ma ei viitsi omandada uut ametit. Olen alati mõelnud, et miks ma peaksin ennast pingestama selleks, et ma ei tea kui hea ma olen ühes või teises ametis. Selleks kulub aastaid enne kui ma jõuan nii kaugele, kui ma olen jõudnud spordiajakirjaniku töös.

Ma olen hästi pragmaatiline inimene, realist. Ja ma olen leidnud, et see on see töö, mida ma tahan teha. Iga päev lähen rõõmuga tööle. Ja jajaEi ole nagu mõtet ala hakata vahetama. Ütleme, et nii palju raha nüüd ka ei maksta, etma tõesti umbes kahe-kolme aastaga paneksin oma elu paika ja siis poleks rohkem vaja tööd teha.

Mis on spordiajakirjanduse kõige suuremad plussid ja miinused?

Miinused on ...No plusse on muidugi palju. Just, et sa saad ise olla spordi sees. Ma olen kogu aeg rääkinud, et sa lähed olümpiamängudele, vaatad võistlusi. Lähed Kalevi Spordihalli korvpalli vaatama või mida iganes. Mida teised inimesed teevad ostes pileti, ma saan ilma piletitä sisse ja mulle makstakse selle eest veel palka.

Inimene kirjutab, sest ta tahab kirjutada. Väga palju lugusid on nii, et sul hakkavad näpud sügelema, ma tahan lihtsalt kommenteerida, kirjutada sellest-teisest-kolmandast. See on nagu pluss, et sa teed seda, mida sa teeksid ka vabal ajal ja selle eest makstakse ka veel palka.

Miinusel on ütleme tõesti see tööaja ettemääramatus. Me ei saa kunagi kontserti pileteid ette tellida mingi kaks kuud. Kunagi ei tea, mis sellel hetkel juhtuma hakkab. Ega vist rohkem ei olegi. Tegelikult lahe töö!

Kui suur on spordiajakirjaniku kurnatus skaalal 1-10. Kuhu see umbes paigutub ? (1 väike - 10 suur)

Kui sa hakkad spordiajakirjanikuna pihta, siis ta on sellel skaalal ikka kuskil kõrgemas otsas. Kas siis seitse või kaheksa. Kõikide artiklite tegemise, mõtlemise ja kõik sellega läheb hästi palju aega ja teine asi on see vaimne pinge eks. Võistlus, kus mitte kui midagi ei toimu ja sa tõesti ei tea, kuidas oma 4000 tähemärki valmis saad.

Ja nüüd võib öelda, et kui sa oled seda tööd 20 aastat teinud, siis on kurnatus sisuliselt 0. See on niivõrd rutiiniks muutunud, et sa teed selle asja rahulikult ära. Ainukeseks probleemiks on tõesti need suurvõistlused, olümpiamängud. Siis sa oled tõesti nagu narts pärast seda kahte nädalat. Seal tuleb hästi palju tööd teha. Aga kohe kui hakkad seoseid looma, siis tekib keskpunkt, mille ümber oma loo ehitad.

Parim näide on sellest, kuidas mu kolleeg Peep Pahv, kes sai Ott Tänakult kaks lauset ainult ...kätte. Ta suutis sellest 4500 tähemärki kirjutada. Sa oled niivõrd proff, võid muusikat kuulata ja naabriga vestelda ja sõrmed teevad juba rahulikult tööd ja kirjutavad korraliku artikli valmis. Seda kurnatust enam tõesti ei ole.

Scott Reinardy on teinud uuring ja jõudnud järeldusele, et noortel nais spordiajakirjanikel on kõige suurem oht läbipõlemiseks. Kas nõustute või lükkate selle ümber?

Põhimõtteliselt ...ilmselt on nii. Et nais spordiajakirjanikud ennast tõestada suudaksid. Nad on tegelikult jube head ja jube tragid ja kõik. Aga maskuliinses seltskonnas neid väga tõsiselt

võib-olla ei taheta võtta. Üks asi on see, kuidas kolleegid ja kõik, aga kuidas võtavad sportlased ise. Naissportlased, *okay*, nemad võtavad, aga ikkagi nad võib-olla respektierivad mehi rohkem. Aga sa pead jube kõva olema selleks, et läbi lüüa.

Meie toimetuses näiteks MarianGregor. **TÄIELIK SPETSIALIST** korvpalli ja võrkpalli alal. Ja teda nüüd juba respektieritakse. Aga puhtalt tema kõrvalt näen, et tal on aegajalt ikka pinge peal. Teda ei võeta tõsiselt.

Kui palju on veebiajakirjandus mõjutanud teie tööd?

KÕVASTI ...Me oleme pidanud täiesti selle spordiajakirjanduse ümber keerama. Juba teistkordselt. Üks on see, mis 90ndatel toimus ja teine on nüüd see, mis meil toimus *online* 'i tulekuga. Põhimõtteliselt uudis on nüüd kättesaadav. Sa ei saa enam kirjutada tavauudist. Väga vähe ja väga harva. Varem oli nii, et see, mis lehest loed ...ongi uudis. Inimesed mitte midagi sellest ei teadnud. Olid võib-olla kuskilt kuulnud, näinud, et Kalev võitis võõrsil kellegi. Järgmine päev osteti leht ja nad said teada, kuidas see võit tuli.

Nüüd on kõik see täpselt teada: kuidas võit tuli, mida arvab üks mängija, mida arvab teine ja kolmas. Ja nüüd spordiajakirjanik peab siis kirjutama selle loo ja panema jällegi ...Nüüd uuesti me oleme jõudnud sinna algusesse tagasi, kus ta peab ennast sinna sisse panema. Kirjutama analüüsi oma silmade läbi. Seda, mida arvas treener või sportlased, teatakse juba ammu *online* 'i kaudu ja teleka kaudu. Tuleb jälle minna rohkem kommentaari peale, ajakirjaniku peale, või siis veelgi põhjalikumalt ja sügavamalt otsida seda uudist. Ja seal ongi see, et mida kogenum on ajakirjanik, seda lihtsamini leiab ta selle uudise üles. Ja ta suudab nagu väiksest killust teha midagi suuremat. Varem ei olnud sellist asja vaja teha, sest oli piisavalt asju, mida lehte toppida. Aga nüüd on see, et sa pead leidma neid üksikuid kilde, mille siis suureks puhuda ja lehte panna, et see uudise pähe maha mängida.

Kui palju on see töömahtu suurendanud, et peab lisaks lehele ka veebis toimetama?

Mina õnneks ei pea veebis ...ma teen lihtsalt **OMAST VABAST** ajast ja tahtest väikseid nuppe, aga see on puhtalt see, et kuna meil on lehekirjutajaid niivõrd vähe. Mul on leping nii,

et võetakse minust see kasulik välja. Veebi suudavad ka teha väiksemate kogemustega ajakirjanikud.

Eesti turg on nii väike ja ainult üksikud spordiajakirjanikud saavad lubada endale seda, et nad spetsialiseeruvad mingile alale. Fakt on ikkagi see, et spordiajakirjanik peab teadma kõiki alasid piisavalt, et rahuldav artikkel kirjutada. Mis te sellest arvate?

See on ühest küljest hea ja teisest halb. Ma olen kogu aeg noh nagu ...a la unes näinud seda, et ma olen Ameerikas. Olen spordiajakirjanik, keskendun ühele alale ja suudan selles olla **TÄIESTI PÕHJALIK** ja süvitsi tegutseda. On selleks siis pesapall, Ameerika jalgpall ja ma suudaksin ...isegi praegu Ameerika jalgpallist produtseerida iga päev lugusid. Isegi siin, praeguste teadmiste juures, sest seda ala jälgin ma vaata et kõige rohkem. Ei ole mingisuguseid probleeme. Ainuke asi on see, et Eesti turg ei võta seda vastu.

Ma ei suuda suusatamises ...omal ajal oli see lihtne. Mul olid mõned nagu suusatamine ...ralli - . Mul oli kuulus kolmik: ralli oli Marko Märtin, jalgrattasport olid Kirsipuu oma 25 võiduga, Tombak ja Aug veel kümne võiduga. Kolme ala pealt ...judo ka veel lisaks. Neljast alast aitas ja elasid terve aasta ära.

Aga teine asi on see, et *okay* sa jääd tõesti pealiskaudsemaks. Aga samas on sul silmanägemine või noh selles mõttes silmaring on laiem. Kui ma Šveitsi ajakirjanikega räägin ja küsin suusa ajakirjanike käest, Kes tuli Šveitsi jalgpallimeistriks, siis ta ei tea. Aga no mul ei ole probleemi eks. Ma võin praktiliselt kõikidel aladel üht teist öelda ja kõik. Aga samas noh ...sa ikkagi pead, mis jällegi röövib aega, aga ei ole halb ...mina olen see vanakooli mees, kes tahab kogu aeg olla asja sees. Mulle ei meeldi need telefoniintervjuud. Ma tahan minna ja vaadata treeningut, minna ja istuda inimesega koos, juttu ajada. Võistlustel ma noh ...Otepääl kui ma käin seal Pentagonis istun ja teen seal mingisuguse loo ja istun seal all ja kõik need suusatajad, kes sealt mööda lähevad - . Lähen juurde, käsi pihku ja ütlen tere. Räägin nendega umbes 10-15 minutit juttu, kuidas sul on läinud ja kõik. Põhimõtteliselt ma teen seda sügiseti ja talvel. Ma loon inimestega kontakti, uurin ja topin nina sinna sisse, kuidas see käib. Kelly Sildaru ja maadlejate treeningutel, korvpallurite treeningutel olen käinud. Tahaksin ikka selle protsessi sees olla.

Mis alad on need, millele teie spetsialiseerunud olete? Mis teile endale peale Ameerika jalgpalli ja suusatamise meeldib?

Põhimõtteliselt jah. Suusatamine ja motosport, siis vehklemine. Ütleme niimoodi, et praktiliselt kõik olümpiaalad, mis on ja ma olen distantseerunud ennast, sest meil on endal tugevad kirjutajad, korvpallist ja jalgpallist ja võrkpallist. Kuigi ma olen nendest aladest ka kirjutanud ja ma tunnen ennast **SEAL** ka koduselt. See ei ole enam probleem. Kirjutan täiesti rahuldavad lood igast alast. Muidu on põhiline igast vehklemised ja asjad, iluisk ja vormel 1.

Mis aastaajal on teil kõige tihedam töögraafik?

Ilmselt suvel, sest siis on puhkuste aeg. Kindlasti siis on miinus üks inimest toimetuses ja küljed tuleb täis saada. Ja muidugi olümpia. Siis kui hooajad lõppevad ja sügis-kevad periood seda hapukurgihooaega. Muidugi see hapukurgihooaeg on jälle omamoodi pingeline, sest siis ei ole millestki kirjutada. Sa pead neid lugusid kuskilt välja imema lihtsalt.

Kuidas te hindate praegu üldse eesti spordiajakirjandust?

Ma leian, et noored, kes tulevad, neil on tõsiseid puudujäärke. Ma miskipärast arvan, et nad ei vaevu enese kallal tegema piisavalt tööd ...Omal ajal, no ühesõnaga, meil ei olnudki puhkepäevi. Niisugust asja nagu puhkepäev ei eksisteerinud toimetuses. Tegid täpselt nii palju kui vaja - laupäeval, pühapäeval, reedel. Kui sa said ühe päeva vabaks, siis see oli hea ja kui ei saanud, siis ei juhtunud ka mitte midagi. See oligi enese sissetöötamine. Kogu see seltskond, kes ennast niimoodi sisse töötas ...10 aastat läheb umbes sellega aega. Pärast seda võid endale päris puhkepäevi hakata võtma ja kõik. Et ...et sa tunned alasid, sa tunned inimesi, sa tunned kõike. Ma näen noori spordiajakirjanikke ja tõesti nad ripuvad liiga palju telefoni küljes. Nad ei lähe protsessi sisse ja nad ei käi nagu sportlaste juures. Tegelikult nemad peaksidki käima. Minul ei ole vaja teada. Sportlased teavad, kes on Martinson, mina tean, kes on nemad eks. Ma ...mina võin juba telefonis helistada tõesti no Taaramäele või Kangertile ja lihtsalt omavahel juttu rääkida. Kuidas nüüd läheb ja kõik mida ma teen. Aga noored spordiajakirjanikud, kes ei tea, mis on ...keda Kangert ja Taaramäe ei tunne, nad peavad **HÄSTI PALJU** nende juures - . Ja jällegi vabast ajast, mitte midagi ei ole teha.

Tööajast alati ei saa seda teha. Lähedki vabast ajast. Laupäeval on juba võistlused, lähed kohale ja räägid juttu ja kõik see. Tuleb teha aastast aastate kaupa, et jõuda nagu teatud tasemele.

Ja lõpetuses küsin, et kuidas on selle 20 aastaga spordiajakirjandus muutunud?

Just see, et eee osa väga häid professionaale on ära kadunud. Kes on läinud pensionile, kes on muude probleemide pärast spordiajakirjandusest lahkunud, kes on läinud suhtekorraldajaks. Seal makstakse **LIHTSALT** muudel aladel võib-olla rohkem. Ja ...ja seeütleme peale tulnud noorte põlvkond ei ole veel suutnud seda kadu korvata. Aga üldiselt me oleme ringiga ikkagi jälle seal seal tagasi, kus on - . Nüüd on jällegi hakanud ajakirjanikust saama see tähtsam persoon. Sellepärast, et *online* ja kõik, nemad vahendavad sportlast. Ja nüüd on see ajakirjanik ise, kes peab tegelikult, noh seal loos ja artiklis olema nagu see ...eee, noh kõige tähtsam isik. Ütlema asju.

Suured tänud!

Võta heaks

Aet Süvari, Eesti Päevaleht

Alustuseks küsingi, kuidas sinust üldse spordiajakirjanik sai?

Noh, ma tegelikult ajakirjandusega alustasin jubaaa ...juba väga ammu. Ma olin laps, kui ma hakkasin ajakirjanikuna ...**NOH** mitte tööle, aga iga päev pärast kooli ma käisin ajalehe toimetuses. Siis oli see võimalik, sest olid sellised ajad. Ma olin üheksa aastane. Eee ja nii kui ma keskkooli lõpetasin, siis ma olin juba nii palju teinud ajalehtedele kaastöid, et mul ei olnudki, tulnudki teist mõtet pähe, et midagi muud õppida.

Ma läksin Tartusse õppima, aga ma spordiga ei olnud üldse seotud alguses. Pärast ülikooli *lõppuuu*, noh põhimõtteliselt peale ülikooli lõppu tulin ma Eesti Ekspressi tööle. Ja viis aastat ma töötasin Ekspressis ja vot selle Ekspressi ...umbes viimased kaks aastat, siis ma hakkasin

nagu rohkem spordi peale liikuma. Mind hakkas huvitama rohkem see *jaaaa* ...oli Ateena olümpia tulemas ja Ekspress korraldas sellise sisemise konkursi, kes võiks sinna **MINNA** toimetusest ...siis kajastama. See oli esimene kord, kui Ekspress otsustas saata oma ajakirjaniku ja ma esitasin oma ideed ja **VALITI VÄLJA** . Ja vot see **ATEENAKS** valmistumine ja olümpia ise, see nagu n-önakatas mind selle pisikuga. Mõtlesin, et tahaks edaspidi nagu rohkem spordiajakirjandusega tegeleda. Ja siis pärast Ateena olümpiat õppisin ühe aasta Šotimaal, **TÖÖTASIN** ühe aasta sel ühes ajalehes. Ja siis kui sealt tagasi tulin, siis tulin siia juba päris kohaga spordiajakirjanikuna tööle, Päevalehte siis.

Kas oledki ainult ajakirjandusega seotud olnud, pole teistes valdkondades kätt proovinud?

Ei ole jah. Kunagi tähendab ...eee ...üheksa kuud ma töötasin Tartu Ülikooli pressiesindajana. Aga noh, see on ka natukene sama valdkonnaga seotud ja seal tuli teha ka ülikooli ajalehte.

Milline oli sinu ettekujutus spordiajakirjaniku tööst veel enne seda, kui sa sellega seotud ei olnud? Mis vastas reaalsusele ja mis mitte?

Eeeem ...noooh. Kui ma ausalt ütlen, siis ma väga ei kujutanud ette seda üldse, sest ma ei mõelnudki sellele varem ...väga. Kuna mind sport eriti ei huvitanud, ma olin suhteliselt ükskõikne selle suhtes. Alles ülikooli mind hakkas huvitama jalgpall. Ja ...aga siis ma ka ei mõelnud nagu spordist, kui töövariandist, vaid rohkem nagu, et lihtsalt mulle endale meeldib ja mulle meeldib vaadata. Nagu hobi või harrastus. Aga mind hakkas nagu järjest ära, no ma ei saa isegi öelda, et mind hakkas ära tüütama, aga mulle hakkas tunduma, et mulle nagu selline tavaline ajakirjandus nii väga ei sobi, sest mul on suhteliselt madal stressitaluvus ja see võttis minult õudselt palju välja. Ja siis ma kujutasin ette, et spordiajakirjandus võiks olla ...noh, nagu selles mõttes mulle sobivam. Seal ei ole nii palju konfliktseid teemasid, seal ei ole nii raske selle stressiga toime tulla. Stressi suhtes ei pea ma silmas mitte tähtaegadega toimetulemist, see on minu jaoks *okay*, aga just nagu raskete teemadega toimetulemist. Need nagu hinges istuvad või kannad endaga kaasas.

Siis ma kujutasin ette, et spordiajakirjanduses on seda vähem. Et see on nagu positiivsem ja see vastas küll täielikult ootustele. Kaheksa aastat olen ma seda nüüd täiskohaga teinud ja selle aja jooksul on väga vähe olnud selliseid raskeid konfliktseid teemasid. Põhimõtteliselt ongi ainult need dopingut puudutavad, aga noh, neid õnneks ei tule väga tihti ette. **PÕHIMÕTTELISELT JAH**, vastas küll ootustele.

Mis omadused peaksid ühel heal spordiajakirjanikul olema?

Ma arvan, et igal ajakirjanikul peaks olema üks väga tähtis omadus ja see on uudishimu. Kui sul endal ei ole uudishimu asjade suhtes, siis sa ei saa väga hästi oma tööd teha, sest sa teed seda - . No kui sa ise oled ükskõikne ja sind ei huvita, *siis eee...* sa teed seda nagu masinlikult. Ee ...ja kõige parem ongi teha - . Küsimusi küsida siis, kui sind tegelikult ka huvitab ja sa tahad teada saada ja rohkem välja uurida ja noh, nagu sorida taustas. Ja jaja no näiteks lugeda rohkem selle kohta. Et see on minu meelest kõige olulisem asi. **SPORDIAJAKIRJANIKUL** võiks see uudishimu olla siis spordi suhtes.

Ee ...**MINU MEELEST** teadmised, statistika, spordistatistikad on tänapäeval teisejärgulised, sellepärast et kõik see on ühe nupu vajutuse kaugusel. Jah, muidugi sa peaksid teadma nagu põhi asju. Aga sport ei ole niisugune väga sügavuti minev teadus, et sa pead teadma noh - . Piisab ju sellest, kui sa tead, et Erki Nool ...ta on võitnud medaleid. Sul ei ole isegi vaja teada täpselt, et mis aastal ja kus. See kõik on juba selline info, et sa saad selle välja uurida. Sa pead teadma, kes on suured nimed, mida nad on saavutanud. Kes on **JAAN TALTS**, mida tegi **KRISTJAN PALUSALU**. Kui sa seda tead, siis minu meelest nagu põhjalikult sügavuti minevad teadmised, need sa omandad niikuinii töökäigus. Et ikkagi uudishimu on kõige tähtsam, täpsus, kiirus ...eee jah. Aga noh need on ikka kõikidele ajakirjanikele vajalikud.

Aga milleks peab üks spordiajakirjanik valmis olema? Kas hommikul tööle tulles võivad ees oodata mingid ootamatused?

No ta peab valmis olema töötama õhtuti ja nädalavahetusel, sest see on nagu see aeg, kus sporti tehakse. Seda nagu spordiajakirjanik oodata ei saa, et tal oleksid nädalavahetused

vabad, et koos sõprade ja perega aega veeta. See on selle töön-õvarjukülg. Selleks peab valmis olema. Ja peab valmis olema ka selleks, mis on tegelikult ka üks olulisi asju ...**NAGU KA POLIITIKA** on sport selline valdkond, millest kõik midagi teavad ja arvavad. Igaüks on omamoodi ekspert. Ei saa öelda: “Et vot mina olen asjatundja ja sina oled mitte keegi”, nagu näiteks teaduses saab öelda või ma ei tea kasvõi insenerid ja arhitektid, ehitajad, igasugused erinevat sorti professionaalid, kes on ennast kuskil valdkonnas haritud. Aga **SPORDIS** oleme me kõik ...ühtemoodi vaatame suusatamist või jalgpalli. Ja selles mõttes sa pead teadma, et kõik, mis sa ütled - . Üheltpoolt see on ka nagu subjektiivne, sinu hinnangud mängule või võistlusele. Noh ...keegi mängis kehvasti või esines allapoole oma võimete. Siin on nüüd see küsimus, et kus jookseb fakti piir. Sa pead olema valmis selleks, et kõik, kes seda loevad, on nagu ühtemoodi eksperdid. Ja mõni võib sinust mingis valdkonnas oluliselt rohkem teada.

Kui palju erineb spordiajakirjandus teiste valdkondade ajakirjandusest?

No töötaja seisukohalt, millest ta kõige enam erineb ongi see, et sul on palju rohkem nagu vabadust anda hinnanguid. Spordiajakirjandus seda lausa ootab, et sa annad teatava hinnangu. et selles mõttes nagu klassikalist spordiuudist kui sellist ongi väga vähe. Eriti ajalehes. Et see on rohkem nagu jäänud *online*ajakirjanduse tasemele. Vot sellise tulemusega sai sellise ja sellise koha. Et selliseid artikleid ajalehtedes ilmub aina vähem.

Ikkagi pead andma rohkem hinnanguid ja noh töötaja jaoks kindlasti ka see, et sul tõesti ...noh, selliste konfliktsete teemadega väga palju tegemist teha ei tule. Suurema osa ajast sa, kõige hullem asi, mida sul tuleb küsida on: “Miks siis võistlushalvasti läks?”. Aga noh, see ei ole kellegi jaoks väga stressi tekitav.

Kui palju on spordiajakirjandus mõjutanud sinu eraelu?

NATUKENE ON ...eee just selle poole pealt, et mis ma ütlesin. Ei saa väga palju õhtuid ja nädalavahetusi - . Tähendab saab, aga sa ei ole oma aja peremees. Sa ei saa öelda, et vot sellel ajal mina nüüd tahan õhtul ma ei tea, minna sõpradega välja, kui sa tead, et sul on mäng või võistlus, kuhu sa pead minema. Keegi ei hakka seda ära nihutama ainuüksi selle pärast, et sina tahad vaba õhtut saada. Selles mõttes kindlasti on mõjutanud.

Noh tuleb käia komanderingutel, võistlustel kindlasti rohkem kui uudisteajakirjanikel, kes võib-olla lähevad päevaks, paariks - . Rohkem Eesti piires sõidavad ringi, aga spordiajakirjanikud sõidavad ikka tihti välismaale ja on ära nädala. Või kui on olümpiamängud, siis kolm nädalat järjest. Kujutan ette, et inimesed, kellel on näiteks väiksed lapsed, on palju raskem selles ametis hakkama saada. Just nädalavahetustel ja õhtuti.

Kas sa oled mõelnud ka, et võiks spordiajakirjandusest loobuda?

Ei ole tegelikult üldse pole mõelnud selle peale. Ma olen siin mõelnud, et ma tahaksin nagu teisele töökohale minna ...tehaaa - . Võib-olla Päevalehest lahkumist, aga ma ei ole mõelnud minna spordiajakirjandusest välja. Ja see on ka üks põhjus, miks ma olen Päevalehes nii kaua olnud - kaheksa aastat, et tegelikult võib-olla viimased kaks aastat ma olen n-öotsinud siit väljapääsu, et kuskile mujale tööle minna. Aga kuna spordiajakirjanduses on ringkond hästi kitsas ja raske, siis võimalused väiksed. Ja kui ma ei taha spordiajakirjandusest lahkuda, siis see on mind siin kinni hoidnud. Kuigi nüüd ma lahkun töölt.

Mis on selle ameti plussideks?

Plussideks on see, et noh, näiteks kui sa oled suur mingisuguse spordiala fänn, näiteks suusatamise või jalgpallifänn või korvpallifänn ...noh, iga inimene on millegi fänn, on selleks siis sport või muusika. Aga kujutage nüüd ette, et oled suur ooperi fänn ja sinu tööongi ooperite kuulamine ja ooperites käimune, nende vaatamine telekast. Sellesuhtes see nagu sinu hobi ongi sinu töö. Seejuures on selline meeldiv ja mõnus ja stressivaba hobi. **KÄIA VÕISTLUSTEL**, vaadata jalgpalli näiteks. Kui on jalgpalli MM, siis **KUU AEGA JÄRJEST** lihtsalt vaatadki telekat ja see ongi sinu töö. Selles mõttes nii mõnegi inimese unistuste tööma kujutan ette. Ja noh, mis veel ... *ikkagi see*, et vähe stressi. See on selline ...lihtne ja rahulik.

Kui rääkida selle töökurnatusest kümnepallisüsteemis, siis kuhu see umbes paigutuks? KURNATUSES?

...ehh, vat sellega on see, et sõltub millal. Olümpiamängude ajal, kui sa tõesti oled välismaal komanderingus ja sa saad magada umbes neli tundi ööpäevas, siis on kindlasti nagu - . **TA EI OLE RASKE**, aga ta on kurnav, sest oled kogu aeg jalgel ja pead kogu aeg olema valmis tootma ja vahemaad on pikad ja sa saad vähe magada ja puhata ja sa töötad ilma puhkepäevadeta. Ta on kindlasti **VÄSITAV**, aga ta ei ole no nagu **VAIMSELT** sulle nagu - . Annab sulle nagu energiat ja just kui sa näed seda ehedat rõõmu, mis sportlasel on ja sealt ammutad energiat.

Aga tavalises plaanis raskusele, kurnatusele annaksin kümnepallisüsteemis võib-olla kolm. Ja seda ka ainult selle pärast, et tõesti nädalavahetusel või õhtultuleb kauem tööl olla, muidu mitte.

Selline USA teadlane nagu ScottReinardy on teinud uuringu ja välja toonud fakti, et just nais spordiajakirjanikud ja noored on need, kellel on kõige suurem risk läbipõleda. Kui sina spordiajakirjandusse tulid, kas tundsid, et pead ennast rohkem tõestama või lükkad selle väite ümber?

Noh, ma natukene pelgasin küll seda, et kuidas vastu võetakse. Noh sportlased ise ja ka spordiajakirjanikud on küllalt sellised machod. Ja no arusaadaval põhjusel, et sport on selline testosteroonirikas valdkond mõnes mõttes nagu ju igasugune militaarne valdkondki. **AGA TEAD?** Kummalisel kombel ei. Ma ei ole kordagi tundnud seda, et nagu soo põhiselt seda suhtumist - . Vahel ja küsitakse küll nagu kummalisi küsimusi stiilis: “Kuidas siis nüüd jalgpall, et kas sa ei tahakski kodus sukka kududa?”. See on kummaline, sest palju naisi me siis teame, kes sukka koovad - . Aga selle kõige juures ma alati mõtlen, et jah ...et ma ei taha. Aga samal ajal ma võin sulle öelda, et mina saan selle suka kudumisega hakkama, kui on vaja. Ma võin selle soki valmis teha ja samal ajal jalgpallist rääkida. Näita mulle meest, kes seda suudab.

Aga ei, mina ei ole seda tundnud, et ...*eee keegi suhtuks halvasti*. Vähemalt mitte kolleegide ja sportlaste seas. Võib-olla no natukene publik, kes loeb seda anonüümsete kommentaaride teel, aga seda on nagu igas valdkonnas. Ma küll ei tunne, aga eks see ole ka selles kinni, et kellega sa kokku puutud. Mis valdkonnas sa üritad läbi lüüa. Minu jaoks on see olnud jalgpall

ja kuna ma olen sellega nii tihedalt seotud ja nii läbi imunud. Eesti on nii väike, siis võtab küllalt vähe aega, et inimesed saaksid aru, sellest, et kui sügav, isegi mitte on su teadmiste tase, vaid sinu pühendumise tase. Kui pinnapealselt sa sellele - . Ma arvan, et üleolek tuleb sellest, kui inimesed suhtuvad pinnapealselt ja ei viitsi süveneda. Teadmised on sellised asjad, mida me ajaga ammutame ja kogemused - . Kui sa alguses isegi palju ei tea, siis **NOH** ...sport ei ole nii raske. Kõik saavad aru varem või hiljem. Ja eriti jalgpall, väga lihtne, pall on vaja väravasse saada. Seal ei ole sul sügavaid teadmisi vaja. Aga kui sa viitsid süveneda ja pühenduda, siis inimesed saavad aru ja sind aktsepteeritakse.

Kui palju on veeb mõjutanud spordiajakirjandust. Mis märgi on otseülekanded ja videointervjuud jätnud spordiajakirjandusele?

Väga suure märgi ...aga enne veel, kui minna otseülekannete juurde ja *stream* imiste juurde, siis on hästi suure jälje spordiajakirjandusele jätnud see, et paljud need uudised, mis koguvad palju lugejaid, ei olegi enam spordiuudised. Vaid hästi lõdvalt spordiga seotud uudised, nagu rohkem meelelahutus valdkonnast. Need kujundavad paratamatult seda spordi **NÄGU** ehk noh - . Kui sa mõtled ajale kümme, viisteist aastat tagasi, oli see nägu hoopis teine. Sport oli midagi hoopis tõsisemat. Rääkimata 50 aastat tagasi, mis oli higiste meeste tõsine ala. Nüüd on hästi palju läinud see sport sellise välise glamuuri peale. Selles on suures osas, ma ei taha öelda, et süüdi, aga see on suures osas veebiajakirjanduse tõttu. Selle kaudu siis pidevalt glamuriseerida seda sporti ja tuua välja siis noh erinevaid asju ja sportlaste riietumisest, soengutest, autodest, käekelladest kuni nende kaasadeni. See on hästi palju mõjutanud. Ka see, kuidas sporti vaadatakse.**TIHTI**...mida vaadatakse ei olegi enam - . Ütleme, et need sportlased, kes on populaarsed, ei pruugigi enam olla need sportlased, kes teistest paremini teevad või rohkem saavutavad. Need on need, kes püsivad **MINGIL** põhjusel rohkem nagu vaateväljas.

Aga muidu noh, *stream* imistest rääkides, videointervjuudest ja otseülekannetest. Me oleme vaikselt liikumas selles suunas, et koos tehnika arenguga aina rohkem nagu spordis, kirjutamine kaobki ära. Juba me näeme, see ei ole ainuüksi tehnika arengu süü, aga ka majanduskriisi süü, spordi lehekülgi lehes on lehtedes jäänud aina vähemaks. Need on noh üks-kaks lehekülge ...eee n meil praegu igapäevaselt. **VÕRRELDES** selle ajaga, mil ma tulin

siia, 2006. aastal, kui meil oli noh kolm lehekülge tavaline, vahel oli neli. Ja spordi nädalalõpu lisa oli 16 lehekülge. Siis nüüd on nii, et üks-kaks lehekülge. Ütleme, et poolteist lehekülge on keskmine päevas ja spordilisa on neli lehekülge. See on niivõrd kokku kuivanud. Inimesed ei viitsi enam lugeda. Nad ei viitsi süveneda ja netis me näeme seda kõige paremini. Miks need videointervjuud on nii populaarsed? Nad saavad selle sama info kätte vajutades ja nad vaatavad seda intervjuud kasvõi oma mobiilist. Ja nad ei pea enam vaeva nägema lugemisega. Selles mõttes on kahju, et see lugemisoskusele hästi ei mõju.

Kui palju on veebiajakirjandus sinu tööd mõjutanud? Kas sulle üldse meeldib teha videointervjuusid?

No see ei ole isegi nii väga meeldimise küsimus. See on mõjutanud küll, ses mõttes, et ...nagu ma ütlesin, et teemad on läinud nii triviaalseks, et kui sa tahad teha tõsist tööd, siis sa vahel näed, et sel ei ole nagu erilist kaalu või mõtet. Sellest on kahju, et kui sa näed vaeva mingi intervjuu saamiseks ja räägid kellegagi kaks tundi ja kirjutad sellest põhjaliku, sügava intervjuu, siis tänapäeval on ju võimalik näha, palju seda loetakse veebis. Selle loetavus on nii palju kordi väiksem ...kui on väikesel videosutsaka vaadatavus. Paratamatult tekitab see nagu sellist frustratsiooni jakurvastust. See töö on ...- . Nagu seda hinnatakse vähem. Ma ei tea, kas seda tegelikult ka hinnatakse vähem.

Veebiajakirjanduses mõõdetakse kõike arvudes ja see on see, mis loeb. Eks ta muidugi on mõjutanud. Pidev intervjuude tegemine, mina olen seda seni võtnud kui lisa oma tööle. Tuleb kirjutada lugu ja siis sa teed väga lühikese kokkuvõttes sellest minuti kahega veebi jaoks. Aga ma kardan, et tulevikus see loovkirjutamine n-õsee pool kaobki ära ja kõik liigub selle peale.

Eest turg on suhteliselt väike ja ainult üksikud saavad lubada, et nad kindlalt spetsialiseeruvad mingile alale. Seega on hulk noori spordiajakirjanikke, kes teavad kõigest natukene ja kirjutavad rahuldaval tasemel. Mis sa sellest arvad? Kas võiks olla kindel ala ja sellega süvitsi minna või peaks kõike teadma ja oskama?

No mina isiklikult olen alati olnud seda meelt, et on tõesti üks ala, mida sa armastad. **VÕI NOH**, kaks-kolm, mida sa tõesti armastad ja panevad sul **SILMAD** särama. Jaa ...**MA**

ARVAN, et on vähe neid inimesi, keda huvitab igasugune sport. *Kindlasti on*, aga neid on **VÄHE**. Ma ei usu väga, et inimest huvitab ühtemoodi iluuisutamine ja maadlus. Ja tegelikult minu isiklik teooria on see, et on ka üsna vähe inimesi, keda võrdselt huvitavad näiteks korvpall ja jalgpall. Nad on oma olemuselt nii erinevad mängud. Aga noh, on teatud alad, mis lähevad väga paljudele korda - kergejõustik, suusatamine ja siis ka pallimängud. Need on sellised üldhuvitavad. Aga jah noh, **KUI JUST TÕESTI** inimene ei ole selline, keda **TÕESTI** huvitavad iga spordiala, siis mina küll mõtlen, et oleks mõttekam alati mõnele paarile alale spetsialiseeruda, aga püsida enamvähem kursis kõigega, mis on tähtis Eesti spordis. Kui sind tõesti saadetakse judo võistlustele, siis noh **ENAMVÄHEM** tead, millest jutt käib. Jah, sa ei ole sinna kunagi süüvinud süvitsi, aga enamvähem tead. Aga üldiselt meil ikka toimetustes on need rollid jaotatud. enamik spordiajakirjanikke on enda hõlma alla võtnud mingi viis ja kuus ala ja peavad mingist muust alast kirjutama ...noh, kui on mingi selle ala inimesed puhkusel või vaba päev ja mingil põhjusel ei saa seda teha. Aga üldiselt olen ma seda meelt, et spetsialiseerumine mitte ainult spordiajakirjanduses, ka uudisajakirjanduses tuleb alati kasuks. Siis sa tunned ennast ise kindlamalt.

Sinule meeldib peamiselt jalgpall, aga kas on veel alasid, kus sa ennast kindlalt tunned?

Jah, ujumine, jalgrattasõit n ka olnud siin pikka aega need alad, millest ma olen palju kirjutanud. Aga aina rohkem ka maadlus ja judo, see on küll nagu juhus olnud, et ma olen nende peale jäänud. Aga noh, eks paljud asjad saavad juhusest alguse ja siis liiguvad edasi. Neid ma olen rohkem kajastanud. Siis väiksematest aladest näiteks sulgpall, ratsutamine ja siis on muidugi kergejõustik ja tennis on sellised alad, millest ma tean nagu iga teine Eesti inimene. Aga on tõesti kaks ala, millest ma kohe mitte midagi ei tea. Need on korvpall ja suusatamine. Eesti juhtumisi kõige populaarsemad alad, seal on minu teadmised äärmiselt pinnapealsed. Just sellised sporditoimetaja teadmised, et ma toimetan teiste inimeste lugusid või püsin kursis uudisvooga ja ma tean, keda Rock võitis. Ma tean seda tulemust, aga ma ei ole seda mängu vaadanud ja ma ei tea seda - . Ma ei ole sinna süvitsi läinud. Ma tean, mis juhtub, kes võitis, keda võitis, aga nagu ma ei ole emotsionaalselt sinna üldse süvenenud.

Kui neid spordialasid vaadata, siis mis ajal sul kõige tihedam graafik on?

Minul on kindlasti suvel, kui jalgpall on. Märtsis hakkab hooaeg ja novembris ta lõppeb. Aga suvel on veel ka ju need Euro mängud klubide. Ma arvan, et juuni ja juuli on enamvähem selline kuu, kus on iga paari päeva tagant võistlused. Istud staadionil õhtuti, vaatad mängu ja no sellel aastal oli muidugi ka jalgpalli MM. See oli siis poolest juunist poole juulini. See oli kõige kiirem aeg. Aga tavaliselt ka on suvel. Novembrist ütleme detsembrini kuni veebruarini on minu jaoks kõige vaiksem aeg. Siis ma teen oma neid täite ülesandeid, mida teised siis ei taha või ei saa teha. Siis mina kirjutan neid asju, mis üle jäävad.

Milline su päev suvel siis välja näeb, kui jalgpalli mängitakse väga tihedalt? Päevikus oli vaid üks päev jalgpalliga seotud ja see lõppes väga hilja. Kas terve suvi ongi siis selline?

JAH. Siis kui on mängud, siis küll jah. No kui on õhtused mängud, siis ma tavaliselt küll ei pea siia toimetusse väga vara tulema. Siis see päev algab ka hiljem, et seda nagu ei oodata, et väga vara hommikul või isegi lõunast - . Siis võid näiteks, no kahe-kolme paiku tulen tööle, teen mingid ettevalmistused, uurin nende meeskondade kohta, võib-olla trükinendale välja ...kes need mängijad, mis riikidest nad on, kas nad on esindanud mingeid koondisi. Loon endale nagu mingi pildi sellest meeskonnast, kellega meie tiim mängima hakkab. Vahetevahel üritad, kuna suvi on ikkagi puhkuste aeg, siis vahetevahel tuleb ka teha järgmise päeva lehte ka mingit muud väiksemat asja.

Ja siis umbes tund enne mängu lähen staadionile. Sean ennast seal valmis, siis on mängu vaatamine. Pärast mängu siis kas pressikonverents või ...kui seda ei ole, siis lihtsalt küsimuste küsimine. Ja noh sõltuvalt sellest, kui hilja see mäng lõppeb. Kui see lõppeb nii hilja, et lehte enam ei jõuagi teha, siis on videointervjuude ja muude intervjuude tegemine, tsitaatide kogumine *online*väljaande jaoks. Aga kui mäng jõuab lehte, siis on kas nii, et kirjutad juba mängu ajal suuremas osas loo valmis. Lõpuvile käib, kui on väga kiire ja mäng lõppeb näiteks kell kümme ja meil on tähtaeg ka kell kümme, siis tuleb lõpuvilega põhimõtteliselt lugu ära saata. Ja siispeab väga palju - . Siis ongi see lugu suures osas analüüs või kommentaar sellele mängule. Kirjutad selle valmis mängu ajal ja saadad ära. Kui on natukene aega seal mängu lõpu ja tähtaja vahel, siis jooksed, võtad kiiresti need tsitaadid, kirjutad kohe kokku ja saadad ära. Ja siis korjad veel nagu Delfile, mida on vaja, lisa tsitaate ja videointervjuusid. Ja siis ongi see päev veel natuke pikem.

Kuidas sa hindad üldse praegu Eesti spordiajakirjandust?

Eeee ...noh, siin sõltub sellest, kas me räägime **AJALEHTEDEST** või onlainist tele on veel eraldi teema. Ma telet ei hakka väga arvustama, aga noh, minuarustlehed teevad head tööd ja tugevat tööd ...Aga nagu ma ütlesin, siis selline uudise tasand on lehtedest ära kadunud. Hästi palju ongi selliseid hinnangulisi ja analüüsivaid lugusid, intervjuusid. Seda ma hindan üsna kõrgelt. Minu meelest kõik kolm päevalehte ja siis veel erinevaid väljaandeid sinna kõrvale, teevad minu meelest head ja tulbi tööd.

Aga online, online ajakirjanduse taset ...seal on nii, et ühelt poolt ma hindan seda madalaks. Viidates sellele sensatsiooni otsimisele. **MA SAAN ARU**, miks see on vajalik, et n-ölugejaid saada. Lugejad toovad klikke ja klikid toovad **RAHA**. Ma saan sellest **ARU**. Aga sellegi poolest ma selle taset väga kõrgelt ei hinda. Ja samuti on *online*ajakirjanduses on keel väga kehva. Meil on see eelis, et ma olen loo valmis kirjutanud, siis mul keeleteoimetajad loevad seda veel kaks või kolm korda. Ja vahel ka veel toimetajad. Kolm silmapaari loevad selle läbi ja n-öku ma olen teinud kirja- või grammatikavigu, siis need kõik roogitakse välja. Keel on korrektne ja puhas, siis *online*ajakirjanduses seda ei ole. **KIRJUTAD VALMIS; VAJUTAD NUPPU** ja läheb nii nagu ta on. *Online*ajakirjanduses on tihti noored. Ja noh. väga paljud, ma julgen väita, et 90% neist ei ole ka üldse ülikooli haridustki. Ja paraku meie keskkoolist antav eesti keele oskus kipub olema suhteliselt nõrgapoolne, siis väga palju on neid grammatika- ja kirjavigu. See on esiteks, mis häirib. Emmm...ja teiseks siis just see temaatika, mida ma ei saa kõrgelt hinnata. Selle tähtsus on minu meelest äärmiselt väike. Aga teiselt poolt see töö, mis siis tehakse uudise toomiseks, see on üsna kvaliteetne. Kui me jätame keele kõrvale, siis uudised tulevad kiirelt, operatiivselt ja üsna professionaalselt veebiväljaannetesse. **AINA PAREMAKS** muutub kogu aeg igasuguste videoülekannete tase. Juba kommentaatorid ise on üsna professionaalsed ja tihti kutsutakse appi ka siis oma ala asjatundjaid. Seda poolt ma hindan küll üsna kõrgelt.

Kokkuvõtteks võibki siis öelda, et selle kaheksa aasta jooksul, kui sa oled spordiajakirjanduses töötanud, siis veeb on see kõige suurem muutus?

KINDLASTI, kindlasti jah. Kaheksa aastat tagasi, kui ma tulin siia, ma ei mäleta üldse, et ma oleksin midagi veebi teinud. Isegi ei mäleta, mis hetkest see hakkas tulema, kui pidi tegema ...Ähhh ...see võis olla umbes 2011, 2012 ...üsna hiljuti. Aga no nüüd on see lahutamatu osa. Ilma selleta nagu **ÜLDSE** ei saa. Veeb on kindlasti olnud väga suur muutus ja see ka, et tehnika areng võimaldab seda, et sul on juba võimalus teha oma nutitelefoni teha nii pilte kui ka videosid ja need ka kohe laadida üles sellesse keskkonda. Samuti, mis on kindlasti selle ajaga tulnud on see sotsiaalmeedia roll. Seda me näeme **NII**...natukene lehtedes, aga rohkem ikkagi veebis. See igasugune Facebook, Twitter ja Instagram ...see uudistevoog, mis sealt tuleb. Tänapäeval võibki seda nimetada juba uudisvooks. Sotsiaalmeedia uudisvoog, see on aina rohkem tulnud pärisajakirjanduse sisse ja minu meelest see vahe, mis on nagu pärisajakirjandus ja mis on nagu sotsiaalmeedia ...see vahe hakkab aina rohkem ähmastuma ja need ongi juba väga tihti suures osas üks ja seesama.

Mis on kõige suuremaks kartuseks? Kas lehes võibki sport täitsa kaduda?

Jah. Mina arvan küll, et suures plaanis ...kui me räägime väga pikaajalisest prognoosist ...siis spordiajakirjandus ...ajalehtedes ...kaob ära. Jääb tele, raadio, veeb ja **VÕIVAD** jääda spetsiifilised spordiajakirjad ja -ajalehed, mis siis keskenduvad no just nagu analüüsile. Aga noh, uudise roll on spordiajakirjanduses juba niivõrd väike. Ja analüüsi ja kommentaari enam ka selle tänapäevase lehe ruumi juures väga ei õnnestu teha. Seetõttu ma arvan, et see lihtsalt ja vaikselt sureb välja ja kaob ära.

Aitäh!

Palun, palun.

Peep Pahv, Postimees

Kuidas teist üldse spordiajakirjanik sai?

Eee. See oli selline huvitav lugu, et ma mõtlen, mis see aasta oli ... Umbes vist 1993 oli selline leht nagu Eesti Elu, see oli selline nädalaleht nagu Ekspress praegu põhimõtteliselt. Ja ja ma olin seal üldse - . Sattusin sinna segastel asjaoludel tööle nagu Levi juhiks. Mis juhiks, ma seal üksi olingi, kes seal Leviga tegeles. Tollel ajal selline primitiivne värk, põlve otsas tehti. Ja siis ma vaatasin, et kurat, et eriti hästi sellel lehel ei läinud kah. Ja siis ma ütlesin kah, et seda lehte ju ei saagi müüa, spordikülgi seal lehes pole ja täielik jama leht, jura leht. Sirje Endel oli see väljaandja toimetuses ja siis ütles: "Kuule, davai!". Ja nii ma hakkasingi tegema spordikülgesid. Hakkasin tegema. Nii läks.

Mis ameteid te enne pidanud olete ja praegu?

Ei no sellest ajast ma olen ajakirjanduses olnud kogu aeg.

Aga treeneri amet?

Seda ma olen nüüd ...viimased viis aastat vist, kuus. Jah.

Ja kust selline otsus tuli?

No eks ma olen kossu ise mänginud kah. Ja siis kui oma poiss hakkas nagu mängima ja siis ma käisin ise seal alguses Keila Korvpallikoolis käisin alguses treenerile seal abiks. Tal oli poisse palju ja siis oli vaja seal abistada. Ja kuidagi hakkasin seal aina rohkem ja rohkem kruttima. Nüüd mul endal juba nii palju rühmi, et rohkem kui sellel teisel treeneril endal.

Kui vaadata aastaarve, siis mis väljaannetes töötanud olete?

See oligi see 1993. - 1996. äkki oli see Eesti Elu, siis läks see pankroti. Siis ma olin ...me tegime seda Spordi Elu ajakirja Tarmo Paju, Sven Sommer ja Soonvald olid seal. Siis ma olin

seal vahepeal mingi tegevjuht ja kirjutasin nipet-näpet. Siis me andsime välja - . Paar aastat tegin nagu ise sellist spordi igast mingit ralliteemalisi mingeid ajakirju, mis olid rallidega seoses. Siis ma tahtsin ikka nagu oma äri teha ja oma värki. Aga ma lõpuks vaatasin, et ikka ei tule. Ja siis mingi, kurat ma isegi ei mäleta. Kas see oli 1998. või 1999. kutsuti mind Õhtulehte. Nad teadsid, et ma parasjagu kuskil lehes ei ole. Läksin sinna, seal tehti koosseisu muutus. Martinson ja Andres Vaher olid just tööle läinud ja seal vana kaadrivägi oli ka veel ees - Urmas Eston ja Olev Kajak ja Peeter Kaseoja ja kõik sellised vanad legendid. Ja siis päris kaua. 2006. tuli siit pakkumine, Postimehest, et äkki tuled sporditoimetust juhtima. Suvi 2006. Göteborgi kergejõustiku EMI tegin ära ja siis tulin üle. Sellest ajast olen siin olnud. **SELLES SUHTES**, et ma olen Postimehes kõige kauem, praegustest osakonnajuhatajatest, oma postil püsinud inimene.

Aga millised omadused peaksid olema ühel heal spordiajakirjanikul?

Omadused? ...**SPORDIHUVI** peam olema muidugi ...ikkagi väga suur. **MUIDU** sa tööd teha ei saa. Ma olen aastate jooksul näinud igasuguseid tüüpe, kes mõtlevad, et nad nagu tahavadseda tööd teha, aga tegelikult no see huvi ei ole nii palju. Spordihuvi kindlasti ja **SPORDITEADMISED** siis ka loomulikult.

Kindlasti peab olema hea suhtleja. Ajakirjanikud peavad üldse olema head suhtlejad. Sa pead looma ikkagi oma mingi informatorite võrgustiku. Et hea suhtleja ja siis sa pead teadma seda - . Uudise pead ära tundma. Hea nina peab olema. See kas on või ei ole. Seda väga palju õppida nagu ei saa. Ma käisin vahepeal ka ülikoolis õppimas seda. See jäigi nagu lõpetamata, sest see tundus nagu nii naljanumber kõik, mis seal räägiti. Ma rohkem tegelesin õppejõududega vaidlemisega, kui nende kuulamisega. Ja nii jäigi ripakile.

Ja no mingid omaduse peavad nagu olema olemas. **SELLES SUHTES** ega ma nagu päris lambist ka ei hakanud kirjutama, et nüüd ma hakkasin kirjutama. Kirjandid ja asjad olid alati koolis nagu väga *okay*'d ja spordihuvi oli ka suur. Väikesest peale tegin oma neid kaustikuid ja kirjutasin neid tulemusi ja võistluste kokkuvõtteid. Internetti **POLNUD** siis, telekast nägin. Just suvel leidsin kuurist mingi vana kasti üles ja siis näitasin ka pojale ka, et vaata, siin on 84. olümpia. Olin sinna kirjutanud erinevaid asju ja kleepinud lehest lõigatud pilte. Minu põlvkonnas päris paljud on teinud selliseid asju. Vot.

A mis on spordiajakirjanikuks olemise kõige suuremad plussid ja miinused?

Plussid. Saab tasuta võistlusi vaadata ja selle eest makstakse veel peale ka lausa. Et eee ...no saad nagu spordi sees olla. Mis veel pluss on? Raske öelda. Miinuseid on ka muidugi. Tegelikult õhtud on päris kinni. Ja nädalavahetused on tihti võistluste pärast kinni. Nüüd ma teen treeneri tööd ka ja on nagu eriti raske sobitada, et ikka klapiks. Vabu õhtuid ja vabu nädalavahetusi polegi praktiliselt. See on nagu põhi asi. Kellaajast kellaajani tööd ei ole. Teed täpselt nii palju, kui vaja on. Samas see on pluss ka, sest ei ole nii, et sa pead oma kaheksa tundi ära istuma. Midagi teha ei ole, siis ei pea olema. Kuigi mina osakonnajuhina nagu pean olema. Igasugused koosolekud ja värgid, kus makäima pean. Aga ei oskagi öelda ...plusse ja miinuseid. **NII ON.**

Kui palju spordiajakirjandus erineb teiste valdkondade ajakirjandusega?

Noh, eks ta on kergem, ma arvan. Tavalise uudiste ajakirjaniku töö on ikkagi selline laialivalgub kõik see asi. Ja mingit spetsialiteeti ei ole nii palju. Mingi majandusajakirjanik või kultuuriajakirjanik on spordiajakirjanikuga suhteliselt sama. Sa pead ikkagi seda valdkonda tundma. Sa ei saa kirjutada mingit kommentaari ühest või teisest spordialast, kui sa matsu ise ei jaga. Selles suhtes ta erineb kindlasti.

Ja teine asi on see, et ...ma mõtlen, mille poolest ta võib erineda. Ei no **AJAKIRJANDUS ISE** on ikkagi nagu sarnane. Aga sellised nüansid, et kitsa ja spetsiifilise valdkonna tundmine on nagu oluline, võrreldes mingi tava *online* 'i töötajast, kes teeb ühe uudise ühel ja teise uudise teisel teemal. Nad nagu ei süüvi sinna niikuinii. Sellega võrreldes on küll suur vahe jah.

Kui palju spordiajakirjandus on teie eraelu mõjutanud üldse?

Eraelu? ...Huvitav küsimus. Peaks mõjutama või?

No ma ei tea. Õhtud on kinni ja nädalavahetused ka. Palju jääb perele aega?

PERELE JÄÄB AEGA VÄHE! ...Aga selles suhtes, et ma elan naisega koos aastast 1991. ...et noh. Ta on leppinud järelikult sellega jah. Aga tervikuna noh ...sellist tuntuuse poolt on ka. Eks ma olen muidugi palju pilti ka trüginud. Mis trüginud, see on lihtsalt läinud kuidagi nii. Kui naisega kuskil käime, siis suvalised tüübid võtavad kinni ja hakkavad spordijuttu ajama, see ei ole nagu väga huvitav. Aga muidu ...ei, mis ta ikka häirib.

Kui lihtne või raske oli selle spordiajakirjaniku tööruutiiniga harjuda?

Minu arvates oli väga lihtne. Minu jaoks ei ole see nagu ...kuidas ma ütlen ...mulle ei meeldi väga puhata. Minu põlvkonnal on mingi värk sellega, kogu aeg peab midagi toimetama. Siis mulle sobib see rutiin, sest kogu aeg on midagi teha. Kogu aeg on mingi uued olukorrad ja asjad. See on nagu huvitav. Samas teisalt, mis rutiini puutub, siis ma olen küll vahepeal mõelnud - . Kevaditi hakkavad need korvpall finaalseeriad pihta: "Kurat küll!"...Mingi 15. finaalseeria juba, mida teed ja tegelikult on see kõik väga ühtlane juba, samas jällegi **ERINEV**. See aitabki seda rutiini taluda ja üle ka elada. No rutiini ei ole. **KUIGI, SEE MUIDUGI EELDAB SELLIST TEATUD INIMTÜÜPI**. Need, kes siin on käinud. Mul toimetuses väga palju neid käinud, noor, kes tahab tulla tööle ja - . Kuidagi väga ruttu väsivad nagu ära selle tööga. See ei ole nagu päris tavaline töö. Sa ei saa nii palju puhata, kui sa tahaksid. Kui sa hakkad neid töötunde arvestama, siis ei ole enam midagi rääkida. Siin nagu asjad nii ei käi. Nii paraku on.

Kui palju on spordiajakirjandus seotud üldse kurnatusega? Kui mõelda igapäevaselt, siis skaalal 1-10?

See on mingi totakas kuradi juhendaja küsimus jah? Skaalal 1-10ni. Mis kurat? Kümme on siis, et oled ikka täitsa läbi omadega jah?

Just. Enam üldse ei jaksa ja roomad toimetusest välja.

No ma ei tea ...3. Ma arvan küll, mis seal ikka. Mind ei häiri. Ma tean küll ühte, kes praegu kümne peal ka on. Aga kolm-neli ma arvan. See midagi nii hullu nüüd ka ei ole. Sa ju ise peaksid teadma. Sa teed ka tööd.

Natukene on aimu jah.

Oled Sa kurnatud? Näha küll ei ole.

Ei. Mina ei ole kurnatud. Ma teen nii vähe kah, pigem võtan asja lõbuga.

Aga kui rääkida üldse veebiajakirjandusest, siis kui palju selle tulek on mõjutanud spordiajakirjandust?

Väga palju ...Rohkem ei taha, et mõjutaks. Vanasti oli, käisid kuskil - . Võtame mingi välisvõistluse, läksid võrkpallurite või korvpalluritega kuskile välismängule. Esimesel päeval sõidad sinna, teed mingisuguse loo, teed inteka ära ja järgmise päeva lehes. Teisel päeval on mäng ja jälle loo saadad ära. Kolmandal päeval sõidad tagasi ja siis teed veel mingi loo. Kõik. Sellega kõik piirdus.

Nüüd see *online*...peab mingeid totakaid nuppe tulistama ja ja tegema. Seal tekib kogu aeg see dilemma, mida hoida paberlehe jaoks ja mis läheb *online*'i. Ja noh, mingiks suurvõistluseks, olümpia jaoks, kergejõustiku MM'id, seal on see dilemma nagu veel suurem. Seal pead kogu aeg midagi tegema ja pilt peab ju jooksuma. Samas, kui hakata mõtlema, kuidas lehe loo valmis teen, siis need on ka suure mahuga.

Mu esimene kergejõustiku MM oli 1999. Sevilla. Kui ma võrdlen seda ja nüüd, mis oli 2013 Moskva, siis noh - . Me seal Moskvast võtsime natukene napsu ajakirjanikega ja siis rääkisime seal noorematele kah, et see on nagu ööja päev tegelikult. Seal tegid oma lookese valmis ja oligi kõik. Nüüd kogu aeg saamid ja teed neid nuppe. Selles suhtes ikka väga palju. Ja terviklikult ikka see dilemma küsimus, et mida hoida ja mida mitte hoida. Sellega on nii palju vastu näppe ka saadud. Mõnikord mõtled, et kurat see info on minu käes ja tahaks nagu paberlehte ka mingi uudise jätta. Ja siis tuleb välja, et keegi konkurent paneb selle veebi üles. Teisalt jälle mõtled, et kurat seda ei julge hoida, paneme veebi üles. Pärast tuleb välja, et kellelgi teisel seda ei olnudki. See on selline tunnetamise küsimus ja on teinud elu natukene keerulisemaks küll.

Kui peale korvpalli tuleb neid videointervjuusid teha, siis kas see üldse mõjutab seda aega, mis teil on loo kirjutamise jaoks? Või loo kvaliteeti?

MUIDUGI; MÕJUTAB. See ei ole normaale, kui sama ajakirjanik teeb videointervjuud ja kirjutab lehelugu kah. Kui Tallinnas on selline mäng, siis ma ikka oleme kahekesi. Näiteks üks teeb paberloo põhja ja teine intekad, siis annab oma laused sinna veel juurde kah. Aga kui ma Tartus käin, siis ma polegi videointervjuud teinud. Ei jõua. Eriti kui ajaressurss on piiratud. Mäng algab kell seitse ja lõppeb kolmveerand üheksa. Kell kümme peab olema leht trükis. Siis kui sa hakkad rääkima, siis hakkad alles veerand kümme kirjutama ja on pool tundi aega kirjutada. Pead peas välja mõtlema ...kui video asjad veel oleks, siis ei jõuaks.

Eesti turg on väike ja ainult mõningad õnnelikud spetsialiseeruvad teatud aladele. Kui vaadata just noort spordiajakirjanikku, kes teab kõigest natukene ja kirjutavad rahuldaval tasemel artikleid. Siis mida teie arvate, kas peaks olema kindlad alad või kõigest kirjutama?

KINDLASTI peavad olema alad, millele spetsialiseeruda, **AGA** ...normaalne spordiajakirjanik peaks suutma - . Nagu praegu, kui öeldakse, et lähed teed vibusportlastest loo, siis lähed ja teed ära selle. Midagi ikka tead, inimesi tead - . Selge see, et mingi spetsialiteet on olemas ja ka toimetustes on see ka kujunenud. Alad on ikka üldjuhul jagatud, kes mida jälgib ...suuremad alad. Väiksemad ...no need jäävad ikka, mingi aerutamine või see sama vibusport. Neid niikuinii keegi ei jälgi, see on nagu tühiasi. Aga suured alad on ikkagi jagatud - korvpall, jalgpall, võrkpall,kergejõustik, suusk, rallid mingid. Tavaliselt normaalses toimetuses on nagu vähemalt kaks inimest jälgivad ühte ala kah. Spetsialiteet peab olema, aga pead olema võimeline haarama ka kõike. Sa pead ikka jälgima sporti laiemalt.

Ja mis need alas on, mis teile kõige rohkem meeldivad?

NO NEED ALAD, MILLEST MA KÕIGE ROHKEM KIRJUTAN. Korvpall, kergejõustik, ralli ...ja mulle meeldib jäähoki ka muidugi väga, aga Eesti ei ole sellest võimalik kirjutada. Aga olümpia raamatutes olen saanud viimasel kolmel olümpial oma jäähoki vaimustuse välja kirjutada.

Kui neid alasi arvestada, kas on mingi aastaag, millal graafik on eriti tihe?

No see ei ole probleem. Pigem on see, kui on hapukurgihooaeg ja ei ole millestki kirjutada. see on nagu kõige keerulisem. **MUIDUGI** on ...noh, kui sakirjutad kergetõustikust, siis sul sügisel ja kevadel millestki väga kirjutada ei ole. Kui vahest teed mõne taustaloo, siis ikka sisehooaeg ja välishooaeg. Suvel ei ole jälle korvpallist midagi kirjutada. Eks ikka tekivad sellised olukorrad. **ÜLDISELT** on nii, et ongi sügisel ja kevadel tekivad ajakirjanduses sellised perioodid, kus mitte midagi eriti ei toimu. Ongi vaid üksikud pallimängud, aga huvitavaid sündmusi ei ole. See on kõige raskem periood ja näitab ajakirjanike ja toetuste tugevuse ära. Kui sellel perioodil suudad teha loetavaid asju, siis on *okay*. Aga kui sa tuled hommikul tööle ja mõtled, et kurat, midagi ei toimu, midagi ei ole ja mida ma nüüd teen. Siis on nagu natukene kehvasti.

Scott Reinardy on teinud uuringu ja ta väidab, et noorel nais spordiajakirjanikul on kõige suurem oht läbipõlemiseks. Mida teie arvate, kas naised peavad kuidagi rohkem ennast tõestama?

Mul on toimetuses päris mitu naist olnud. No mitte naist, aga ajakirjanikku. Ja üldiselt nad on olnud väga tublid. **MA EI OSKAGI ÖELDA.** Läbipõlemist ...*miks nad peaksid rohkem läbipõlema?* Ei, ma ei ütleks seda. No Eesti näite põhjal, palju neid nais spordiajakirjanikke meil tervikuna on?

Mina lugesin kokku ja sain kaheksa.

No ütleme mul on toimetuses veel käinud mõned läbi, kes praegu ei tegutse enam. Ann Hiiemaa ja Inga ...Praegu nad ei tegutse, aga nad olid mõlemad - . Ann Hiiemaa oli kindlasti kirjutamise tasemelt, kirjutamisoskuse poolest üldse võib-olla, tol hetkel, top kuus, seitse. Ka meestega võrreldes. Ja Inga on ka väga tubli ja aktiivne. Siiani kirjutab Saksamaal olles kaastööd, et ma seda küll ei ütles, et neil on raskem kuidagi. Mul praegult on ka seal Mariel Gregor ja Kadi Parts. Ei ma ei ütleks, et nii on. Võib-olla on Ameerikas kuidagi teisiti.

Kui vaadata üldse Eesti spordiajakirjandust, siis kuidas hindate? ...Kas midagi tuleks muuta?

Mingi põlvkondade vahetus on **TOIMUMAS** või **TOIMUNUD**. Vana kooli tegijaid on ikka väheks jäänud, mugavamate kohtade peale läinud. Andrus Nilk läks alles televisiooni. No ütleme, et ...see on ikkagi tema jaoks juba nagu mugavustsoon. Ma ei taha öelda ...Andrus on tore inimene ja me saame hästi läbi, aga **MINU SILMIS** on see mugavustsooni minek ikkagi. Teistpidi mingi uus ja huvitav asi võib-olla jälle. Aga töökoormus pole seal kindlasti enam selline nagu paberlehes. Tema kirjutamise talendi kadumine paberlehtedest on suur kaotus.

Ja üldse neid - . Kui vaatad kossus laua ümber, siis viis-kuus aastat tagasi olid nagu teised vennad, aga nüüd on paljuski mingid noored vennad tulnud. Ja tihti ei käidagi üldse enam kohal. Näiteks võtame ...noh, kasvõi Tartu mängud, Delfist ei olegi ajakirjanikke. Need nagu ei ole väga head märgid. Võistluste kajastamist alahinnatakse Eesti spordiajakirjanduses. Kui vaadata maailma spordiajakirjandust, siis seal ikkagi need võistluste lood ja jalgpall ülevaated on suured. Ameerikas NBA ja NFL'i ülevaated on reaalselt nagu olemas. Meil neid juba enam ammu ei tehta. See on natukene alahinnatud. Seda võiks rohkem nagu tagasi tuua. Ma ei ütle seda, et peaks kirjutama, et viiendal minutil nii ja naa, aga just mängulisi nüansse peaks oluliselt rohkem tagasi tooma. Võib-olla see tulebki sellest, et **VÕIB-OLLA** need noorem põlvkond **EI JAGA** neid alasid nii hästi. Ja nad ei oskagi mängust lähtuvalt ka küsimusi küsida. Siis tekibki selline üldine foon, et sellest ei olegi hea kirjutada.

Mis on kõige suurem muutus toimunud, mis on toimunud võrreldes teie alustamisaegadega?

Kõige suurem muutus või? Kui ma hakkasin lugusid kirjutama, siis ma kirjutasin kõik lood paberi peale. Ja siis meil oli üks sekretär, kes trükkis selle väiksesse arvutisse.

Nüüd pole enam pastakat vaja?

Pastakat on ikka vaja. Nagu lindistamist ma eriti ei kasuta. Vana kooli mehed kasutavad ikka märkmikku ja pastakat. Nooremad on nagu salvestamise peal väljas. Aga muutunud ongi see sama, millest ma juba rääkisin ka, veebimeedia tulek. See on muidugi väga palju muutnud ja tegelikult kirjutamisstiil ka ikkagi. On erinevaid etappe olnud. Oligi 90ndate alguses oligi see, et võetigi mäng ette ja kirjutati, et see tegi nii ja too tegi naa. Siis pandi paar tsitaati vahele ja lugu oligi valmis. Kuskil tekkis see, et mingisugusele ühele-kahele äärmisel juhul kolmele hetkele või personile. A la Kuusmaa viskas 30 punni, siis nagu toodki tema asjad välja, siis pritsid sinna tsitaadid vahele. Ja need olid mängu kirjeldavad perioodid. Aga nüüd räägitakse lihtsalt mingit udujuttu põhimõtteliselt. Selles suhtes, mulle endale nagu ei meeldi enam.

See ongi kõik, aitäh!

Nii kiiresti sai läbi? No selge, tore.

Kadi Parts, Postimees

Alustuseks küsin, et kuidas sinust sai spordiajakirjanik?

Ütlen kohe ära, et täitsa juhuse läbi. Tegelikult eee ...**AJAKIRJANDUST** ...ma nagu tahtsin **KOHE** minna õppima. Ma olin vist juba mingis neljandas klassis ja teised tahtsid minna loomaarstideks ja floristideks, aga mina tahtsin ajakirjanikuks saada. Ja ega ma selle peale tegelt enam väga palju ei mõelnudki. Läksin sinna Tartu Ülikooli, tegin oma baka ära ja siis mõtlesin, et noh ...näis, mis ajakirjanik siis minust saab. Aga siis kuskil kolmandal aastal, kui mu ülejäänud sõbrannad õppisid kõik suhtekorraldust ja hakkasid omades ainetes käima, siis ma sain teha kodutöid nendest asjadest, millest ma **ISE** tahtsin teha. Avastasin äkki ühel hetkel, et kõik on nagu **SPORDIST** tehtud. Ja siis mõtlesin, et peaks proovima. Tegelikult kohe pärast bakat läksin ka magistrisse. Käisin seal ühe aasta ja siis hakkasin mõtlema, et võib-olla peaks tööd ka tegema. Ja siis täiesti juhuslikult, ma ei otsinud tööd otseselt, aga Õhtuleht otsis suverepoterit. Ja siis ma kirjutasin neile ...see oli küll aastal 2012, aga jah. Nad ütlesid, et neil on küll kõik kohad täis, aga kui ma poole kohaga olen nõus neil tegema seal mingeid asju, siis and võivad võtta mu. Siis pakkusid juba päris kohta. Aga ma ütlen, et

see oli nagu täielik juhus. Kui nad ei oleks otsinud spordiajakirjanikku, siis ma oleksin võib-olla mingisuguse muu valdkonna leidnud. No ma arvan, et ma oleksin varem või hiljem **JÕUDNUD** sinna spordi juurde, aga lihtsalt see, et **KOHE** läksin sinna ...no tõesti nad otsisid sinna kedagi ja keegi teine ei otsinud.

Ja mis aastast sa siis Postimehega seotud oled?

Seal ma hakkasin 2013. aasta mais. Õhtulehes olin poole kohaga mingisugune pool aastat. Siis pakuti mulle täiskohaga tööd, mis tähendas siis *online*'i tegemist. Alguses ma tegin lihtsalt igasuguseid uudiseid ja mind saadeti sellistele võistlustel, kuhu keegi teine ei tahtnud minna. No umbes pool aastat jõudsin seal täiskohaga teha ja siis Postimehest helistati, et neilt läks inimene ära ja nad otsivad uut inimest. Eelistasid naissoost, kuna väga palju neid ei ole siin jalaga segada. Ja siis nii läks.

A kui sa alustasid spordiajakirjanikuna, kas sul oli mingi ettekujutus ka sellest ametist?

No ...ütleme, et minu ettekujutus päris alguses oleks olnudki see, et käid igast mängudel ja võistlustel. Ei no arusaadav, et alati ei jõua toimetusest mängudele ja kohale minna. Trükiajakirjanduses ei ole seda vaja, saad telefonis oma asjad ära teha. Ma nagu kujutasin ette natukene rohkem seda väljas käimist, toimetusest välja minekuid ja mängudel käimist. Võrreldes sellega **ONLINE'I** osakaal väga suur ja alguses ei kujutanud ette. Aga see on nagu samas selline asi, et meil toimetuses ainukesed, kes seda ei tee neid *online* 'i valveid, on Pahv, kes on meie toimetuses juht ja Martinson, kes on vanem ajakirjanik. Tegelikult ma olen küll seda meelt, et ma ei hüppa küll lakke, et ma pean seda *online* 'i tegema nii palju ja sageli ka selliseid uudiseid, millel on spordiga otseselt vähe tegemist, aga sellised noorema põlvkonna inimesed, need peaksid oskama nii kiiresti ennast internetis liigutada, et selle *online* 'i tegemine ei tohiks olla tegelikult ...selline üle jõu käivat. No kui sa **AINULT** seda teed, siis on muidugi hästi nüri ja hästi tuim. Aga kui sul on ikkagi võimalik igal pool mujal käia ja muid asju teha ja pressikatel käia ja päris sportlastega suhelda, siis ma arvan küll, et peaks olema tehtav. Ma nagu ei leia, et sellised nooremad ajakirjanikud võiksid rusikaga lauale virutada ja öelda, et mina seda ei tee, et mulle see ei meeldi.

Millised omadused peaksid olema ühel heal spordiajakirjanikul?

Esiteks teda peaks sport ikka huvitama. See on selline üks asi. Suvel käis üks suverporter, mina ei ole varem näinud ühtegi suverporterit ise, aga tema käis ja tema oli natukene selline, et ta tegi ära asjad, mida paluti ja eeldati, aga ma ei tea ...ütlemegi nii, et talle mingit kohta või, **NO MEIL** muidugi ei olnud ka, aga isegi kui oleks olnud, siis ma olen üsna kindel, et ei oleks pakutud seda. Oli näha, et ta tegi seda asja, tal vist puudus ettekujutus, kui ta tuli, mis see täpselt on ja kuidas see asi välja kõik näeb ...Muidugi ta tuli raskel suvel ka, kui oli jalgpalli MM, kus kella kolmeni öösel olid jalkavahetus. See oli ka natukene üllatav talle. Inimene peaks ikka ise olema spordist huvitatud. Ja siis ma arvan, et peaks olema nagu ajakirjanikud üldse, peaksid olema head suhtlejad ja võimeline kiiresti reageerima. Ja selles mõttes peab olema tähelepanelik. Kui sa kasvõi lähed ...ma ei tea ...Kalevi ja Rocki finaalmängule ja sinu ülesanne on peale mängu minna mängijate käest küsimusi küsima, siis ...selles mõttes see ei tähenda, et võid seal 40 minuti põidlaid keerutada ja niisama mängule kaasa elada. Pead jälgima kasvõi seda, et ...ma ei tea ...tribüünil istub Jaak Salumets, siis sa lähed ja küsid temalt ka pärast kolm küsimust, et miks Rock neli aastat järjest tappa saab või midagi sellist. Selliseid asju, et ei lähe võistlustele või üldse nii kohale, et sul on ainult kindel siht ja midagi muud ei pane tähele. Muidugi päris nii ei saa, et sa ei tea, mida sa tegema lähed. Aga natukene vaatad ringi ja hoiad silmad lahti ja kuulad, mis räägitakse ja natukene elad kaasa. Selline tähelepanelikkus ja kiiresti reageerida erinevates olukordades, kas siis lugusid ümber teha või tähtaja kukkudes saad oma asjad tehtud. Ei lähe paanikasse ja ei kaota pead. Ma mõtlen, kas on veel midagi. Hmmm ...**JAH**, ma arvan, et need on asjad, mis kehtivad kõigi ajakirjanike kohta. Pead olema selline hea suhtleja ja avatud inimene.

Sina käid tööalasel graafiku alusel ehk tööaegast kellaajani?

Enam vähem jah.

Kui raske selle tööruutiga harjuda oli? Sul on vahetused vist 7-15 ja 15-23? Kas keset päeva tööle minna on kuidagi raskem?

Sellel ongi see, et kui sa teed - . Kui oli Sotši olümpia näiteks, siis oligi see, et see oli kõigile hästi kiire. Igas toimetuses. Aga seal oli küll see, et kaks inimest oli Sotšis kohal, kes tegid lehelugusid. Ülejäänutega pidime tegema valveid. See tähendas seda, et **LÄKSID** enne ja tagasi tulid ka - . Praktiliselt kolm nädalat tegidki ainult **VALVEID**. Siis ei loegi need kellaajad, vaid see, et sa teed viis päeva nädalas **AINULT online**’i. See on muidugi hästi tuim. Tegelikul on see, et - . Praegu on nii, et nädalas on üks lehepäev ja paremal juhul kaks, siis need on vaheldusrikkamad. Siis ma lähen tööle, ma ei tea, kui ei ole hommikust pressikonverentsi, siis lähen tööle umbes 12-neks. Teen oma asjad ära ja kui oma allikad ilusasti kätte saan, siis lähen kella kuuest koju. See on oluliselt normaalsem tööpäev. Tegelikult selle **RUTIINIGA** ei olnud otseselt raske harjuda. Minu jaoks on hommikud rasked, ma ei ole üldse hommiku inimene. Ma võin pigem olla õhtul kauem, aga need seitsmesed ärkamised on küll täitsa ...läheb ikka natukene aega, et saaksina aru, mis toimub. Selles mõttes rutiiniga otseselt ei ole raske harjuda, kui vahel on nädalas ka lehepäevi.

Pigem oli raske harjuda sellega, et graafikuid tehakse kaks nädalat ette. Enamasti me oleme alati saanud oma vabad päevad, kui sa oled küsinud ja sul on tõesti kindlad üritused nagu sünnipäevad või reisimised või mis iganes. See ei ole kunagi probleem olnud tegelikult. Aga lihtsalt see, et nii lühikese aja peale tehakse, et tegelikult endal on natukene raske planeerida või sõpradele kindlalt lubada. See pigem nagu oli raske. Kokkuvõttes kui seitsmest alustad, siis tööpäev lõppeb ikkagi kaheksa tunni pärast ära. Kui lähed kella kolmest, siis see teeb ka kaheksa tundi. See on sama hea ...kui lähesid üheksast ja oleksid viieni tööl. Tavaliste inimeste tööpäev, aga natukene teist moodi.

Kui palju spordiajakirjandus on seotud kurnatuse või stressiga? On kuidagi seda rohkem?

Ma ei usu, sest ...ma ei tea. Ma olen ajakirjandust õppinud ja siis ma **TEAN**, millised võivad need kõikide ajakirjanike ohud olla, läbipõlemised. Raske ala on see, kui sa teed allikale raske loo või konfliktse loo. Ma ei leia, et spordis oleks seda rohkem. Ajakirjanikke süüdistatakse niikuinii. Süüdistavad poliitikud, süüdistavad sportlased, kui sa neist halvasti kirjutad. Selles mõttes ma ei usu, et seal oleks nagu rohkem, kui tavalises ajakirjanduses.

Juhendaja Signe Ivaskiga mõtlesime, et küsime kurnatust kümnepallisüsteemis. Mida arvad?

Tsau Signe! Ma mõtlen natukene. Hmm ...ma ei tea. Ma arvan, et see hästi palju oleneb inimesest ja sellest, kui väga sind sport huvitab. Mul ei olnud jalgpalli MM'i ajal öösel kella kolmeni probleem teha, sest mind huvitab jalgpall. Välja arvatud Honduras ja Jaapan, selline huvitav asi. Ja kui sind huvitab NFL ja sa ärkad öösel kell kolm üles ja sa oled nõus Hundi mängust laivi tegema, siis saei ole hommikul kurnatud. See on **ELAMUS**. Kui ei huvita, siis on muidugi nagu raskem. Selline tugev viis. Ma arvan ...kui ma teeksin mingit muud tööd, sama palju tunde peaksin ettekandja olema, siis hädaldaks palju rohkem ja oleksin palju rohkem kurnatud. Ma arvan jah, et viis.

Mis on spordiajakirjanduse suurimad miinused?

Suurimad miinused on ...õhtused üritused. Hästi palju võistlusi, eri tüüpi pallimänge hakkab hilisel ajal. Kui meie Postimees läheb kell kümme trükki, reedeti veel pool kümme, siis on täpselt see, et tahaks teha võib-olla suurema loo ...kui mäng algab kell seitse, siis see tähendab seda, et sa saad maks helistada treenerile ja küsida kaks küsimust. Tavaliselt tuleb see lugu varem valmis kirjutada ja siis see lugu ei saa olla analüütiline ja sisukas. See peab rohkem olema selline kirjeldus. Mina arvan, et selle pärast kannatab lugude kvaliteet ja endal rohkem sellist närvipinget. Kui oled õhtul ikka üksi tööl ja peab midu panema uudiseid üles ja helistama veel Gert Kullamäele ja kui mäng läheb veel lisaajale ...siis küljenduse toast käiakse juba küsimas, et kas lugu juba ei tule, sest kell on kolmveerand kümme. Samas sa ei saa midagi teha, sest pole sinu asi seda mängu kiiremaks teha. Sageli ei ole ka nii, et paneme sinna auku muu asja, sest tähtsamad teemad on juba ära pandud. See on see ...ma saan aru, et sportlased ei saagi kell kaks päeval oma mängu mängida, aga see on selline määramatu jõud, mis **ON OLNUD NII** ja jääbki olema. Teistel toimetustel on sageli juba kella kuueks pressikonverentsid tehtud, lood tehtud, kokkusaamised tehtud ja mis iganes. Meil kell kuus ja kell kaheksa alles hakkavad asjad toimuma.

Oma päevikus sa kirjeldasid, et raske on korruga mitut *live*ülekanne teha. Kirjelda mulle sellist olukorda.

Kui sa lähed kolmest tööle, siis vaata, et täna on Baltiliigas kolm kohtumist, korvpallis kolm mängu. Üks algab kell viis, teine 17.30 ja kolmas 18. Siis saad teha ühise faili ja kirjutada "Täna Baltiliigas mängivad ...". Never sa ei jõua seal kõiki punkte kirjutada. Aga siis kui samal ajal hakkab veel Euro Challenge kohtumine ka kell 18.30 ja see on natukene tähtsam kui Baltiliiga. Samas sa pead tegema mõlemat *live*'i. Ma ei mäleta, et keegi oleks kunagi öelnud, et miks see *live* on nii või naa tehtud. Kui sa muidugi täiesti ära unustad, siis on natukene halb. Sageli ongi see, et graafikus on korvpallist mingi asi, samal ajal Teemantliigas kukub Kanter ketast loopima, siis peab seda jälgima. Mingisugused tulemused viibivad ja siis neid on hästi palju korraga. *Live*'is jälgimisega on jah hästi raske harjuda. Esimesel korral kui tegin, siis olin hästi **ÄHMI** täis, kas kõik saavad ikka õigesti aru ja oi oioioi. Kui tulla tagasi su küsimuse juure, siis õhtused *live*'id on nagu *online*'i tegija mure. Välja arvatud siis, kui mingi jalkakoondis või kossukoondis mängib, siis seal on mitu inimest kohal ja **REEGLID** teevad nemad, kui just internet ära ei kao, mida sageli on juhtunud. Viimasel ajal vähem, aga siiski. Siis sa tuled tööle ja vaata, mis sind õhtul ees ootab. Nagu ma ütlesin ka, et ma proovin ikkagi mingisugused lihtsamad uudised ikkagi valmis teha, et saaks midagi üles panna vahele kah. See nõuab nagu sellist ajaplaneerimist ja sellist viitsimist, et sa võtad ennast kokku ja sa **TEED** asju ette ära. Siis on endal pärast kergem.

Spordiajakirjanduses on vähe naisi, kas sa arvad, et naine peab ennast spordiajakirjanduses kuidagi rohkem kehtestama või tõestama?

Ma arvan, et ka sinu käest on seda hästi palju küsitud. Kõik ainult räägivad sellest. No ma põhimõtteliselt arvan, et tegelikult tänapäeval enam ei pea. Kui sa just ei ole Anu Säärits, kes üksi käis ja keegi ei teadnudki, et kuidas naine nüüd siia sai, siis võis olla raske. Ma arvan, et nüüd me elame sellisel - . Välismaal on ju **HÄSTI PALJU** nais ajakirjanikke. Ma arvan, et inimesed sellega, eriti noored inimesed, rohkem harjunud. **MA EI USU**, et see - . Kui sa suudad jätta endast normaalse inimese mulje, siis ma arvan, et allikatel ei ole vahet, kas sa oled meessoost või naissoost.

Mina ise olin Õhtulehes selline pesamuna. Esiteks ma olin kõige noorem ja teiseks mul oli suurem vanusevahe kui praegu Postimehes ja kõik kuuekesi olid meesterahvad. Kõik võtsidki

mind nagu väike pesamuna ja las ta olla ja...heatahtlikult. Pigem nagu ma enda puhul ei ütleks, et on raskem, sest ma olen naissoost, vaid selle pärast, et ma olen natukene lühem kui teised inimesed. No meeter 55 on ikkagi päris lühike, mitte ainult selles mõttes, et allikatega on raskem suhelda. Suurem osa inimesi peab mind oluliselt nooremaks. Ma olen viimasel ajal käinud käsipallikoondisega võõrsil valikmängudel kaasas ja seal on suurem osa mängijaid ikkagi noored. Mina olen 88 sündinud ja seal on ikkagi minust vanemaid umbes kuus, viis. Ma ei ole kunagi nende käest küsinud, et mis and arvavad, kui vana ma olen, aga mul on endal alati tunne, et nad võtavad mind noore ajakirjanikuna. Käsipall ei ole maailma kõige populaarsem ala, et las ta olla ja harjutab. Mina vaatan, et mõni on 92 sündinud ja ma olen neist nii palju vanem, siis ma peaksin nendega käituma nii nagu ma olekski nendest vanem. Seda on minul aga raske teha. Ma tean, et ta on nii noor ja ta vaatab mind nagu mina oleksin temast neli aastat noorem. Pigem on minu jaoks see probleem. Inimesed arvavad, et Pahv on suvalise alaealise sinna bussi saatnud. Seda naiste või naissoo muret ei ole ma nagu tunnetanud. Mul on teised mured.

Millisel hooajal on kõige raskemad ajas?

Ütlen ausalt, et siiani on kõige raskem olnud Sotši olümpia ajal. Esiteks kõik jube rääkisid ette kui hull see olümpia olema hakkab. Õnneks sellel korral läks meil hästi. Meil oli Venemaaga nii vähe vahet. Muudel aegadel on siin keerulisem kui oled kolmeni tööl ja neljani. See on jah kõige keerulisem olnud. Meil on ikkagi toimetusejuht see, kes teeb alati leheplaani, kuhu mis lugu läheb jne. Sotši olümpia ajal Pahv ja Martinson olid mõlemad Sotšis, siis me pidime ise kõik asjad alati õigel ajal kätte saama, milline makett tuleb. Meil on iga päev toimetuses koosolek, kus räägitakse - . On hommikune koosolek, kus räägitakse, mis läheb lehte. Päeva peale võib alati kõik aga muutuda. Selleks on päevane koosolek, kus saab juba rohkem aimu, mis läheb lehte. Meil pannakse esikale ka **VIITEID**, kuidas määrdemeestel läheb, kuidas Alaver on treener ja mis iganes. Seda peavad teised ka teadma. Meie peame järelikult õigel ajal saam plaani, et seda ka teistele öelda. Sageli on samal ajal võistlused ja siis on interneti probleemid. Meil oli selle olümpia ajal ka siis olümpiastudio, millega siis tegeles kolleeg Kristjan Jaak. See tähendab, et meid oli jälle üks inimene vähem. Kolleeg Kaarel, kes toona oli meil siin poole kohaga, teda ka ei ole toona siin kohal. Ja no siis oli küll see, et kui muidu on tavaline see, et paned tunnis kolm lugu üles, siis seal oli küll see,

et me tegime igasugustest mängudest *live*'e. Me tegime hokimängudest *live*'e: Jumala eest kui mingi asi sai läbi, siis tuli sellest **KOHE** ka uudis ülesse panna. Kiiruisutamine, iluuisutamine ja mis iganes ...kohe need ülesse. Kui vajutasid kiiruisutamise peale, siis sul olid kohe seal olemas kõik selle ala tulemused ja uudised.

Olümpia ajal oli meil veel **TEINE** esikül, mis vajas ka veel küljendust. Siis oli küll see, et pidid jälgima kõiki neid tulemusi. Ja siis tuli veel selliseid täiesti lambikaid uudiseid nagu uppuvad koerad ja keegi hüppas üle lifti ukse. Sellised hullumeelsed asjad lähevad inimestele peale. Tänapäeval ei ole olümpia enam ainult sporditulemused. Inimestele pakub huvi kui Jamaika bobikelgutajad löövad tantsu. Need tööpäevad olid küll sellised, et hommikul tulid kella kuuest ja õhtul lahkusid kella kaheateistkümnest. Need ei olnud sellised vahetused, et teed oma tunnid ära ja lähed koju. See oli nii kiire ja intensiivne aeg, et kui ma jõudsin koju, siis ma lihtsalt läksin magama ja uuel päeval läksin jälle tööle. Ja kui see läbi sai, siis oli küll "*Oh myGod*". See on kindlasti **KÕIGE INTENSIIVSM** ja raskem periood. Inimesi oli toimetuses ju tegelikult vähe. See on hetk, kui kõiki inimesi **HUVITAB** ka sport ja nad tahavad kohe neid tulemusi ja mitte ainult tulemusi. Neile on oluline, kas see uisutaja võitis esimest või teist korda. Kui hea ta eelmisel aastal oli ja mida ta veel teinud on. Võib julgelt öelda, et see on kõige raskem aeg.

Kui sa teed lugu lehte, siis kui palju *online*'is ilmunu mõjutab seda, mis lõpuks lehes ilmub?

See on raske. Ma ütleksin, et algajale ajakirjanikule, ma ei pea silmas esimesi kuid, vaid aastaid, kui sa alles oma allikatega lood kontakte ja tutvud selle maailmaga - . Kõige raskem on teemasid mõelda, **OLI JUBA KOOLI AJAL**, kui sai Pulleritsu juures käidud ja oli väga suur peavalu. Ka "Aktuaalses kaameras"praktikal olles oli see raske, et suudad väiksest asjast või nüansist leida teema, see ongi raske. Selles mõttes on seda raskem, et veebis ilmub nii palju asju ära. Rahvas tahab lihtsalt kohe teada. Kui Kaia Kanepi võidab Brisbane'is, siis rahvas tahab Kaia Kanepi kommentaari saada **KOHE**, mitte see, et sa hoiad seda lehe jaoks. **VAHEL** see nagu õnnestub, siis kui sa teed mingi eksklusiivse loo, aga Kaia Kanepi võit ei ole eksklusiivne lugu, keegi saab nuginii need laused kätte ja paneb veebi üles. Selles mõttes kasutatakse lehe täiteks sellist asju, mida sa paned veebi ülesse. Pool paned veebi ja pool

paned lehte. Kui pole vajadust, siis me ei pane kunagi lehte tervet lugu. Näiteks Rocki ja Kalevi finaalmäng, muidugi me paneme pärast ülesse Kullamäe kolm lauset, aga kui on vähegi aega, siis lehte me paneme hoopis 23 lauset. Need on ...mängud ja sellised asjad, mis on tulemusele orienteeritud. Aga raske on õppida neid uusi fookusi leidma. Ma arvan, et igal pool tehaksegi täpselt nii nagu juhtub. See on asi, millega on olnud raske harjuda. Vanasti läksid Tartusse, vaatasid mängu, rääkisid allikatega ...põmm ...tegid loo valmis ja see läks lehte. Praegu pead arvestama sellega, et pool sellest on juba veebis üleval ja siis pead leidma teise fookuse. Aga see läheb kergemaks, kui sa saad oma allikatega hästi läbi, kui palju sa saad rääkida tulemusest ja pärast lugu teha hoopis telgitagustest, aga selleks pead Gert Kullamäega hästi läbi ka saama. Niisama nad ei räägi sulle ja ei anta enda ideid, et meil tegelt on siin hoopis selle ja sellega probleeme. **ON KÜLL RASKE.** Ma arvan, et see tuleb harjutades.

Mis on spordiajakirjanduse plussid? Mis sind innustab seda tööd edasi tegema?

...Ma pean ütlema, et ma olen **VÄGA** üllatunud, et 98% inimestest, kellega ma olen pidanud suhtlema oma tööjooksul, on **VÄGA ÄGEDAD INIMESED.** Muidugi on neid hetki, kui sa küsid ebaõnnestumiste kohta ja ei taha sellest rääkida. Muidugi tahaks ikka kirjutada, kuidas sportlastel ikka hästi läheb, aga isegi ebaõnnestumistest rääkides, siis enamus räägib sinuga ikka hea meelega. See ma arvan on pluss. Kui ma töötaks kuskil "Pealtnägijas", siis teeksin kõnesid, et teil siin jälle mingi kohtukeiss ja värki. Muidugi spordis on ka selliseid teemasid ja kui mina helistaksin NeinarSelile ja küsiks, et mis värk seal nüüd siis selle korrupsiooniga on, siis ta vastaks, et ma ei kommenteeri ja paneks toru ära. Kui helistab Pahv, kes saab temaga läbi, siis ta saab need vastused **MUIDUGI** kätte. Siiani on need inimesed, kellega ma olen suhelnud, **VÄGA ÄGEDAD.** Mulle meeldib nende inimestega suhelda. Mulle meeldib, et mingil hetkel nad tunnevad ära, et ja ja ...sa oled sealt. Minu jaoks ei ole see, et sportlased või inimesed peaksid mind ära tundma. Aga jah ...mulle meeldib nendega suhelda ja ma ei ole pidanud pettuma.

Kuidas hindad hetkel Eesti spordiajakirjandust? Kas on vaja midagi muuta?

JAH. Mul on raske - . Ma arvan, et me olemepraegu sellises siirdefaasis. Mitte ainult spordiajakirjandus, aga terve Eesti ajakirjandus üldse on lehe ja veebiajakirjanduse vahepeal. Mingid asjad on tasulised ja mingid mitte, kes sellest võidab ja kes sellest kaotab, pidevad vaidlused. Inimesed ei taha maksta, aga kuskilt peavad väljaanded ju raha ka teenima. See on ka ülejäänud maailmas arengujärgus ja meil seda enam. *Ma arvan, et spordiga on sama...* kuidas ma ütlen - . Kui mina teen Postimehes lugu, mis ei ole otseselt spordiga seotud, näiteks jalgpallurite tüdruksõpradest, siis on seal all alati kommentaarid, et ohh issand ...see Postimees on ikka sama kollane kui Õhtuleht ja nii edasi. Ma olen sellega nõus. Ma ei käinud kolm aastat Tartu Ülikoolis, et Instagramist sportlaste pilte veebi panna. Aga ma **SAAN ARU**, et selleks, et teha kvaliteetset paberlehte, peab olema piisavalt klikke, et müüa reklaami. See aitab paberlehte paremini teha ja inimestele rohkem palka maksta ja kvaliteeti üleva hoida. Minu arust peaks natukene arenema selles suunas, et oleks paberleht ja veeb veidi rohkem eraldiseisvad. Veebis ongi siis natukene teised uudised ...ma ei taha öelda, et ainult suvaline tilulilu ja videouudised, aga sellised lehelood ja analüütilisemad lood oleksid ikkagi tasulised. Näiteks kui lugeja läheb sinna tasulisele lehele, siis ta saab sealt ka kvaliteeti. Mitte, et ta vaatab Ronaldo trussikuid ja kõrval on 10 000 tähemärgiline analüütiline lugu. Muidugi see ajabki lugejaid segadusse. See võiks olla mingi suund, kui võiks liikuda. Seda on natukene raskeennustada ja öelda, kuidas seda teha, sest me sõltume ikkagi maailma meediast ja ei ole veel välja mõeldud, kuidas see veebiajakirjandus ja paberleht peaksid käima. Aga ma ise arvan, et nii oleks lugejatel natukene selgem pilt.

Aitäh!

Ongi kõik? Jee.

Merili Luuk, Õhtuleht

Kuidas sinust sai spordiajakirjanik?

Ma tahtsin spordiajakirjanikuks saada juba väikesena, kui ma vaatasin Kristina Šmiguni ja Andrus Veerpalu saavutusi. Kui oli 2002 olümpia, siis ma tegin endale ise ajalehe. Mulle meeldis hullult Õhtulehte lugeda ja siis ma lõikasin sealt paberid välja ja paksude pliiatsitega tegin oma **AJALEHE**. Pealkirjaks panin "Salt Lake City teated". Aastal 2006 ma jälgisin

seda ka, sest mul oli selline lollakas komme jääda alati haigeks siis, kui olid tiitlivõistlused ja neid sai kodust vaadata. Siis see jäi soiku, kuni 2010. aastani. Siis oli vaja mul Reaalis vaja teha uurimistööd. Minu eesti keele õpetaja oli Piret Järvela, kes on Ott JärvelaEMA, ja ta teadis, et mul on selline hull huvi erinevate spordialade vastu ja mulle meeldib hullult kirjutada. Ma olen juba selline sahtlisse kirjutaja ja nutja. Siis ta pakkus mulle teemaks välja, et uuri spordiajakirjanikke. Kuna Tarmo Tiisler oli lõpetanud Reaali, Marko Kaljuveer ja Tiit Karuks samuti. Siis pakkus välja, et teeksin nende põhjal, et kuidas nemad said **SPORDIAJAKIRJANIKUKS**, et äkki **MA SAAN KA KONTAKTE**. Siis tegingi veebruaris, kui oli täpselt Vancouveri olümpia ja rääkisin esimesena Karuksiga, siis Tiisleriga ja siis Kaljuveeriga. Ja Karuks küsis minult pärast intervjuud lõppu, et kuule, meil on siin palju toredaid uusi noori inimesi, et äkki sa tahad ka tulla. Šokk oli alguses ikka suur. Ta käskis mul oma sõpradele ajalehti ette lugeda, kas mu hääl üldse sobib raadiosse. Kui ma oma parimale sõbrannale Solarise keskuses ütlesin, et ma hakkasin spordiajakirjanikuks, siis ta oli hästi elevil sellest. Ma võtsin seda alguses nagu hobina, et saan natukene raha selle eest. Raha oli sellel hetkel ...noh kroon hakkas vahetuma euroks ja seda oli väga vaja. Minu arvates oli väga äge tundidest puududa, sest ma tegin jalgpallikoondisega lugu. Ja siis aprillis pandi mind kõnekooli. 5. aprillil 2010. oli mu esimene lugu Maris Meieriga telefoni teel. Mul on väga hea kuupäevamälu, siis mul on see hästi meeles.

Siis ma hakkasin vaikselt tegema erinevaid raadiolugusid. Augustis määrati mind lausa toimetajaks. Raadios ongi see, et võid ju lugu teha, aga toimetamine on ikkagi see, kui sa pead terve öhtu olema ja operatiivselt kõikidele asjadele reageerima, täpselt nagu teekaski. **MA EI TEA**, kui keegi kuskil ära sureb või dopinguga vahele peaks jääma, siis pead terve saate nagu ümber tegema. Ja siis august 2010 hakkasin ma juba korralikult asju tegema. Varem tegin ma kaastööd, siis kui mind vaja oli, siis ma tegin. Ühel hetkel ma tahtsin ise lihtsalt rohkem teha ja kui juhtkonna vahetused olid, siis ma nagu tihtipeale elasingi raadios, sest mulle meeldis seda teha. Ma ei saanud selle eest palju palka, aga mul tekkis lihtsalt hasart.

Ühel hetkel pakutigi mulle töökohta Õhtulehes ja siis ma läksingi sinna. Tol hetkel astusin ma ametlikult ka Eesti Spordiajakirjanike Seltsi ja sellega tuli ka see ametlikkus juure. Siis ma sain aru, et 2013. aasta sügisel, et tegelikult ma nüüd olen spordiajakirjanik. enne oli selline

...ahh jah, eks ma natukene teen ja vaatame, mis saab. Aga siis ma tundsingi, et minust saab ajakirjanik.

Õhtulehte suundusid siis aastal 2013?

Jah.

Kui sa hakkasid spordiajakirjanikuks, siis milline oli sinu ettekujutus? Kas see vastas reaalsusele?

MA ARVASIN, et kõik sportlased on hästi ülbed ja et nad ei anna intervjuusid ja neidon hullult raske tabada. Alati mõtlesin, et kuidas sa saad mingi - . **MA ARVASIN**, et ei ole nii, et sa helista Tarmo Rüütlile ja ta tuleb sulle kasvõi autoga järgi, et sulle intervjuud anda. Ma mõtlesin, et see on päevade küsimus, et kedagi tabada. Nüüd on see muidugi muutunud selline asi meie eliidiga. Kristina Šmigun-Vähi on selline, keda sa ei saagi kätte. Aga üldiselt ma olen aru saanud, et Eesti sportlaste ja spordimeedia vahel on selline usaldussuhe. Sulle helistatakse ja sa helistad alati tagasi. Ignoreerida ei tohi, sest see jätab väga musta pleki külge. Ma ei olnud arvestanud ka nende väga pikkade tööpäevadega. Tegelikult ongi ju nii, et võistlus saab läbi ja alles siis hakkab spordiajakirjaniku tööpäev kõige hullemini pihta. Nüüd ma olen sellest aru saanud, et kui sul on ikka õhtul jalgpallimatš, siis ikka enne ühte kahte öösel koju ei jõua. Sa paned lugusid üles, sa teed intervjuusid. Selle **AJAMAHUGA** ma ei olnud üldse arvestanud, aga siiani - . Eks **NEGATIIVSEID ASJU** on alati olnud, keegi mõistab sind valesti või mõistad sina kedagi valesti. Sellest tekib ka mingi suurem skandaal. **MA ARVASIN**, et see kõik on palju raskem, aga kui sulle see töömeeldib, siis on ju tegelikult päris lahe.

Millised omadused peavad olema ühel heal spordiajakirjanikul?

Väga hea küsimus, Laura. **MA ARVAN**, et sa pead hästi pealehakkaja olema. Sa pead kohati olema ka egoist. Kui sul on ikka kümme ajakirjanikku veel kõrval ja igal sportlasel on ju tegelikult limiteeritud aeg. Näiteks tiitlivõistlustel on kõigil teatud aeg, kui kaua nad võivad meediaga suhelda, sa pead ikkagi nagu peale jooksma. Seda ma alguses kartsin ka, et ma **EI**

OLE JU selline, äkki ma küsin midagi valesti. Aga kui sa ikka midagi tahad, siis sa pead *push* 'ima.

Suhtleja kidlasti. Muidugi meil on ka spordiajakirjanduses näiteid, kes ei ole tavaelus sellised jutukad, and on pigem omaette. Joosep Susi on selline, sa arvad teda kuulates, et ta on maailma kõige jutukam inimene ja täiesti avatud maailmale, aga kui sa temaga räägid, siis on selline rahulik ja vaoshoitud, **VIISAKAS** nii või naa, aga selline hoopis teine. Siis kui ta sinna spordimaailma plaks sisse saab, siis ta ongi selline hea suhtleja. Spordiajakirjanik ei pea olema ilus.

Tegelikult mingeid teadmisi ikka peab olema. Nüüd ma olen näinud, et sa ikka väga lambist ka spordiajakirjanik olla ei saa. Kui sa mõtled, et sulle meeldi jalgpall, aga sa ikka väga ei tea, mis seal toimub. Kõige labasem näide, et kes on ründaja ja kes on keskkaitjad. Sellise teadmisega, et mulle meeldib jalgpall, sest Fernano Torres on kena, sellisest nagu **VÄGA** spordiajakirjanikku ikka ei saa.

Milline on spordiajakirjaniku kõige igapäevane elu ja kui palju see on seotud rutiiniga?

Väga kaootiline. Üldiselt on ju nii, et kõige rutiinsemad päevad on need, kui sul mingit kindlat teemat ei ole ja sa peadki selleks eeltööd tegema. Siis sa istudki kontoris ja tegeledki *...mingite paberite korrastamisega* ja **VOT SEE** on selline rutiinne töö. Aga üldiselt on selline võistluselt võistlusele hüppamine ja kontaktide loomine ja inimestega rääkimine. Kui ma paneksin kirja, kuidas ma üritasin kätte saada Ralf Allikveed, kes on sihtasutus Eesti Antidoping juht, siis ma vist tegin sellel päeval kõne viieteistkümnele erinevale inimesele, et **TEDA TABADA**. Kõik andsid mulle järgmise inimese kontakti. Siis ma mõtlesin, et kui mõni ütleks selle kohta, et rutiinne telefonitöö, siis minu jaoks oli see just hästi huvitav. Tere Toomas Tõniste, mul oleks vaja Ralf Alliku numbrit ...ei saa, helista Peeter Mardnale. Tere Peeter Mardna ...ja nii see läks. **RUTIINIST** kui sellisest väga rääkida ei saa. **MA EI TEA JÄTKUVALT**, milline on mu järgmine nädal. Ma saan selle heal juhul teada esmaspäeval, aga see võib muutuda näiteks neljapäeval, kui mulle öeldakse, et mine nüüd sinna.

Kuidas erineb spordiajakirjanik teise valdkonna ajakirjanikest?

SA PEAD IKKAGI SPORTI VAATAMA. Meil toimetuses kogu aeg telekas käib ja teised naeravad, et mida me seal karjume. Aga mul on tihti selline tunne, et meie oleme need, kes on kõige operatiivsemad. Meie istume seal kõige kauem, et me saaksime kõik asjad lehte. Aga tihti on tunne, et uudised on kella viieks valmis saanud oma asjad. Asi ei tule sellest, et ei ole uudist, uudiseid tuleb kogu aeg. Minu arust ongi Eesti uudiste ajakirjanik väga raske olla, sest kell üheksa võib veel mingi avarii toimuda ja palun mine kohale. Aga nad ei muuda oma külgi ja ei tee - . Jah, et spordiajakirjanikud on kõige operatiivsemad, või see on meil loomuses, et me tahame - . Meil on kogu aeg see valmisolek, kui Kiku ikka selle dopinguasjaga välja tuli, siis meie jooksime Viljariga kell pool kümme õhtul telemaja juurde ja saime need paar sõna kätte. Leht jäi küll meie pärast **HILJAKS** ja me pidime selle eest **TRAHVI** maksma, aga see oli küll selline **JESS**. Võib-ollame näeme ka asju teise pilguga. Ma olen ise avastanud, et ma loen välisuudiseid. Jälgin Norra meediat ja selliseid asju. Ma ei tea, mida meie teised ajakirjanikud teevad, võib-olla nad teevad seda sama. Ma olen avastanud, et ma olen hakanud ka teiste asjade vastu huvi tundma hakanud ja kuidas neid siis saaks spordiga ühendada.

Kui raske on harjuda spordiajakirjanduses olemisega? Sa ise mainisid siin ka hiliseid õhtuid.

See on vahel ikka väga raske. **INIMENE**, kes ...mu väga paljud sõbrad vihkavad sporti. Seda on hästi raske selgitada, kuidas mu silmad lähevad põlema, kui reaalselt Eesti võitis Sloveeniat jalgpallis. Ma olen selle pärast veel kakspäeva õnnelik. Teistel on seda väga raske mõista. Ja ma võin ka öelda, et spordiajakirjandus on **RIKKUNUD** minu suhteid inimestega. Ma tihti eelistan seda, et ma teen tööd sõpradega välja minemisele. Ma alati tahan oma asja valmis saada ja alles siis - . Ma tunnen vastutust selle inimese ees, kellest ma kirjutan. Kui ma luban, et ma teen selle ära ja see on uudis, mis kedagi jahmataks, siis ma pigem tegelen sellega. Sa pead väga suutma oma aega planeerida, aga see on praktiliselt võimatu. Sa pead olema hästi paindlik. Järeleandmisi tuleb teha väga paljudes valdkondades.

Kui palju mõjutab töösinu eraelu?

VÄGA PALJU. ERR'is töötades seda väga nagu ei olnud. Seal oli kindlam töögraafik. Kui ma teadsin, et alustan oma tööpäeva kell kolm, kell kuus. Saated olid kell kaheksa või kell kümme, kuskil seal. Järgmisel hommikul kell kaheksa samamoodi, nädalavahetusel kell kümme. Ma teadsin neid aegu ja tihti tegi keegi teine ka mulle lugusid, et ainult mina toimetajana ei pidanud neid tegema.

Lehes ma tean, et ma olen vähemalt ühel õhtul toimetaja, siis ma peaksin tööle minema kella neljast. **AGA** selle toimetaja päeva jooksul võib meil olla veebi vahetus, kell üheksa õhtul võib tulla teade, et Aivar Rehemaa kukkus kuskilt, siis teed sellest lugu. Mu poiss ütles selle kohta hästi, et sa ütled mulle, et sa saad kell seitse vabaks ja ma tean, et sa ei saa. Ja sellel päeval ma lõpetasingi tegelikult kell 23. Tihti ongi see, et ma **TAHAN** seda asja teha, aga ma olen selline inimene ka, et kui mul on mure, siis ma parem teen tööd.

Kas sa oled mõelnud loobuda spordiajakirjandusest?

JAH. Ma olen seda isegi väga palju teinud. Üks asi on see, kas ma tahaksin töötada nagu selle samas Õhtulehes edasi. Ma olen ka seda kaalunud, et minna kuhugi mujale ja teha äkki midagi muud. **MILLEST SEE AJENDATUD ON...**ma mõtlen, et 22 ja võiks midagi muud teha. Ma olen elanud Itaalias ja äkki võiks välismaale minna. Ma hariduselt olen siiski klassikaline filoloog, siis see ei lähe ju üldse ajakirjandusega kokku. Tegelikult on mul jätkuvalt selline **KRIIS**, et mida ma edasi teha tahaksin. Tegelikult ma olen 22 ja juba viis aastat spordiajakirjandusega tegelenud. See on nagu nii imelik. Samas ma tunne, et ma ei ole ka millestki ilma jäänud, sest ma tulin siis tööle, kui enam ei olnud Kristina ja Andrus nagu maailma kõige paremad. Ja meil ei olnud enam nagu - . **VEHKLEJAD**, õnneks nemad tulid minuga koos. Aga meil ei ole enam nii palju positiivset kirjutada, pigem negatiivset. Millal ma olen mõelnud loobumisele ...siis kui aprillis oli Tartu Ülikool Rockiga, ma avastasin VilmantasDilyse kohta ühe koleda detaili. **MEIL OLI VIHJE**, et ta oli purjus peaga autot juhtinud. Ma tegin ilmselt ise selle vea, et ma helistasin politseisse, kes ei kinnitanud ega lükanud ümber. Helistasin Kullamäele, kes ütles, et kui juhtis, siis juhtis, eemaldame ta meeskonnast. Ma panin selle info kõik ülesse ja me olime esimesed, kes selle infoga välja tulid. Peale seda hakkasid ka teised sellest kirjutama ja helistama. Paar tundi hiljem helistas mulle TÜ/Rocki manager Meelis Pastak ja ütles, et mida sa tüdruk korraldad, sa esitad valesid

fakte, ma helistan su peatoimetajale ja lasen su vallandada. Siis mul oli küll, et ma lahkun ise. See **EMOTSIONAALNE VALU, PETTUMUS, KARTUS**, et mis minust saab, oli nii suur. Ma mäletan, et sellel õhul ma nutsin ennast magama ja ma ei saanud aru - . Ma ei saanud aru, et ma midagi oleks valesti teinud ja samas ka tegin. Paari päeva pärast rääkisime kõik selgeks ja Pastak on Rocki manager, Dilys on kuskil Leedus, mina olen jätkuvalt ajakirjanik. Spordiajakirjanik peaks olema tugevate närvidega ka. Iial ei ole sellist inimest, kes ei vihkaks sind. Närvipinge on ikkagi väga suur. Jalgpallimäng lõppeb kell 22:30 ja 23 läheb leht trükki, tegelikult see lugu peaks sinul lugu juba 22:40 saadetud olema. Sellisel juhul hakkad varem kirjutama või kirjutad selle kümne minutiga mingi asja kokku. See on **EMOTSIONAALSELT** väga raske vahel.

Mida sa oma töösuurimateks plussideks pead?

MA ARVAN, et ikkagi see, et ma julgen nii paljude inimestega rääkida ja ma olen nii paljudesse kohtadesse jõudnud. Detsembris PepGuardiolalt küsimuse küsimine Müncheni Bayerni mängul. Sellised asjad, mida ma väiksena vaatasin telekast ja mõtlesin, et hullult lahe. Ja siis ma lähengi ValdiFiemme'sse ja räägin seal Marit Björge ja PetterNorthugiga. Kõrvaltvaatajale on see väga lahe, minu jaoks on see vaikselt tavaline. Ja loomulikult spordiajakirjanik elab ju nendel positiivsetel emotsioonidel, mida meie sportlased pakuvad. Äkki see usalduslik suhe on pluss. Inimesena on mind eelkõige õpetanud see aasta Õhtulehes. Ma ...**ENAM** ei lähe tegelikult ka närvi selliste pisikeste asjade peale nagu tehnilised jamad, mida on nagu kogu aeg. Ma sõiman ja ropendan, aga ma lähen edasi. Ma saan aru, et need on asjad, mis ei sõltu minust. Põhimõtteliselt mulle meeldivad sellised päevad, kus on hästi palju rahmeldamist. Ma tunnen ennast siis väärtuslikuna. Tihti ongi selline tunne, et sa oled midagi head ära teinud. Tihti on küll kommentaarid väga solvavad, aga need on meil juba kindlad IP-aadressid, kes saadavadki inimesi metsa. Kokkuvõttes, kui mul on olnud täisväärtuslik tööpäev, kus ma olen teinud mingi paar intervjuud ja jooksengi ringi, siis see nagu korvab alati kõik üle.

Kui palju on spordiajakirjandus seotud kurnatusega?

Kui sul on 14 tunnine tööpäev ja sul on järgmisel päeval sama ootamas - . Kõige hullem oligi olümpiastuudio ajal, ma arvan, et ükski Eesti spordiajakirjanik normaalselt magada ei saanud. Kõik vaatavad, et Eesti sportlased millegagi hakkama ei saa ja mis nendest olümpiamängudest ikka vaadata. Aga minule jäi seda meenutama asjaolu, et mul oli keskmiselt päevas 4 tundi und ja meeletu ajurünnak erinevate teemade peale. Kevad oli tulemas ja see tähendab alati rohkem tööd. Ja ma ütlen, et kui hakatagi unetundi kirja panema, siis neid on tegelikul päris vähe. Tihti, mis ma olen veel avastanud on see, et mul on tekkinud hasart. Kui mul ka tööpäeva pole ja ma näen, et midagi on juhtunud ja keegi sellest midagi kirjutanud ei ole, siis ma ikkagi kirjutan selle ära ja panen veebi. See on lollakas asi, mis mul on tekkinud, aga sa käid silmad lahti ja jälgid oluliselt rohkem kui enne. Ma ei suuda ennast sellest ena välja ka lülistada, et Merili, täna sa enam tööd ei tee. Ma pean ikka tegema.

Skaalal 1-10, mida sa arvad, kuhu see kurnatus paigutuks?

On olnud ka neid päevi, kui roomad toimetusest välja. MA arvan, et tihti sellise tiheda töönalalaga võiks öelda, et kuus või seitse isegi. **VAHEL ON SEE** täitsa meeldiv isegi, sest siis jääd kodus kohe magama. Ei ole mingeid teisi tegevusi. Aga **VAHEL** ma tõesti mõtlen hapukurgihooajal just, et päike paistab ja nii tore, siis on umbes üks või kaks.

Mis sa sellest arvad, et nais spordiajakirjanikel on suurem oht läbipõlemiseks?

Minu esimene reaktsioon on selline, et ma kardan kohutavalt ise elus läbipõleda. Aga äkki see ongi tihti just tänu sellele, et muud elu praktiliselt ei olegi. Ma arvan, et ma olen selleks ideaalne näide. Sa tahad kõike teha võimalikult hästi ja siis tekibki selline mõõna periood, kus sa sealt enam välja ei tule. Ja siis tulebki välja, et sa oled terve oma nooruse kulutanud töötegemisele ja siis järsku juhtub midagi. Aga ma nõustuks. Ohumärke nagu kindlasti on ja ma arvan, et väga palju ongi siis toetavad kolleegid need, kes - . Kui mul on praegu tunne, et keegi mind otseselt ei vihka, siis ma arvan, et ma väga metsa ka kõike nüüd ajada ei saa.

Kas sa tunned, et sa pead naisena ennast kuidagi rohkem tõestama?

Jah. Eriti varem oli selline suhtumine, et väike blond Anu tuleb. Martin Vunk ütles seda veel. Tihti nagu - . Kuigi enam nagu Eesti ühiskonnas seda ei ole. Ma eeldan, et Anul oli omal ajal nagu väga raske. Nüüd ka ikkagi vahel on mul tunne - . Meessportlastele väga meeldib, aga naiste poolt on tunda just seda, et mingi tšikk tuleb. Ma olen nagu mõelnud, et mida sportlased arvavad. Ma olen jalgpalluritelt küsinud, et mida nad nagu arvavad. Aga ma ise olen nagu selline kädistaja ja hästi suhtleja tüüp, siis nad ei võta mind enam nagu ajakirjanikuna vaid pigem nagu - . Erika Kirpu võtab mind väga juba nagu sõbrannana. Sellel on ka muidugi omad ohud. Kui liiga familiaarseks minna, siis kui kirjutan kritiseeriva artikli, siis võib kõik vastu taevast lennata. Aga ...ma ei tea. Toimetuses kindlasti - . Kui ma alguses läksin, siis mõlemas toimetuses, oli selline ärakasutamine, et ta niikuinii teeb, ta on naine ja viitsib. Ta on naine ja ta suudab inimestega paremini läbi saada. Õhtulehes tunnetan ka seda, et kui kellelegi teistele intervjuud ei anta, siis Merili proovi, sina oled selline väike ja armas. Ja tihti on see ka **ÕNNESTUNUD**. Ikkagi viskame Merili vette, talle niikuinii keegi "ei"öelda ei saa. Selline suhtumine on ja ma tunnetan seda ka. Ma olen hästi palju ennast kaitsma hakanud. Kui ma varem võtsin kõik endasse, siis nüüd ma salvan vastu.

Aga kuidas on sul jaotunud päevad, millal sa kirjutad lehte ja millal oled veebis?

Meil on päris totter graafik. Sellel nädalal meil oli - . Paberit peab tegema 40 tundi kokku. Meil ei ole praegu ühte töötajat. Meil peaks olema seitse ajakirjanikku tööl, aga praegu on kuus. Me ootame , et üks tagasi tuleks. Tegelikul meil on see nii jaotatud, et kõik teevad veebi. Kui oli esmaspäeval - . Kuigi Ott tegi meile nüüd uue süsteemi, et igaüks teeb kolme või nelja tunni kaupa. Mina teen seda siis hommikul. Ma olin küll päevatoimetaja ja ma tegin ka lugusid paberisse, aga kõige parem on vist öelda, et meil on hästi segamini kõik. Kui minul on vahel igav ja mul jookseb juhe kokku ja ma tean, et meil on samal ajal veebi aeg, siis ma vaatan teisi portaale või teen ise mõne kõne kellelegi, et kas on midagi põnevat rääkida ja panen selle veebi üles. Tihti juhtub, et see läheb ka hiljem lehte. Siis kui Facebook'i ilmus Evelin Sepa postitus, et NeinarSeli, astu tagasi ...siis ma rääkisin Sepaga ise ja mul oli ka Ralf Allikuga mingi intekas tehtud, me panime selle veebi, aga samas Ott otsustas, et me paneme need ka lehte. Loomulikult on vahel ka nii, et ma teen suurt lugu, siis mina veebiga tegeleda ei saa. Ma nagu võtan ise selle kohustuse. Mulle meeldib **VEEBI TEHA**. See on minu jaoks selline lahe ja kiire. Sügisel pakuti mulle lisapäevi ja ma võtsin need vastu ja tegin

kella 11 hommikul õhtu 12ni ja siis ma küll hakkasin juba poole päeva pealt **KAHETSEMA**. See on tegelikult nii väsitav.

Mis sa sellest arvad, et mängule minnes pead lisaks lehele veel videotega tegelema?

AI ...SA TABASID VALUSAT KOHTA. Mulle isegi see istub. Ma võin väga vihaseks saada, kui tehnika siis ei tööta ja video ei õnnestu, kõike on juhtunud. Vahel olen tõesti väga kuri ja siis ma sajan ja olen pahane, aa tegelikult mulle testi **MEELDIB SEE. MINA EI OSKA** teha intekaid paberi ja pastakaga, siis ma tavaliselt lähen ka diktofoniga. Tihti olen ka fotograafiga, **AGA MITTE ALATI** - . Fotograaf on tegelikult sama kiire või isegi kiirem nende failide tõmbamisega, siis ma saan need kommentaarid sama kiiresti kätte. See mind nagu ei häiri. Ma ise seda videot niikuinii lõikama ei pea. Kataris pidin jalgpallikoondisega kõike ise tegema ...siis ma jäin väga jänni ja hätta. Mul tekkisid tehnilised probleemid ja siis mul ei ole midagi enam teha. See on kindlasti lisatöö, aga selleks peaksid kindlasti olema ka normaalsed vahendid. Meie lehes on see väga lasekingades.

Kas see kuidagi muudab ka lehes ilmuva loo kvaliteeti?

Kindlasti mõjutab. **OLENEB MUIDUGI**...kui seda teeb kaks inimest, siis ta isegi mõjutab positiivselt. Üks saab keskenduda leheloole ja teine teeb intervjuud. Rakveres sujus meil Atsiga tööväga hästi. Ma tegin intekad, andsin need temale ja ta trükkis need ise sisse. Nii see oli päris - . Võrreldes teiste lehtedega oli meil see kommentaaride valik palju mitmekesisem. Aga kui üksi teha, siis võib see ikka väga alla tõmmata selle. Võib juhtuda, et tekivad vead sisse, meil korrektorid ei tee ka oma tööd nii nagu meie tahaksime. Lõpuks jäävad süüdi ikka ajakirjanikud, mitte need, kes seal korrektoori toas on.

Mis on need alad, millele sina spetsialiseerunud oled? Mida sa kõige rohkem vaatad?

VEHKLEMINE. Selle puhul on näha kah, et kui ma olin kohal, siis inimesed teavad ja tunnevad ja tulevad ise oma probleemidega minu juurde. Pluss ma jagan seda ala ka oluliselt paremini. Ma ise selle alaga kunagi tegelenud ei ole. Ja siis on veel jalgpall. Ott Järvelale see konkurentsi ei paku, aga arvestataval tasemel. Purjetamises olen viimasel ajal suhteliselt palju

asju teinud ja noh kergejõustik. Seal ma olen toimetuses number kaks. See oli Ott Järvelale üllatus. Aga siis tulevadki need alad, kui toimetuses keegi suusatamist teha ei saa, siis teen seda mina. Ikkagi pead suutma jälgida kõiki alasid. Ma olen korvpallil käinud. Kui ma Tartus olin, siis ma olingi meil toimetuses number kaks või kolm, kes kogu aeg oligi korvpallis. Tegelikult me peame kõik jagama kõiki alasid, aga nüanssideni mitte. Mul ongi siis neli ala.

Millal on kõige tihedam töögraafik?

Kindlasti olümpia ajal. Ja ma isegi ütleksin, et suvel. Ma kujutan ette, et sellel aastal on septembrikuu meil kõige hullem. Siis on jalgpalli EM valikmängud, kossu EM ja kergejõustik on Pekingis just lõppemas. Puhkuseid meile selleks ajaks ei anta kellelegi, sest selline jooksmine ja tramburajad käib kogu aeg. Suurvõistlused ikkagi - . **MA MUIDUGI ARVASIN; ET MA OLEN JU TALLINNAS**, et mis seal ikka olla saab. Aga see on võrdne sellega, mida nad seal Venemaal said. Kui ma kirjutasin oma blogisse, et see on aeg, mida ma ei taha meenutada. Ma olin närviline, ma karjusin ja ma kukkusin isegi toimetuses kokku sellest närvipingest. Lõpuks see tasus Õhtulehe auhindade jagamisel ennast ära ja ma loodan, et ka teised märkasid seda pingutust.

Kuidas hindad üldse Eesti spordiajakirjandust?

Meie toimetuses on puudu analüüsivatest lugudest, seda oleme me ise arutlenud. Aga ma tsiteerin siinkohal DeivilTserpi, et meil on mingi igikestev hapukurgihooaeg, sest meil **LIHTSALT EI OLE** neid inimesi, kes talvisel hooajal näiteks suuri tulemusi teeksid. Noh meil on Saskia Alusalu ja Kelly Sildaru, aga kaua sa neid ikka üles haibid. See teemade mõtlemine on nagu esmaspäevastel koosolekutel päris õudne. Aga kui ma vaatan, siis Eesti on meil nii palju vahendeid sportlastega otse suhelda ja ka välismaalt asju võtta, siis isegi nende võimalustega on päris huvitav. Kuigi ma ei saa aru, mis Päevalehes nii vähe sporti on ja nemad ei saa aru, miks meil nii palju seda on. See käib üles ja alla ja see tase on kõikuv. Igal kanalil on omad eesmärgid. Õhtuleht ongi selline kollasem, Postimees on väga analüüsiv ja läheb oma kujunduses väga Nõukogude aega, Eesti Päevalehel läheb see rohkem nagu Delfi peale. ERRi raadiol ei ole palju võimalusi, et kõigest lugusid teha, mis lehel nagu on. Sa ei saa ju Kaia Kanepit kätte kuskil turniiri keskel. teel on jälle see kohustus, et and peavad ka

kõige väiksemaid alasid näitama. Ja siis on need erakanalid, nagu Tallinna TV, kes näitab korvpalli, see on väga tore. Aga arenguruumi on kindlasti. Kui ma vaatan briti ja saksa meediat, siis on ikka väga - . Muidugi neil on ka väga palju inimesi. See tööjaotus on neil seal oluliselt huvitavam ja neil on rohkem võimalusi.

Aitäh!

Palun.

Ats Kuldkepp, Õhtuleht

Kuidas sinust sai spordiajakirjanik?

Plaan oli ammu. Läksin ajakirjandust õppima, aga esimesed kaks ja pool aastat ei teinud karjääri mõttes nagu midagi. Tegin ainult aineid, aga siis oli vaja praktikat. Siis tahtsin minna ERR'i spordiportaali toimetajaks ja sinna ma sain kah. Seal olin poolteist kuud ja seal jäi mul sellest suhteliselt **HEA MULJE**. Aga rohkem ma pole Rahvusringhäälinguga tegemist teinud. Ja siis hakkas ülikool lõppema ja hädasti oli vaja kuskile suverporteriks saada. Instituudis oli see **TÖÖANDJATE MESS** ...no ma vaatasin, et Õhtuleht oleks kõige sobilikum koht, sest sealt läks Jaan Martinson just ära. Siis läksingi peatoimetaja Väino Koorbergi juurde ja ütlesin, et tahan suverporteriks kandideerida. Ta andis mulle paar lipikut ja siis alguses oli paar proovitööd ja siis tegime nagu kolmeks kuuks suverporterile lepingu ära. Kuna ma ise tundsin, et näitasin ennast päris heast küljest, siis lootsin, et vaikselt pakutakse juba tähtajatut lepingut. Ja 2013. aasta alguses see nagu tuligi. Ja nüüd siiani olen seal olnud. Valisin selle **OHTLIKU TEE**, et väga palju eeltööd ja praktikaid, kontakte enne ei olnud. Kokkuvõttes läks siiski hästi.

Kui sa alustasid spordiajakirjanduses töötamist, siis mis ettekujutus sul sellest oli? Kas kõik vastas ootustele?

Vastas küll. Ma olen terve elu ...hästi palju seda Eesti spordimeediat jälginud. Viimasel ajal ka palju välismeediat. Aga neid Eesti meediasüsteeme ja liikumisi ma teadsin. See kõik oli mulle selge. Ma olen neid muutusi enda huvides jälginud, just trükimeedia omasid, sest see mulle endale kõige rohkem meeldib. Ma ei tea, mis üllatusi ...ma ei saagi vist öelda. Kõik oli nagu ma ette kujutasin.

Mis on hea spordiajakirjaniku omadused?

Minu arvates on mitte ainult ei tunne huvi spordi vastu ...vaid ka teab ja tunneb sportlasi, spordialasid. Mõnede alade puhul ka reegleid süvitsi, baasteadmised, **SPORDIAJALOO** teadmised, mis on selline baas. Selleks, et olla keskpärane spordiajakirjanik nagu olen hetkel mina, siis mitte kõige osavam suhtleja, alates diktsioonist, lõpetades - . Ma ei ole selline loomulikult hea suhtleja. Kuigi see on ajaga paremaks läinud. Kui sa oled veel hea suhtleja ja tagatubadest oskad ka informatsiooni koguda, mis minu jaoks on veel täiesti tundmatu maailm, siis panna need teadmised ja suhtlemisoskus kokku, siis nii ta tulebki. Ja televisioonis ja raadios veel karisma ja asjad otsa veel panna. See, mida me Pulleritsu reporteritöös tegime, need uudiste väljakaevamised, pole mul päristöös kunagi vaja teha olnud. Palju on sündmuste põhiseid uudiseid. Kui keegi kuskil soovitab midagi. Enda andmebaasides sorimine ja lehekülgedel möllamist on nagu palju vähem.

Mis eristab spordiajakirjanikku teistest ajakirjanikest?

Mmm ...**TÖÖRUTIINIS KINDLASTI**. Teised põhilised tuttavad, kes mul ülikoolist on ja kes nii tööle kui ka praktikal on olnud, siis neil on kindlalt üheksast viieni töö. Spordis on see võimalik ainult siis, kui sa oled veebigraafikus ja teed ainult veebiuudiseid. See võistluste õhtune aeg dikteerib seda. Tuled tööle hiljem ja lähed ka hiljem. Kui panna kokku spordiajakirjaniku keskmised tööle tulemise ja minemise ajad, siis need erinevad kindlasti tavalise uudisreporteri omast. Tööiseloom oleneb ka üritustest ...ega tavalisel uudisreporteril on sellised rutiinsed asjad, mida ta kajastama peab, mingid fraktsioonide koosolekud ja pärast seda - . Neil on neid sündmusi vähem ja nad tegelevad rohkem selle väljakaevamisega. Nende põhisündmused on varem. Erandiks on valimisõhtud ja Savisaare kõned. Üldiselt neil on sündmused päeval, aga meil on õhtul. Minu puhul on see eriti. **MINU PÕHIALAKS** on

korvpall ja siis lööb see nagu eriti välja. 75-80% lõpetan oma päevad kell 10 või 11. See on mõnes mõttes nagu häiriv. Aga samas jälle sobib, sest ma ei ole hommiku inimene, aga vahel on ikka liiga palju.

Peale graafiku, mis veel erinevused on. Pole ju ise kunagi uudistetoimetuses kuskil olnud. Aga mulle tundub, et nemad peavad selliseid väikseid nuppe palju vähem tegema, kui nad on lehe ajakirjanikud ja ei tööta veebis. Spordis peab selliseid triviaalseid uudiseid päris palju tegema, et keegi ei mängi homses mängus ja nii. Nende hulk on ikka päris suur. Mulle tundub, et uudiste reporterid, majanduse- ja kultuuriajakirjanikud teevad selliseid väikseid uudiseid palju vähem.

Spordiajakirjanik peab siis arvestama, et tema tööpäev algab ja lõppeb hiljem? Kui palju see mõjutab eraelu?

Ma oskan rääkida ainult sellisel variandil, kui pere on Tartus nagu minu puhul on, ise ole Tallinnas põhiliselt. Perega saangi kokku ainult siis, kui ma Tartus olen ja seda on kaks kuni kolm korda kuus ikka. Eraelu **MUIUDU** jah. Teised alustavad oma tegevustega varem. **SIIS ON KAKS VÕIMALIUST**, kas liituda nendega hiljem või üldse mitte liituda. Aga ...tegelikult üks eelarvamus, mis mul oli. Mulle tundus, et spordiajakirjanikul ei ole pereelu. Võib-olla võtsin valed näited, spordiajakirjanikud on tegelikult täiesti tavalised inimesed. Need protsendid, kes on suhtes või kes pole üksikud, on samad, mis tavalisel elanikkonnal. Asi pole nagu nii hull, et selle tõttu ei leia kaaslast või sõpru, et oled 23ni tööl. Ma ei usu, et see nagu tohutult mõjutab.

Kas sa oled, et võiks spordiajakirjanduse sinna jätta ja edasi liikuda?

EI. PRAEGU KINDLASTI MITTE. Kui ma olen selliseid mõtteid mõelnud, siis see on alati olnud, et kunagi võib-olla tulevikus. **VÕIB-OLLA** hakkan tulevikus sellele mõtlema. See on mitu asja nagu koos, et ma ei kujuta ette, kas ma tahan oma elu lõpuni olla spordiajakirjanik - **ILMSELT MITTE.** Ma olen tähele pannud, et kui jätta teles töötavad inimesed välja, siis lehes töötavad spordiajakirjanikud lõpetavadki 45-50. Muidugi mõned lähevad varem ka ära. Tempo on kiire ja siis põled läbi või ei viitsi enam. Martinson on erand,

aga mulle tundub, et teised enam kaua ei viitsi ja on ise ka sellest mõista andnud. See piir tuleb mingil hetkel ette. **KUNAGI** Peep Pahv ütles, et ...mingi spordiajakirjaniku kohta, kes läks kommunikatsiooni ...ütles, et see on ebasobiv tegu. **MINA NÄEKS SEDA ISEGI REETMISENA**, et sa lähed suhtekorraldajaks ainult suurema palga peale X-firmasse, olgu see siis spordi valdkond või midagi muud. Selles tsunftis ma tunnen mingit kindlust ja ei taha siit ära minna.

Kas sa tunned, et spordiajakirjandus on kuidagi kurnatusega seotud?

On küll jah. Paljud inimesed räägivad kevadväsimusest ja mulle tuli see ka millegipärast. 2014. märtsi lõpus, aprilli alguses ja ka mais. Enne seda oli ka olnud olümpia, kuigi ma ise seal kohal ei olnud. Nendel oli kindlasti veel **HULLEM** seal, aga ega see väga lihtne ei olnud. See võttis nagu omamoodi läbi. Pärast olümpiat tuli ka väga tihe märts, kui ma käisin ka ise tihedalt välismängudel. Näiteks Tartu Rockiga Ungaris ja minul veel Maadluse MM Soomes. Palju selliseid komandeeringuid, kiire tempo, **PALJU SUURI LUGUSID**, iga päev järjest suured ja mahukad lood. Aprillis tundsingi, et olen selline käsn. Õnneks seal tulid väikesed puhkused vahele. Peale seda on olnud selline normaalne olukord ja väga suurt stressi tundnud ei ole. Eks nädalas paar korda tunnen kurnatust küll. Sellisel juhul magad ennast välja ja kõik on korras jälle. Aastas selline kuune mõõn tuleb kindlasti. Eks seda veidi kardan jah.

Aga kui hinnata spordiajakirjanduse ja kurnatuse taset kümnepallisüsteemis, siis kuhu see paigutuks?

Eee ...see ei saa väga suur olla. Võrreldes Pulleritsu reporteritööajaga, siis ee on nagu lapsemäng. Psühholoogiline pinge on väiksem. Ja ainus periood elus, kus ma olen kohvi tarbinud rohkem kui üks kord kuus oli see ülikooli aeg, kus oli ka Pulleritsu reporteritöö. Ma ei oska mõne teise tööga ka võrrelda. Samas need õhtud on ikka muserdavad. Ma panen kuus. Veidi üle keskmise. Need õhtused tööd ikka. Lähed koju ja vaatad, et kell on pool 12 ja hakkad veel süüa tegema ja siis veel igasuguste asjade peale läheb veel aega. Sellise tsükli ta läheb.

Aga mis su töösuurimateks plussideks on?

Kui tavaline inimene tuleb ja tahab saada spordiajakirjanikuks, siis ma ei usu, et ta sealt tohutult plusse leiaks, kui teda sport ei huvita. *Mulle tundub, et võrreldes teiste valdkondadega...* uudised, majandus ja mis iganes veel, sport on küll väga lai, aga samas veidi kitsam. Kui sa hakkad seal töötama, siis tihti ikkagi kujunevad sul enda alad ja siis teisi nagu väga enam ei jälgigi. Ma olen küll eranditest kuulnud, aga nagu keskendud oma kolme ja nelja ala peale ja siis eladki oma mullis. Mugavas mullis, kus saad rahulikult oma alale keskenduda. Ma arva, et tavaline uudistereporter peab seinast seina uudiseid tegema. See on ühest küljest küll vaheldus, aga samas võib ka segadusse ajada. Võib-olla see suurim pluss ongi see, et sa nokitsed enda asjade kallal rahulikult. Väga palju ei pea tõmblema. Selline - . Üldiselt nagu stabiilne, aga no vahel tulevad ka sellised põrutavamad sündmused, millele peab kiiremini reageerima, aga see ei ole ka nüüd midagi sellist, mis väga häiriks. Kokkuvõttes ta on ikka üsna rahulik timmimine.

Kui vaadata veebiajakirjandust, siis kui suur see osakaal sinu töös on?

See osakaal järjest tõuseb, lähtuvalt meie Õhtulehe sporditoimetuse paika pandud suunast, rohkem sinna veebi asju teha. Ja kui veel suverepoteri ajal tegin nagu kõik kõned ja taustauuringud sellel eesmärgil, et teha asi lehte, siis praegu on meil selline poliitika, et kui on väiksem kõne treenerile tehtud, siis kohe veebi. Seda juhul, kui see ei ole suurem teema ...kui mingi väiksem, siis ikka **KOHE VEEBI**. Hiljem siis vaatan, kas üldse läheb lehte. Minu arvates on see veidi **HÄIRIV**. Tuled **TÖÖLE**, teed oma kas või kolm nuppu ja kõnet veebi, oled nagu sinna energiat ja aega raisanud ja siis tuleb hakata veel paberlehele asju tegema. Vahel need töömahud on päris suured, aga osakaal pidevalt ikkagi tõuseb. Meil seal Õhtulehes on palju selles ka kinni, et palju inimesi meil seal palgalised on, praegu on kuus tükki. See tähendab, et praegu on **PABERLEHE** - . Ütleme nii, et Tallinna toimetuses on meil kuus inimest ja meile langeb umbes pool veebi koormusest. Sisseostetud tüübid, kes teevad kuskilt Tartu diivanilt, need teevad omakorda pooled. Kui meil tuleb millalgi seitsmes juurde, siis peame sisuliselt kogu veebi tegema. Sellest siis sõltub ka minu veebitegemise maht. See on selline kõikuv, aga kokkuvõttes tõusev. Praegu see ongi juba 50-50. Ega me paberlehte otseselt vähem ei tee, aga veebi teeme lihtsalt rohkem. Videointervjuud ja kõik, kui

see fail meile tuleb, siis paneme ikka meie ülesse. Ja selleks läheb ka aeg, mida varem ei läinud.

Just tahtsin küsida, et mida sina arvad sellest, et pead videointervjuusid tegema?

Sõltub paberloo mahust, **TÄNA MA TEAN**, mingi väga tohutu maht ei tule, maksimum 3000 märki ja ta ei tule ka kuskile suurele pinnale ja suure pildiga. Seega ei ole mul mingit kohustust teha paberlugu väga eriliseks, saab erinevatest asjadest kokku selle klopsida. Üks või kaks videointervjuud enne seda kui leheloo juurde asuda - . Kui need videolood tulevad õigel ajal, siis pole nagu mingisugune probleem. Meil see viimane tähtaeg on 22:25 või 22:30, siis täna ei ole nagu mingit probleemi. Tihti tuleb see paberlehe lugu enne valmis teha ja siis alles videod. Siis läheb tööaeg üle keskööja nii. Ega mul nende videote vastu otseselt midagi ei ole. Samas ma ei ole ka ...jah, võib öelda, et ma olen poole kohaga selline vanakooli mees, väga nende moodsate trendidega kaasas ei käi ja visioone ei tee. Nende videotega on tihti see, et kui ise teed sedavideointekat, siis ei saa kirjutada kuhugi. Samal ajal tuleb hoida seda diktofoni ka, sest kirjutada ei saa. Kui diktofoni pole, siis tuleb oodata neid videofaile, et saaks neid lauseid ja see lükkab seda protsessi veel edasi ja siis jõuadki viimasel minutil edasi. Kogu see videondus tuleb saada heasse rütmi nii reporteri kui ka selle inimese poolt, kes seda videot ka ülesse võtab. Meie puhul on selleks ikkagi fotograafid, kelle pea ülesanne on teha fotosid, neid on koolitatud neid tegema, aga viimasel ajal teevad nad ka operaatori tööd. Tänu sellele lähevad videod aeglasemalt ülesse, see kogu protsess on aeglasem. See videote tegemine ja toimetamine nagu rahuldust ei paku ja tihti pole ka klikkides erilist vahet, kas paned ette video või ei pane. Kõik sõltub ikkagi sellest, mis sul **PEALKIRJAS** on. Seal väga nagu vahet ei ole ...Kokkuvõttes ei ole ma väga mingi video entusiast. Minul sellise tavalise meediatarbijana on vahel küll hea meel, kui vaatad teisi väljaandeid ja saad vaadata kolme minutilist infot rohkema informatsiooniga, kui lugeda toimetaja poolt valitud kolme tsitaati. Selles mõttes on need ikkagi kasulikud. Noh ...ütleme nii, et kui meie protsess olekskiirem, sujuvam ja professionaalsem, siis olek mul see harjumus teine. Praegu see on aga selline ligadi ja logadi ja mulle see rahuldust ei paku.

Kui vaadata naisi spordiajakirjanduses ja kui mõtled oma toimetusele, siis mis sa arvad, kas nad peavad ennast rohkem tõestama?

Mmm ...kui üldse vaadata, siis on neid juurde ju tekkinud. Ma ei tea, kas see murrang oli siis kui aastal 2005 või 2006, kui Peep Pahv võttis endale Postimehesse Maarja Värvi ja Ann Hiiemaa. Samal ajal oli ka Mariel Gregor paar aastat Päevalehes alguses. Sellest ajast on nagu mingi murrang toimunud. Aga ...selles mõttes ikkagi tõestama peab, et **MINU JAOKS** ta peab tõestama, et ta on tõesti huviline ja ta teab ka spordist midagi. Mõningates lehtedes on käinud nais suvereporiterid, kes teavad heal juhul ühte ala. Selles mõttes midagi nad tõestama peavad. Sellist eelarvamust mul ei ole, et nad ei oska kirjutada või nad ei oska suhelda, seda küll mitte. Aga vahet ei ole, kas sa oled mees või naine, alguses pead ennast ikka tõestama. **VÕIB-OLLA** selline väike eelarvamus on naiste suhtes võib-olla suurem, et meil siin endal ka Õhtulehes - . Ega ma ju ei kujutanud ette, kui palju Merili Luuk teab spordist. Ta teab päris palju ja mõnedel aladel ...näiteks kergejõustikus, mida ma olen kaua vaadanud, teab ta isegi rohkem nimesid ja teab rohkem asju. Ütleme, et positiivseid üllatusi suudavad alati pakkuda, alati ei eelda, et nad nii targad on.

Mis on need alad, millest sa kõige rohkem kirjutad?

Korvpall on selge **ESIMENE**. Praeguse ameti ja toimetuse juures mulle meeldib, et teeme Ville Arikeseaga korvpalli ja kuna korvpall on väga suur ala, siis seda jätkubpiisavalt mõlemale. See on ka peamine põhjus, miks ma ei tahaks ametit või toimetust vahetada. Tingimused oma lemmikala kajastamiseks on igati olemas ja midagi **KURTA EI SAA**. Mis rohkem ise jälgin on laskesuuska, kergejõustikku ja koondistevahelist jalgpalli. Laskesuusast vahel ise kirjutan ka, kui teistest peaks üle see jääma. Kergejõustikust ka on teised nagu ees juba olemas ja väga harva. Ise olen nüüd ...Õhtulehe aja jooksul on minu õlul ka jalgrattasport. See nagu mind niisama pole kunagi huvitanud ja noh ...kui tekiks võimalus, et saaksin rohkem talialadele või kergejõustikule keskenduda, siis saadaksin selle kus kurat ...Asi võib-olla pole selles, et see oleks igav. Ei ole igav, kui oma mehed sõidavad. Aga ratturitel tunduvad olema suured egod ja nendega on raske suhelda. Raske tabada ja kogu aeg on seal mingid intriigid. Enda loomusele, kellele rohkem meeldib meeskonnasport, jalgrattasport on ka muidugi meeskonnasport, aga seal on ratturid võivad meeskonda aidata, aga nad on sellised omaette rasked isiksused. Vajadusel sellest ikka ise kirjutan, aga ise ei kipu teemasid pakkuma. **KOLMAS ASI** on mul maadlus. Seda ma ka jälgin ainult olümpia

ajal, aga tegelikult on see väga tore ala ja sealsete inimestega on ka normaalne suhelda. Ma midagi isegi jagan reeglitest ja selle spetsiifikast. Ma ise pole küll kunagi maadelnud, **AGA TUNDUB SELLINE TORE**. Ja siis muudest on nii, et kui on vähe inimesi, siis teen ikka ära. Minu plussiks ongi öeldud, et suudan igast alast vähemalt keskpärase loo ära teha. Ma igast alast ikkagi midagi tean ja veidi ikka jälgin. Kui mitte teleri vahendusel, siis artikleid ikka loen. Selliseid alasid, mida ma keeldun kajastamast või millest üldse ei oskaks kirjutada, ei ole. Aga enda lemmikalad ja kajastatavad alad ei pruugi alati ühtida.

Mis aeg on spordiajakirjanduses kõige raskemad ajad?

Olümpiamängud on see, kus koormus on hästi suur. Samas on teha ka palju. Normaalne aeg on see, kus koormus pole väga suur, aga teemasid ja sündmusi on. Teine kõige halvem hooaeg on see hapukurk, millist aega tuleb Eesti sporti aina rohkem juurde. See ei ole enam ainult oktoober ja novembri algus. Nüüd oli siin ka detsembri lõpp. Vahel kevadel ka selline periood, sest talisport on nii kehvaks läinud ja hapukurki tuleb aina rohkem juurde. Siis **ONGI**, tuleb kas kirjutadamõtetutest asjadest ja midagi välja imeda või kirjutada sellistest mitte kõige paeluvamatest välispordi asjadest. Kõige halvem aeg ongi siis, kus istud 8-10 tundi toimetuses ära ja sa ei olegi midagi suurt teinud. Otsid midagi, aga ei leia. teed oma paar nappu ära ja siis marsid koju. See ...hea tööpäev on ikka selline, kui ta ei ole tohutult koormav, aga oled millegagi hakkama ikka saanud. Neil hapukurgihooaegadel tuleb ette sellist isiklikku pettumust ja see hakkab nagu rusuma. Ega tahad ju ka konkurentidest parem olla ja nii ta käib. Ma arvan küll see, et need ajad, kus ei ole midagi teha on olümpiamängudest raskem.

Kuidas sa ise hindad üldse Eesti spordiajakirjandust?

Kolleeg DevilTserp on öelnud, et Eestis ei ole ühtegi **VÄGA HEAD** spordiajakirjanikku, on mõned head, palju keskpäraseid ja mõned halvad. No jah ...ega midagi hiilgavat ei ole jah. Mis siin salata. Minu jaoks pole Eestis sellist spordiajakirjanikku, et kui näe, kes selle kirjutanud on, et siis see tingimata läbi lugeda. Tingimata tuleb see läbi lugeda siis, kui tegemist on sinu alaga. Ja väga palju see autori nimi ei määra. Muidugi on vahe, kas suusatamisest kirjutab Jaan Martisnosa või Postimehe mittekiilanev töötaja X. Selles nagu

vahe sees. 2013. aastal või 2014. aasta esimesel poolel avastasin, et Päevaleht teeb kõige paremat ja kvaliteetsemat tööd ja sõna kõige otsesemas mõttes ajakirjandust. Küll ei teinud seda ainult sporditoimetus, Kärt Anvelt aitas kaasa, aga siis tundus, et on nagu rohkem sellist uurivamat asja. Samas on nüüd kõik jälle selliseks halliks massiks pudenenud. Ei tule kuskilt enam midagi väga põnevat. Ja kui vaadata, et samal päeval oli lehel ainult üks külg ja see kõik oli välismaa spordi all, siis noh ...nõrk. Midagi tuleb ikka leiutada, mingi uus asi. Trükiajakirjandus on nagu ta on. Väga hull see ka pole.

Teleajakirjandus ...minu jaoks enam ETV spordiuudistel pole enam sellist võlu, mis oli kümme aastat tagasi ja isegi viis või kuus aastat tagasi. Sellist asja enam ei ole, et need tuleb ilmingimata ära näha. See on ka seotud selle veebiajakirjanduse ja videotega, sest kõik on juba ära nähtud. Tele ainsaks võluks on otseülekanded, ega muus neid ei olegi. Raadios ka üks see spordipühapäev on. Ma ei taha nüüd maha siin teha, et kõik teevad halba tööd. Ma tean, et selleks ei ole vahendeid ja raha.

Aitäh!

Palun.

Viller Arike, Õhtuleht

Esmalt uurin sinu kohta, et kuidas sa spordiajakirjanduseni jõuadsid?

Väga huvitavalt, et eee ... Nendel pöördelistel 90ndate alguses käisin Tehnikaülikoolis. Olin kolmandal kursusel ... kui seal majas ühel hetkel oli kuulutus üleval, et Päevaleht, siis oli veel Päevaleht ilma eesliiteta Eesti, otsib majandustoimetusse hakkajaid noori inimesi. Majandust ma toona õppisin ja siis mõtlesin, et lehetöö võiks ka huvitav olla ja läheks prooviks. Kui ma lehetoimetuses olin, siis tekkis hoopis selline mõte, et mis majandus ... sport huvitab mind ju tükk maad rohkem. Läksin sporditoimetuse ukse taha ja küsisin, kas neil sinna ka inimesi juurde vaja on. Ja tuli välja, et parajasti oli just seal ... eee ... osakonna suurendamine, jõuline suurendamine käsil ja võeti proovile ja kaks päeva hiljem juba anti paber, et kirjuta avaldus.

Nii see käis. Gunnar Press oli toona toimetuses juhataja seal ja noh ... algusest peale saime suurepäraselt läbi temaga.

Kas enne seda oli teil mingit teist töökohta ka?

Tähendab ma olin teinus Spordi Lehte, olin teinud oma lemmikala sulgpalli nuppe. Aga noh need olid nii, et viisin sinna ja siis inimesed toimetasid, et ma ei olnud Spordi Lehes tööl pole olnud.

Aga öelge aastaarvuliselt, mis toimetustes, mis aastatel töötanud oled?

1993. - 1995. Päevalehte, siis Päevaöeht ühines kahe lehega Eesti Päevaleheks. Seal ma olin 2006. aasta sügiseni ja peale seda Õhtulehes.

Kui nüüd spordiajakirjanikuks hakata, siis mis need põhilised iseloomujooned on, mis peaksid ühel heal spordiajakirjanikul olemas olema?

Minu meelest on kolm kindlat asja. Üks on see ... kõigepealt huvi spordi vastu. Selleta ei ole võimalik teha. Siis number kaks on siiski piisav spordi tundmine. Põhimõtteliselt kõigis toimetustes inimesed -. Kõigil on omad lemmikud ja noh suuremad alad jaotatakse ära inimeste vahel, aga noh ... siiski ainult ühe ala tundmisest ei piisa. Sa pead siiski laias laastus olema võimeline ... parajasti tekib igasuguseid olukordi. Korvpall on mul põhiline, aga siiski pean olema võimeline tegema jalgpallist, suusatamist, rallist ja absoluutselt kõigest, millest vaja. See on siis sellised üldised taustteadmised. Ja minu nägemuses kindlasti ka korralik eesti keele kirjutamise oskus. Paraku meie ajakirjanikel siin, nooremal põlvil, eesti keele oskus kipub alla poole minema.

Kui võrrelda spordiajakirjandust tavalis uudisajakirjandusega, siis mis on need erinevused?

No võib olla on kõige suurem erinevus see, et sporti tehakse hästi palju õhtuti ja nädalavahetustel. Teistel toimetustel on ka loomulikult on inimesi, kes on õhtuti rohkem tööl

jne, aga nemad on toimetajad pigem. Reporterite töö algab reeglina kell üheksa ikka. Aga noh, spordis see päris nii ei ole. Seal on ikka suhteliselt vähe alasid, mis on hommikul. Loomulikult see nüüd ühe tegemine ei tähenda ainult võistluste reportaaže ja asju. On ka igasugused muud žanrid ja lood. Ei tähenda, et ainult õhtuti ja nädalavahetustel tööl oleksid. See grafiku paikapänemine on selline paras teema.

Kui raske sellega harjuda oli, et tööhakkabki õhtul hilja just peale mängu see kõige suurem ?

...**NO SEE ON NÜÜD SEE KOHT**, mida ma ise üldse mõelnud ei ole. Ütleme, et inimesed, kes minu ümber on -. *Ise nagu, siis kui alustatud sai*, siis ei teinud kellaajast üldse midagi välja. Täiesti ära harjunud lihtsalt.

Kas see kuidagi eraelu ka segab?

No eks ta kahtlemata segab, aga see on jälle planeerimise küsimus. Alati saab hakkama ja teisest küljest on jälle hea, kui sul on mõned hommikud vabad. Saab mingeid muid asju ajada. Kui nädalavahetusel tööl oled, siis tuleb vaba päev kuskilt nädala keskelt. Jälle saad ajada asju, mis tavaliselt nädalavahetustel on raskem ajada kui tööpäeval. Omad plussid ja omad miinused.

Mis on see kõige suurem pluss, mis innustab spordiajakirjanikuks olema?

Ongi see, et sa oled spordi sees. Kui sulle sport meeldib, siis oled selle sees. Sa näed võistlusi nina vastu -. Ka suuri võistlusi. Ilma spordiajakirjanduseta paljud inimesed või paljud spordiajakirjanikud, kes on olümpiamänge kajastanud, ilmselt poleks olümpiamängudele vahetult sattunud. See on kõige suurem näide. Aga ka paljud teised asjad, et see ongi see esimene asi. Lihtsalt peab spordi vastu huvi olema, et niikuinii läheksid vaatama seda mängu.

Ühendad kaks asja. Aga kui kurnatud sa oled 1-10ni skaalal?

No ütleme nii, et kui ekstreemseid asju ette ei tule. Vahel siin tekitatakse mingeid *a'la* mingeid pikki päevi või ületunde. Kui teed nii nagu nädala alguses graafik paika on saanud, siis mind see absoluutselt ei kurna. Võin ühe panna. Aga kui meenutada seda, et olümpiamängudel on saadud põhimõtteliselt kolm nädalat järjest ... vahel võtad pool päevakest hinge tõmbamiseks ja ülejäänud aja paned kuuest kaheksani laias laastus. 18 tundi äratusest magama minekuni. See läheb sellel skaalal juba sinna kümne lähedale. Kahtlemata see *online* meedia on tekitanud seda koormust juurde ja teeb pingelisemaks. Nüüd tehakse videot, mida varem ei olnud üldse. Et ... no näiteks sügisel tuleb korvpalli EM Riias. Koos kõigi nende videonduste ja asjadega on seal kindlasti rohkem tööd kui võrrelda sellega, et ma käisin aastal 2001 EM'il, mis oli Türgis. Hommikul panid kõik varbad likku ja siis läksid mängudele. Tegid oma konkreetsed lehelood ära ja loomulikult oli seal hommikul ka tegemist, aga 24/7 ei olnud.

Sa läksid otsaga juba veebiajakirjandusse, aga kuidas videote tegemine mõjutab näiteks lehte mineva loo kvaliteeti?

No olenebv ajafaktorist. Kui sul on küllaltki kiire, siis iga lisaliigutas mõjutab. Kui sul on piisavalt aega, siis ei mõjuta. Teed ära selle video ja pärast loo ära.

Kuidas suhtuda sellesse videosse? Kas võtad seda paratamatusena, et seda tänapäeval peab tegema või parema meelega seda tegelikult ei teeks?

No oleneb inimesest. Mulle tundub, et need, kes on veebifännid, need teevad seda heameelega. Mõni, kes on vanema kool inimene, klassikaline, paberlehe austaja, tema muidugi teeb parema meelega lehte. Siin tuleb pigem põlvkondade asi mängu.

Kuidas teil praegu toimetuses on? Kui palju sa veebi tegema pead?

No praegu on nii, et kaks inimest on ainult veebi peal ... ja ülejäänud paberlehetoimetus teeb iga nädal teatud arvu tunde, mis paberlehe omad tegema peavad. Lepime siis omavahel kokku, kes mingil kellaajal teeb ja nii on. Mõni nädal läheb ilma veebita ja teine nädal tuleb ikka -. Me proovime nii teha, et paberlehe inimene üle ühe veebipäeva tegema ei pea. Tekib

huvi kui juhtub, et teised ei saa teha tol nädalal ja võtad enda kanda rohkem. Siis tuleb mingi poolteist päeva, et väga paljuks ei lähe. Mingil hetkel meil oli nii, et konkreetselt 40 tundi nädalas oli paberlehe veebi osa. Üks tegigi terve nädal ainult veebi. Praegu me oleme sellega, et kõik teevad.

Kuidas on üldse lehte lugu teha? Veebis on juba kõik ilmunud. Kuidas see 90ndatega muutunud on?

Nüüd ongi see, et pead midagi muud välja mõtlema lisaks sellele, mis veebis olemas on. 93. aasta korvpalli EM'ilt ma mäletan -. 22.juuni tuli enne pühi viimane eht välja, siis tuli jaanipäev peale ja nädalavahetus peale. Järgmine leht ilmus 28.juunil. Ja täpselt 22. algas see turniir ja maolin ka kohal. Siis oli meedia veel selline, et 28. lehte läks mul umbes viie mängu reportaažid. Tänapäeval on see mõeldamatu. Nii on see muutunud vahepeal. Praegu näiteks ... tänasest mängust, kust oli karta, et kahe mängu kokkuvõttes Rock ei tule välja. Valmistasime ette juba teema, miks Rocki rünnakute resultatiivsus on paari kuu jooksul langenud. Suhtlesin siis Gert Dorbekuga pärast mängu, et miks nii on. Kaks kuud tagasi viskasite Venemaal 100 punkti ja rohkemgi. Nüüd oli Lätis alla 50ne. Palun ... Teema, mis veebis pole, aga homme hommikul paberlehe lugeja saab uue ja värske informatsiooni. Nii see ... lihtsalt tuleb mõttetööd rohkem teha.

Kui palju nende aastatega on spordi osakaal paberlehe mahus kahanenud?

On kahanenud küll. Koos selle veebi tulekuga -. Inimeste arv nagu väga ei kasva. Siis oli see ka üks meede, kuidas seda noh ... koormust umbes samal tasemel hoida. Mingil hetkel oli raudselt neli külge iga päev. Õhtulehe sport oli veel esmaspäeval suisa kaheksa, aga see juba mingi viis aastat tagasi kadus ära. **PRAEGU ON SIIS NII**, et esmaspäeval neli ja ülejäänud ajal on kolm ja laupäeval kaks. See laupäeval kaks oli varem kah. Aga see tavaline päev neljalt on siis kukkunud kolmele. Siis kui paberlehe tegijad hakkasid veebi tegema, siis saaks seda paberlehe koormust vähemaks.

Eestis on spordiajakirjanikke vähe ja peab oskama igast alast rahuldaval tasemel lugu kirjutama. Mis on need alad, mis toimetuses jaotatud on. Mis peale korvpalli veel sinu kanda on?

No korvpall on nii suur ...

.. et sellest on alati midagi kirjutada.

Sellest on jah kogu aeg midagi teha eks. Aga mul on veel siin ... näiteks judo, mis nüüd on pisut ära kustunud. Saskia Alusaluge tegelen praegu, iluuisutamisega, sulgpalliga. Ja noh sellised väiksemad alad ... tennisega. Tegemist jätkub.

Kui rääkida tihedast graafikust, siis vaieldamatult on olümpia see, mis on TOP 1, kus on kõige raskem. Millised on veel sellised kiiremad perioodid?

See ikkagi sõltub sellest, kui palju sul korraga sündmusi on. Kui sul on korraga ikka palju sündmusi, siis paratamatult on kiire. Mingi veebruari nädalavahetus oli selline, et ma ei tea ... seitse erinevat võistlust oli korraga. Midagi siin Eestis ja midagi välismaal. See täpselt oleneb, kui palju -.

Kuidas hapukurgihooaeg üle saab elatud?

No ega siin ongi -. Siin peab vaatama, et Kelly Sildaru on, peab minema nooremate peale. Paratamatult ka see lattu langeb, kellest kirjutame. Suusatamisest nagu ei ole enam väga kirjutada. Üleüldse kirjutad nendest, kes on 50. kohal. Veerpalude ja Šmigunnide ajal ei kirjutatud neist midagi, aga nüüd me kirjutame. Üks teema on see, et lattu langeb, teine on see, et ... teemasid lihtsalt välja. Muidugi tegelikult praegu kõik disc golf tuleb peale, mis on nagu sellised uued ja huvitavad spordialad. Aegajalt siis nendest jälle midagi. Jaa ... tuleb seda välismaa sporti sisse panna. Välismaal on alati midagi tippspordis alati midagi toimub. See vast ära ei kao.

Kuidas sa hindad Eesti spordiajakirjandust?

Hmm ... Jumal küll. Vot selle kohapealt ... ma ütlen ausalt, et jääksin vastuse võlgu. Ma ütlen ausalt, et ma arvan, et ma ei ole liiga pädev hindaja. Lisaks mul ei ole kogu aeg aega kõikide teiste igasuguste väljaannete portaalide jne ... kogu aeg kõigea kirjutatuga kursis olla. Vaatan need pealkirjad ja asjad õle, kõik on ju veebis olemas.

Aitäh!

Madis Kalvet, Postimees

Alustuseks küsingi, et kuidas sinust sai üldse spordiajakirjanik?

Ehh ... Pool juhuse tahtel. Õppisin ehitust kunagi TTÜ's ja aasta tegin ära ja sain aru, et ei ole üldse minu rida. Samas olen alati olnud selline suur spordihuviline ja siis läksin Tallinna Ülikooli rekreatsiooni õppima ja siis seal ... ma tundsin, et ma pole päris selline ürituste korraldaja, aga samas midagi spordi vallas tahaks nagu teha. Ja siis esimest korda sattuski mulle ette ERR'i spordiportaali töökuulutus, et nad otsivad portaali inimest ja -. Põhiliselt ma lugesingi ERR'i või Sportnet, need kaks põhi kohta. Ja toona oli Õhtulehel hästi tugev sporditoimetus. Kirjutasin ERR'i ja seal ma vastust ei saanud. Tuttav sattus peale, et postimees otsib ka ja sinna **SAATSIN KAH**. Kuigi sinna rohkem saatmise pärast. Aga siis juhtus nii, et Pahv kutsus mind tööle ja **PROOVIPÄEVAD LÄKSID HÄSTI** ja siamaani. Aasta oli siis toona 2008.

Kas enne seda mingit teist tööd ka olid teinud?

Ma noorena ehituse peal ja enne seda ma just olin Park Hotellis portjee, enne kui ma Postimehesse tulin. See oli mu viimane amet enne ajakirjaniku karjääri.

Milline su ettekujutus oli enne spordiajakirjandusse minekut ja sealne reaalsus? Kas läks üldse kokku või oli teinemaailm?

Ma mõtlen, et tegelikult see tuli suhteliselt järsku. Ma ... kandideerisin ja kohe nagu sain. Mul ei olnud sellist pikka perioodi, et ma nüüd kindlasti tahan saada spordiajakirjanikuks ja mismoodi see on. **JÄRSKU** tekkis võimalus ja ma haarasin sellest võimalusest kinni. Ma ei oskagi öelda, et kas nüüd ettekujutusele. **MUL EI OLNUDKI ETTEKUJUTUST.** Ma ei olnud pikalt mõelnud, et ma tahan seda tööd teha. Juhused viisid nii kokku, et ma sattusin sinna tööle ... **JA NII OLIGI.**

Millised omadused on ühel heal spordiajakirjanikul?

KANNATUST peab olema. Peab olema ikka uudishimu ja ... noh. Ma tean, et mul endal jääb puudu see ... kui on mingi asi, siis sa surgid ja surgid seda asja. Mul ei ole, pealehakkamine on vale sõna, seda mul on ... aga inimestele pinda käimist. See on asi, mida peaks nagu olema rohem, ma enda puhul tunnen, mida mul jääb puudu ja võiks olla rohkem. Jaaah ... no ongi see, et sa pead olema valmis töötama teatud kellaegadel. Spordiajakirjanduses ei ole see, et kell saab viis, panen arvuti kinni ja lähen koju ära. Peab olema ka valmis selleks, et töö on teinekord kaheteistkümmeni. Alati ei pea muidugi tööd esikohale seadma. Kolleegidega saab alati rääkida, et äkki saab keegi teine katta, aga siiski nagu jah ... **Mina ei ole kunagi teinud üheksast viieni tööd,** et võrrelda, kas see on nagu väga keeruline teha sellist tööd. Mina olen harjunud sellega ja mulle nagu sobib, et hommikul ei pea kaheksast ärkama ja tööle minema. Kuigi on ka neid päevi, kui peab.

Mis sa arvad, kui palju erineb spordiajakirjandus tavalisest uudisajakirjanduses? Kas on üldse mingit vahet?

KINDLASTI ON. Ma arvan, et ikkagi ... need inimesed, kellega suheldakse. Samas mul on tunne, et spordiajakirjanikud ja sportlased on nagu kuidagi lähedasemad ... kui majandusajakirjanik ja majandusteadlane või pankur. Siin on seda sidet kuidagi rohkem ja ühist osa. Enamasti spordiajakirjanikud on ikkagi -. Öeldakse küll, et ajakirjandusele meeldib, et kui kõik läheb halvasti. Tegelikult on ju just hea meel, kui läheb hästi. Me kõik oleme oleme ju spordi fännid enamasti. Ikkagi on hea meel, kui sportlasel läheb hästi. Minu meelest on see võrreldes uudistega suurim erinevus. Neid pidepunkte on kuidagi rohkem. Suhtlemine on kohati ikka nagu vabam, mulle on vähemalt mulje selline jäänud.

Mis on suurimad plussid ja miinused selle tööjuures?

Plussid ... alguses olid väga huvitavad väliskomandeeringus näiteks. Saad kuskile suurele staadionile jalgpalli vaatama minna. Ma ise olen jalgpallihuviline, siis ikka selline lisamotivatsioon. Kindlasti see on üks asi. Samas oled ikkagi asjas sees. Enamasti tead ikka rohkem kui kirja saab pandud. Just see tausteadmine on mul enda jaoks huvitav.

Negatiivse poole pealt ... no samas ongi kohati need töötunnid. Tahad nädalaks plaane teha, aga **NO EI SAA**, pead tegema midagi muud. Näiteks **GRAAFIK** on kohati selline, aga samas see ongi töö eripära ja see käib asja juurde. Samas need on üksikud korrad. Ei ole nii, et päevast päeva mõtled, et küll on halb niimoodi. Pigem ikkagi ... kokkuvõtteks ütleksin, et ei ole sedasi, et lihtsalt tööl istud ja vaatad, et pead veel viis tundi istuma, saaks aeg ometi läbi. Sellist asja mina nagu ei tunne. Mulle meeldib tööle minna, mulle meeldib tööl olla. Mulle isiklikult tundub, et sattusin õige asja peale.

Kas hilised töötunnid ja tööettemääramatus siis eraelu segama ei hakka? Saab ikka oma perega ja sõpradega koos olla?

MUIDUGI. See vajab lihtsalt planeerimist. Sa pead oskama asja ... muidugi raskek läheb, kui homme nüüd on vaja kähku minna. Aga ikka noh, saab ringi mängida, asju planeerides ei ole hullu mitte midagi.

Kui paigutada spordiajakirjandus kurnatuse skaalale 1-10, siis kuhu sa selle paneksid? Kui palju sa kuus tõesti tunned kurnatust?

Kunagi oli rohkem, aga õpidki aega paremini planeerima. Ma pigem jääks sinna kahe juurde, kui ainult puhtalt tööd võtta. Muidugi on selliseid intensiivsemaid perioode. Kui võtta üldiselt, siis sellist asja, et silmad jookseks verd ja näpud valutavad, ei ole. Oluline on samas ka see, et ikkagi kuskil kodus või kontoris väsiks nagu rohkem ära. Reaalselt nagu iga päev liigutad ka ennast, siis ei ole nagu sellist tunnet, et istumine konte murraks. Samas ka see, et kui käid korvpalli- või jalgpallimängul, kergejõustikus, siis ikkagi liigutad ennast ringi. Ei ole

tüüpiline kontoritöö, kus istud üheksast viieni ja vahid ainult ekraani. Vaheldust on piisavalt, et mitte tekkida seda kümnet.

Mis hetkel see töögraafik kõige kiirem on?

OLÜMPIAMÄNGUD KINDLASTI. Siin pole mingit kahtlustki. See on kõige tihedam periood. Mina isiklikult pole olümpial kohal käinud.

Aga siin Eestis on sama hull.

Jah, Eestis on sama hull. Sa ikkagi oled põhimõtteliselt kuus päeva nädalas tööl, 10-12 tundi ja ongi nagu selline periood. Kord kahe aasta tagant see on ja noh ... Osa elust. Kui jalgpalli MM'iga võrrelda, siis seal ei olegi tegelikult midagi võrrelda. Seal on õhtul kaks mängu ja kõik on läbi. Olümpial ikka oled hommikust õhtuni, eettlasi on nii palju. Pluss tuleb ikkagi ära kajastada kõikide alade võitjad. Pluss kindlasti, mina olen tööd teinud sellel ajal, kui olemas on veeb. Peep ja Jaan mäletavad ka sellist aega, kui veebi ei olnud, kus tegidki ainult lehte. olümpial ikkagi toimub nii palju ja kõike on vaja veebis kajastada, see nagu viib selle mahu nii suureks. Ma ei tea, mida nemad kunagiste olümpiate kohta rääkisid, aga praegu on küll kahtlusteta see kõige tempokam aeg.

Kuidas selle hapukurgihooajaga on? Kuidas neid lugusid leiutada tuleb?

Noh, eks seal on ikkagi ... välismeedia päästab ka paljuski hädast. Tänapäeval ja Eestis ka tundub ikkagi, et jalgpall on väga populaarne ja kasvõi välismaa jalgpallist lugu. Alati on mingi teema ikkanagu leida. Ja siis saabki võtta kõik persoonid jälle ette ja lehte ei ole veel kunagi läinud nii, et oleks tühi leht, paned reklaami ja las läheb nii. Alati on mingi lugu nagu leitud. Kindlasti ei pruugi alati olla nagu nii põnevad lood kui põnevamatel aegadel ilmunud lood. Aga no jah ... Jaaniga ka siin kaks aastat koos töötanud ja tema räägib ikka, et omal ajal oli lihtne. Talv hakkas pihta, siis novembrist märtsini kirjutasid ainult sellest, kuidas on Šmigunil, Veerpalul ja Mael ja kuidas neil läheb. Nüüd pead ikka mõtlema, mida sa tegema pead. Eks see nagu -. Üks on hapukurgihooaeg ja teine on tipphooaeg ja sõltub ka sellest, kui palju on neid sportlasi, kellest on nagu põhjust kirjutada. Talv on ikkagi võrreldes nende

aegadega tunduvalt kesisem. Samas praegu on ikkagi oluline, et Ott Tänak sai sinna WRC sarja. Põhimõtteliselt on aasta 13 nädalavahetust triiki rallit täis. Selliste sportlaste osalus on nagu tähtis. Räägitakse küll, et uusi tulijaid ei tule peale, aga loodame, et kedagi ikka tuleb. Siis oleks neist midagi kirjutada, muidu läheb nagu raskeks.

Sa enne ka mainisid veebiajakirjanduse pealetulekust. Kui praegust tööd vaadata, siis kui suur osa on sul sellest veebil ja palju lehel? Kuidas need päevad jaotuvad?

Täpselt nii jaotuvad ... kuidas Peep Pahv graafikut teeb. Meil on *online*'i vahetus ... spordi uudised tulevad iga päev seitsmest hommikul õhtu üheteistkümneni. See on 16 runnine vahemik, mis tehakse pooleks. Täpselt kaks kaheksatunnist vahetust. Üks teeb seitsmest kolmeni ja teine kolmest üheteistkümneni. Siis meil ongi kolm varianti: hommikune *online*, õhtune *online* ja lehepäev. Eks see sõltub ka sellest, kui palju kellelgi teemasid ja mõtteid on. Enamasti neil on rohkem lehepäevi. Enamasti need, kes on just nagu tulnud, siis need alustavad alguses ikkagi nagu *online*'i pealt ja ajapikku tuleb lehte juurde. Samas võib teemasid olla ülipalju, siis see teeb rohkem lehte ja vähem veebi. Sõltub kõik sellest. Mina olin alguses puhtalt veebis ... mingi poolteist aastat. Lehte tegin mingi korra nädalas. Minu keskmine nädal on umbes kaks veebivahetust ja kolmel päeval teen lehte. See on selline tüüpiline nädal.

Aga kuidas selle lehega on, kas see veebiajakirjandus seda lehte mineva loo kvliteeti ka mõjutab?

No paljuski mõjutab see ... kui ongi suurvõistlused. Võtame näiteks jalgpalli valikmängud. Mängu eel on pressikonverents. Kõik laused, mis sul on lähevad ju kohe veebi. Seal tehakse veel videod ja muud nupud. Kui kunagi kümme aastat tagasi käisid pressikonverentsil ära, siis kirjutasid sellest rahulikult leheloo. Nüüd käis pressikonverentsil ära ja topid kõik ruttu veebi üles. Peale seda akkad mõtlema, mida siis lehte kirjutada. Äkki leiad lehe jaoks mingi muu nurga või tee. Selles mõttes ta nagu mõjutab. Jaan rääkis ka, juhtusin suusa MM'ile suht pool juhuslikult ... ja siis Jaani käest küsisin ka meenutusi, et millal see veebiajakirjandus peale tuli. Millal see siis hakkas lehetööd mõjutama. Tema ütles, et tema mäletab kõige eredamalt 2007 Sapporo MM'i. Kaspar Kokal oli seal hemoglobiini näitaja oli kõrge ja ta ei saanud

kolm päeva või viis päeva ... ei tohtinud siis. Toona pandigi see esimese asjana veebi ja esimest korda hakkas ta mõtlema, et mis ma nüüd siis lehte kirjutatan. Varasemalt olidki kõik sellised sündmused, mis sai lehte kirjutada. Tänapäeval ... kui tuleb pressiteade, et keegi on dopingut tarvitanud, siis see kajastatakse veebis igast nurgast ära ja jälle pead mõtlema mingi uue lähenemise või midagi. Nii see veebiajakirjandus seda lehte mõjutab. Samas on jälle see, et kui sa tead midagi, millele keegi teine veel jälile pole saanud, siis jätad selle lehte. Siis saad rahulikult lugu teha, siis ei pea poole loo pealt veebi postitama ja järgmisel päeval on kõigil lehes.

Eks tänu sellele (veebiajakirjandusele) ongi lehtedes jäänud vähemaks mängude kajastusi ja kokkuvõtteid. Näiteks Kalevi mäng, siis kunagi oli lehes sellest ikka suur lugu. Praegu on ikkagi selline keskmine lugu. Õhtul on kõik oma laused juba ära öelnud, mida Varrak arvas mängust, mida Kullamäe arvas mängust, mida Veideman arvas mängust. Järgmisel päeval ei ole mõtet seda lehest lugeda. Mänguülevaadete mahud ongi minu töö ajal muutunud suurtest lugudest väikesteks. Üks veebi tagajärg ja tulemus, mis mina näen, et on muutunud.

Leheajakirjanik peab tihti ka veebi intekaid tegema, kas see on lisatöö või võtad seda loomulikuna?

Pigem on see ikka osa tööst. Minu ajal on kogu aeg see veeb olnud ja ei oska nagu võrdlust tuua. Ma mäletan seda ... kas see oli eelmine või üleelmine sügis, kui oli see Erika Salumäe oksjon Londonis. Siis ma olingi seal kohal ja tegin kogu sellest sündmusest tegin Postimehe veebi tegin *live* 'i. See ese maksis nii palju ja see ese maksis nii palju. Kõik, mis seal toas toimus, läks reaajas otse veebi. Samal ajal tegin seal **PILTE** ja laadisin need veebi üles. Kui sündmus sai läbi, siis oli ... kaameraga tegin videointervjuu, siis tegin veel pikema intervjuu ja panin asjad kirja. Siis tegin temast ka lehte eraldi pildi, kus tal medalid olid käes ja siis hakkasin veel lehelugu kirjutama. Siis saigi põhimõtteliselt veebiülekanne, videointervjuu, veebifotod, plt lehte ja artikkel lehte. Muidugi tavaliselt on kaameramees kaasas, kes teeb fotod, videot ja monteerib ka. Aga sa pead olema lehes valmis tegema neid asju. Muidugi keegi ei saa panna pahaks, kui pilt on kehva, sest see ongi õnneks, kui sul õnnestub teha hea pilt. Aga kui see ei õnnestu, siis läheb mingi vana, küll sobib see kah. Ülesandeid on palju,

aga ... kuidagi -. Mina võtan seda loomulikuna ja ei näe neid probleeme. Ilmselt vanemad olivad võib olla näevad neid probleeme, et asi on nii killustunuks läinud.

Kuidas naistega spordiajakirjanduses on? Kas teie toimetuses on sellist tunnet, et naised peaksid ennast kuidagi rohkem tõestama ja põleksid kergemini läbi?

Mina nagu ütlesin, et ... hmm. Kui me alustasime, siis meil oli kolm meest ja kolm naist. Toona Õhtulehes ei olnud vist ühtegi ja Päevalehes oli Aet Süvari. Meil alati vähemalt kaks naist on küll olnud. Pole nagu kunagi nii võtnud, et sina oled naine ja pead rohkem tööd tegema. **IGASUGUSEID NALJU TEHAKSE KÜLL**, aga reaalselt meil sellist asja küll ei ole, et peaks rohkem tõestama.

Ann läks meit ära, sest ta tahtis midagi muud teha. Talle meeldis kogu see turunduse pool rohkem ja tema läks selle ala peale ... läbi Austraalia. Maarja tegeleb siiani spordiajakirjandusega, tema on nüüd ERR'is (portaali) juhataja kohal, pakuti talle seda. Mariel kirjutab siiani. Inga läks lihtsalt ... leidis Sksamaalt mehe. Kokkuvõttes, et keegi oleks läbipõlenud ja lahkunud, sellist asja ma nagu ei tea, ei ütles, et oleks.

Kumb on parem variant, kas see, et ma spetsialiseerun kitsalt ühele alale, või oskan rahuldavalt kõigest kirjutada?

Eestis on ikkagi see, et peab oskama kõigest kõike ikkagi kirjutada. Toimetused on nii väikesed, et peab ikkagi katma -. Mõnel päeval on kaks inimest tööl ja bobisõidust on suur sündmus, siis pead midagi ikka nagu teadma. Samas kvaliteedi seisukohalt oleks parem kui oled spetsialiseerunud ja saadki tegeleda kitsa valdkonnaga. Tänu sellele oleks taustainfot rohkem ja saaksid asjaga süvitsi minna. Ma arvan, et kvaliteedi mõttes oleks hea, aga samas ma näen et Eestis ei ole see reaalselt võimalik. Peaks oskama ikka igalt poolt midagi, et vajadusel katta neid auke ära, mis tekivad?

Ja mis on sinu alad on?

Kõige rohkem kirjutan jalgpallist - nii Eesti koondisest, Eesti liiga, välismaa jalgpall. Jalgpallis ongi seda välismaist asja nagu kõige rohkem sees. ikkagi meistriteliiga, Inglismaa liiga pakub rahvale ikkagi piisavalt palju huvi, et seda nagu jälgida. No korvpalliga teen täpselt sellises mahus ... kui Peep või Mariel parasjagu ei saa, siis olen mina see, kes kolmandana läheb. Sõudmine on üks ala, mida mina nagu üksinda kajastan ... ja seoses Jaani lahkumisega jäi kahevõistlus ja vist peab ka tõstmist rohkem jälgima. Jaa ... ma mõtlen, kas on midagi veel. Kahevõistlus, tõstmine ... ja vist Kelly Sildaruga ka rohkem, aga temaga on see, et keegi peab end nende asjadega kurssi viima. Jaan läks ja Kaarel peab hakkama ameerika jalgpalli endale selgeks tegema hakkama. Keegi peab toimetuses ikkagi jagama seda asja, mingil määral. Mul jah ... jalgpall ja sõudmine on nagu kaks põhilist asja, mida mina teen esimesena. Korvpalli katan ka ja siis ongi kahevõistlus.

Kuidas hindad üldse Eesti spordiajakirjandust? Mis seisus on?

Ta pidevalt muutub. Veebis ka asjad pidevalt muutuvad, liikuvat pilti tuleb kogu aeg juurde. Meil ei ole see nii popiks läinud see Twitter, aga varsti on ilmselt igal spordiajakirjanikul Twitteris konto. Ehki praegu on rohkem see Järvela ja Tiisleri pärusmaa. Panevad seal omi asju kirja. Aga suurt muutust ma ei oska öelda, et mis nagu võiks ... Eks see, et ERR hakkas oma saadet tegema, siis ehk meie ja Delfi hakkame kõik rohkem tegema mingeid selliseid asju. See video pool tuleb aina võimsamana peale. Nii nagu on. Samas ... mõnikord lähevad ka väga pikad lood inimestele peale. Ma arvan, et sellised asjad nagu ära ei kao, aga fookused muutuvad. Noored inimesed **EI VIITSI** selliseid asju lugeda. Vaatavd videot, mis kestab 15 sekundit ja see on nagu *okay*. Ma arvangi, et lühikesed mõtted ja lühikesed asjad ... need nagu tulevad rohkem peale. Peab kuidagi jõudma inimesteni, kes ei taha neid pikkasid lugusid lugeda. Seda ilmselt mõtlevad inimesed turunduse poolelt, et mida selleks vaja on. Tuleb kohaneda sellega, mis muutub ja mis muutuma hakkab.

Sellega lõpetaksin. Suured tänud!

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Laura Kalam

(autori nimi)

(sünnikuupäev: 01.09.1993)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Spordiajakirjaniku töö Eesti Päevalehe, Postimehe ja Õhtulehe sporditoimetuste näitel,

mille juhendaja on Signe Ivask,
(juhendaja nimi)

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 27.05.2015 (kuupäev)